Hz. Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed

İnkılâb-ı Hakiki

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LIMITED

Hz. Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed

Müslüman Ahmediye Cemaatinin 2. Halifesi

İnkılâb-ı Hakiki

Çeviren

Syed Ateeq Ahmad

Mayıs, 2009

ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LIMITED

İnkılâb-ı Hakiki

The Real Revolution

By:

Hadhrat Mirza Bashiruddin Mahmud Ahmad

Khalifatul Masih II

Head of the Ahmadiyya Muslim Community, (1914-1965)

Turkish Translation

First published in Turkey, 2009

Published by:

Islam International Publications Limited "Islamabad"

Sheephatch Lane Tilford, Surrey GU 10 2 AQ

United Kingdom

Printed (in Turkey) by:

Baskı: Vesta Ofset Tel: 0212 445 7252

Mahmutbey Mh. Deve Kaldırım Cd. Gelincik Sk. No:6/4 Bağcılar

İstanbul, Türkiye

Translated from Urdu into Turkish by:

Syed Ateeq Ahmad

ISBN: 1 85372 617 6

İçindekiler

İnkilab-ı-Hakiki

(Gerçek Devrim)

Yıllık Calsa Salana[1] toplantısında yapılan konuşma
28 Aralık 1937

(Bismillahirrahmanirrahim Nahmeduhu va Nusalli Âlâ Rasûlihil Kerîm)

Bugün anlatmak istediğim konu aslında çok ilginç bir konudur. Bir cümle söyleyip otursam bile bir anlamda söylenmesi gereken şeyi söylemiş olurum ama istersem ve Allah'ın da izni olursa birkaç gün peş peşe on iki saat boyunca konuşsam bile bitmez. Yine başka bir seçeneği seçecek olursam dört beş saat içerisinde de bitirebilirim ama sanırım zaman darlığımızı dikkate alacak olursam bu son söylediğim orta yolu tercih etmek durumundayım. Allah muvaffak etsin.

---

[1] Müslüman Ahmediye Cemaatinin ruhani olarak gelişme ve bir araya gelmek için yaptığı yıllık toplantılar.

Milletlerin diri kalması için temel prensipler

Cemaatimize ilk olarak ve her şeyden önce (her zaman geçerli olan) hep var olan iki prensibi iyice anlatmak isterim. Bunlar öyle prensiplerdir ki hiçbir kavim (millet) bunlar olmadan ayakta duramaz, diri kalamaz. Âdemden bugüne kadar ister dini olsun ister dünyevi, ister ilmi olsun ister fiili, hiçbir hareket (dini ya da siyasi akım) bu iki prensibi arkasına almadan tam olarak başarılı olamamıştır.

Her hareketin (akım) bir temel mesajı olmalı

Birinci prensip şudur ki hiçbir hareket (akım) veya cereyan yeni bir mesaj içermeden başarılı olamaz. Yani dünyanın ilgisini çekmesi için dünyanın bilmediği bir şey sunmak zorundadır. En azından o dönemde dünyanın, getirilen mesajı tamamen unutmuş olması şarttır. Örneğin ülkemizde çocukları okula göndermek için başlatılan kampanyalar işe yarayabilir çünkü burada genellikle insanlar okumazlar ama aynı kampanya Londra veya Berlin'de anlamsız kaçar ve başarılı olamaz çünkü insanlar "biz zaten çocuklarımızı okula gönderiyoruz, böyle bir hatırlatıcı kampanyaya ihtiyacımız yoktur, bunun hiçbir faydası yoktur" diyeceklerdir. Ama orada eğer "çocuklarınıza bu tür eğitim değil, şu tür eğitim verin" derlerse ve iddia edilen şey de makul ve faydalı olursa bu yeni mesaj yerini bulacaktır ve bunu ileri süren kurul amacında başarılı olacaktır.

Sözün özü ancak; ya dünyanın tamamen bilmediği ya da bir sebepten dolayı gözünden kaçırdığı veya unuttuğu bir konuyu gündeme getiren akım başarılı olabilir. Avrupalılar buna o akımın *mesajı* derler.

Ben Avrupa'ya gittiğimde bana "Dünya için *Ahmediye*[2] Cemaati'nin mesajı nedir?" diye sık sık sordular. Bu sorunun anlamı: Ahmediye Cemaati_dünyanın bilmediği hangi prensipleri ya da

[2] Vadedilen Mesih'in geldiğine inanan Müslüman cemaatinin adı.

öğretiyi sunmakta veya dünyanın dikkatini o yöne çekmektedir.

Kur'ân-ı Kerîm de bu sorunun geçerliliğini ve bu prensibin doğruluğunu kabul eder ve şöyle der;

... فَاَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِى الْاَرْضِ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ ۞[3]

Köpük atılarak yok olur ama insanlar için yararlı olan şey kalır; Allah gerçekleri işte böyle açık açık anlatır

Allah tarafından görevlendirildiğini iddia eden birisi başarılı olursa yalancı olamaz

Vâdedilen Mesih bu ayete dayandırarak, büyük kitleler tarafından kabul görmüş ve uzun zaman insanların zihinlerine hükmetmiş felsefi akımları başlatanların muhakkak Allah tarafından gönderildiğini iddia etmişti.

Bazı cahiller "bunu da nereden çıkartıyorsunuz" diye tuttururlar ama gerçek şudur ki böyleleri sadece itiraz etmeyi bilirler; Kur'ân-ı Kerîm hakkında derin düşünme kabiliyetleri yoktur. Oysaki hem bu ayet hem bunun gibi birçok ayetten Allah tarafından geldiğini iddia eden ve sonra yüzlerce sene büyük kitleleri sürükleyip götüren ve binlerce insana ruhani hayat veren dinlerin uyduruk ve iftiraya dayalı din olmadığını ispatlamak mümkündür. Böyle bir dinin Allah tarafından yollandığını kabul etmek zorundayız. Vâdedilen Mesih de buna dayanarak Hz. Krişna (a.s.) ve Hz. Ram Çandar (a.s.) ve Hz. Buda'nın (a.s.) birer peygamber olduğunu iddia etmiştir.

Muhaliflerimizin "bu da nereden çıktı" demeleri tamamen Kur'ân-ı Kerîm'in inceliklerinden habersiz olmalarındandır. Yoksa biraz önce anlattığım ayetin yanı sıra birçok ayet bu

[3] Ra'd (13) sûresi, ayet 18

konuya ışık tutmaktadır. Bakınız yine inceleyelim. Ayet şöyle başlıyor "*fe emmez zebedü fe yehebü cüfaa*" Yani "faydasız olan şeyler zayi olup yok olacaklardır" ve şöyle devam ediyor "*ve emma ma yenfeun nase fe yemküsü fil ard*" yani "insanlar için yararlı olan ise kalıcı olur". Soruyorum; birisi kalkıp Allah'a iftira edip almadığı vahyi aldığını söylerse bu insanlar için faydalı olabilir mi hiç? Onun söylediğine kulak asan kesinlikle helak olacaktır. Bırakın böyle bir yalan mesajın kök salması ve büyük kitleleri peşinde sürüklemesini, Kur'ân-ı Kerîm'e göre böyle yalancı iddiacıların hemen kökü kazınır ve yok edilir.

Sözün özü bir hareket veya bir cereyan eğer kalıcı bir şekilde dünyanın tarihinde yer ediniyorsa o muhakkak faydalıdır. Bir yalancı ve iftiracının bile manevi fayda veren mesajları getirip dünyada yaygınlaştırabileceğini iddia etmek ahmaklıktır. Aklı başında bir insan böyle bir iddiada bulunamaz.

Islahın yöntemi ya barışçı yollar ya da savaştır

İster dini olsun ister dünyevi her tür akımın başarılı olması için ikinci ana prensip ıslahın yöntemiyle ilgilidir. Bu yöntem ya barışçı olur ya da savaş içerir. Yani yeni mesaj ya barışçı yöntemlerle yayılır ya da savaşçı. Bu mesajın detayları herkese ulaştırılır ve entelektüeller onları tartışırlar ve eninde sonunda benimseyip inandıklarının listesine eklerler. Örneğin eskiden insanlar dünyanın düz olduğuna inanıyorlardı. Hatta günümüzde bile dünyanın bir küre olmayıp dümdüz bir tabak gibi olduğuna inananlar vardır. Bir seferinde Lahor'a gittiğimde *İslamia* kolejinde bir konuşma yapmıştım. Konuşmamın ortasında bir kişi ayağa kalktı ve "bir şey sorabilir miyim?" dedi. "Buyurun" denince "ben dünyanın küre değil yassı olduğuna inanıyorum; isterseniz tartışabiliriz" dedi. Oturum başkanı "ama bu konunun dünyanın yassı veya yuvarlık olmasıyla bir alakası yok ki" diye itiraz edince o da "ama ne olursa olsun; bu kadar önemli bir konuyu atlayamayız" dedi. Yani hala tek tük bile olsa böyleleri mevcuttur ama eskiden Müslümanlar dışında büyük bir

çoğunluk dünyanın yassı olduğuna inanırdı. Müslümanlarda ise dünyanın yuvarlak olma fikri revaçtaydı ama Avrupalılar buna karşıydı. Dolayısıyla bu konu ilk gündeme geldiğinde Avrupalılar şiddetle karşı koydular. Müslümanlardaysa bu fikir zaten yaygındı ve Kolomb Müslümanlardan bu fikri kaparak Amerika'yı keşfetme fikrine kapıldı. Kolomb Müslüman birisinin öğrencisiydi ve bu zat *Muhyiddin İbn-i-Arabî*[4] hazretlerinin müritlerinden birisiydi. İbn-i-Arabî ise bazı rüyalarına ve Allahütealâ tarafından gelen ilhamlara dayanarak İspanya'nın öbür tarafında büyük bir ülkenin var olduğunu kitaplarında yazmıştı. Dünyanın yuvarlak olma fikri de revaçta olduğu için müritlerinden bazıları bu ülkenin Hindistan olabileceğini düşünüyordu. Bu rivayetleri duyan Kolomb'un kalbinde Hindistan'a giden başka bir yol bulma arzusu uyandı ama bu arzusunu gerçekleştirmek için paraya ihtiyacı vardı ve Kolomb'un parası yoktu. Dolayısıyla bu arzusunu Kral'a anlattı. Diğer taraftan kraliçenin kralın üzerindeki etkisini bildiği için, kraliçeyi ikna etmek üzere bir takım nüfuzlu insanları ona yolladı. Öneri Kraliçenin hoşuna gitti ve başarması durumunda ülkesinin çıkarları açısından çok faydalı olacağını düşündü. Krala söylemeye söz verdi ve söyledi de ama Kral bunu yakınlarına açınca Papanın temsilcisi bu fikirle alay ederek karşı çıktı. Dünyanın yuvarlak olma fikrinin son derece ahmakça olduğunu ve dini inançlarına da ters düştüğünü söyledi. "Eğer dünya yuvarlak ise öbür taraftakiler ters mi asılıyorlar? Kolomb resmen dünyanın bazı yerlerinde insanların bacakları yukarı ve kafaları aşağı şekilde durduğuna inanmamızı istiyor! Ağaçların da kökleri havada olup ters asıldığına inanacağız herhalde! Yağmur da tersten yağıyor ve güneş de yukarıdan değil yerin altından görünüyor dediğine göre!" . Böyle bir ahmağa para vermenin ise resmen bilime düşmanlık yapmakla aynı olacağını vurguladığı konuşmasıyla orada bulunanları etkileyerek bu önerinin reddedilmesini sağ-

[4] Meşhur Müslüman Sufilerden birisi

ladı. Son olarak "ya kendisi aptaldır ya da bizi aptal yerine koymaya çalışıyor" diyerek noktayı koydu.

Nitekim Kolomb'un bu yolculuğu uzun bir müddet ertelendi. Daha sonra kraliçe kendi malından ona gereken parayı ayarladı ve o da Amerika'yı keşfetti. O zamanın İspanya'sının bu keşiften çok faydalandığı zaten malumdur.

Sözün özü entelektüellerin bile dünyanın yuvarlak olduğunu kabul etmediği bir dönem vardı. Oysaki bugün bacak kadar çocuklar bile bunu söylerler; delil olarak da ufukta önce üst kısımların gözüktüğünü ve yavaş yavaş alt kısmının görünmeye başladığını söylerler. Bunun gibi başka deliller de sunarlar. Yani dünya artık bu akideyi benimsemiştir ve bu inanç artık genel kabul görmüştür.

Dediğim gibi bazı şeyler yavaş yavaş yer edinirler. Ya mevcut olanları yavaş yavaş yok ederek kendileri için yer yaratırlar ya da mevcut olanları yok etmeden onların yanında bir yer bulurlar. Örneğin motorlu taşıtlar icat edilmelerine rağmen at arabaları yine de varlıklarını sürdürdüler ve motorlu taşıtlar onların yanında bir yer buldular.

Tren ilk yapıldığında İngiltere'deki bazı insanlar rayların üstünde uzanırlardı; "ölürüz ama bunun yürümesine izin vermeyiz" derlerdi. Ama yavaş yavaş trenler kabul gördü. Telefon ilk kez Mekke'ye götürüldüğünde Araplar "bu şeytandır; Mekke'ye getirilemez" dediler. *İbn-i-Saud'a* karşı öyle bir ayaklandılar ki ordusu bile asileşti. "Neden buna şeytan diyorsunuz" diye sorunca "Başka ne olabilir ki; baksanıza birisi bir yerden konuşuyor ama sesi Mekke'ye kadar geliyor. Bu şeytanın sihridir" dediler. Kral çok tedirgin olunca birisi bir fikirle ortaya çıktı. "Ben bunlara anlatırım" dedi. Telefonun şeytan olduğunu iddia eden bir Arap lidere telefonu verdi ve diğer ucunu eline alarak "hadislerde 'La havle' denilince şeytan kaçar diye geçmez mi" diye sordu. Karşı taraf hemen "evet öyle geçer" dedi. "Peki ya birisi hadisi kabul etmezse ne olur?" diye sorunca o

da “kâfir olur tabi” dedi. Bu da hemen “öyleyse iyi dinle; şimdi La havle okuyacağım. Eğer sesim sana geliyorsa getiren şeytan olamaz çünkü o olsaydı kendisi kaçardı” dedi ve La havle’yi okudu. Bu mollanın kafasına yattı ve çıkıp herkese “arkadaşlar; bu şeytan değildir, başka bir şeydir” diyerek rahatlattı.

Velhasıl birçok yeni hareket veya cereyan muhalefetlere rağmen yavaş yavaş kabul görür ve mevcut nizamda kendisi için de yer yaratır ama bazen yeni hareketler mevcut nizamı tamamen değiştirirler. Onlar barışçı yöntemlerle mevcut nizamın bir parçası olmazlar. Yeni bir nizam yaratırlar, mevcut olanı kırıp atarlar. Bu savaşlar gerektirir, kavgalar gerektir (ister cismani savaş olsun; ister ruhani) ve ilk bakışta sanki dünyanın emniyeti zarar görür gibi olur. Ama eninde sonunda bunlar başarırlar ve yeni bir emniyet ve mutluluk dönemi başlar. Mekke deki telefon olayından *Navab EkberYar Ceng Bahadır* bey’in anlattığı bir olay daha aklıma geldi. Hayderabad camisine hoparlör takılınca bazıları küfür fetvası verdiler. Bizde bile kadınların toplantı yerinde fetva veren kadınlar çıkmıştı. Bazı kadınlar konuşmacıya yakın oturmak isterken görevlilerden birisi “yaklaşmanıza gerek yok; hoparlörler sayesinde ses her yerden duyulur” dedi ama “biz bu kadar aptal mıyız? Bu teneke parçası konuşur mu hiç?” cevabını aldı. Yani onlara göre ilmi delil buydu! Sözde tanıdıklarını daha yakına oturtmak için bir bahaneymiş!

Arkadaşlar bugün evlerine döndüğünde eşlerine bu teneke pançasının gerçekten konuştuğunu iyice anlatsınlar. Dün bazı kadınlar iyice coşmuşlardı. Hatta bazıları görevlileri ite kaka kendilerine yer açarak öne oturmuşlardır. Arkadaşlar onlara bunun bizim kandırmacamız olmayıp batının faydalı aletlerinden birisi olduğunu ve bu alet sayesinde sesin uzaklara kadar iletilebildiğini anlatsınlar.

Diyordum ki ıslahın iki yöntemi vardır. Barış veya savaş. Ya yeni hareket eski nizamla birleşir ve neticesinde yeni bir şekil

yaratılır ya da yeni nizam eski nizamın kökünü tamamen kazır ve yok eder. Kendi hükümetini ilan eder. İlk yöntemin adı *Evrim*dir ve istenilen değişiklik sakin ve kimsenin rahatını bozmadan elde edilir. Savaş gerektiren ikinci yöntemin adı Arapçada *inkılâptır*. *Pandit Cevaherlal Nehru*'nun adamları sürekli "Yaşasın İnkılâp" diye slogan atarlar. Bu işte aynı inkılâptır. Anlamı da şudur ki *Kongres*[5] şu anki hükümetle o kadar çok ihtilaf içindedir ki herhangi bir uzlaşma söz konusu değildir. Ancak yeni bir sistem ve yeni bir hükümet durumu çözebilir ve herhangi bir ara yol bulunamaz. Gerçi gerçeklere bakılırsa *Kongres* hükümetin birçok isteğini kabul etmiştir ve bazı illerin vezaretlerine bile soyunmuştur. Yani onların "Yaşasın inkılâp" demesi papağanlar gibi adettendir. Gerçek şudur ki *Kongres* için İnkılâp zamanı çoktan geçmiştir. Her neyse, inkılâbın anlamı şudur ki; mevcut nizam herhangi bir şekilde kabul edilemez. Tamamen atılmak zorunda, yok edilmek zorunda ve yerine yeni bir nizam geçmek zorundadır. Eğer dini dünyada bu inkılâp söz konusu olursa bunun bir adı *Kıyamet* olur. Başka bir ismi ise "*halkis semavati vel ardi*"[6] dır. Yani "yeni bir yerin ve yeni bir göğün inşa edilmesi". Yine başka bir isim ise "*al-saat*"[7] olarak geçer. Kur'ân-ı Kerîm ruhani inkılâplara bazen *Kıyamet* demiştir bazen *Al-saat*. Bazen ise yeni bir yerin ve yeni bir göğün inşa edilmesi kavramıyla anlatmıştır.

Dünyada yaşanan tüm değişimler ve kök salan tüm hareketler hep bu şekillerde kök salmışlardır ama herhangi bir uluslar arası hareket ve kalıcı cereyan ise İnkılâp olmadan ve yeni bir mesaj içermeden başarılı olamamıştır.

Evrimsel cereyanlar hiçbir zaman azametli ve görkemli olamamışlardır. Tüm görkemli ve heybetli cereyanlar inkılâp yoluyla dünyayı fethetmişlerdir ve bu açıdan bakınca bizim

---

5 Hindistan'ın bir siyasi partisi
6 Bakara suresi 165. ayeti
7 Kamer suresi 2. ayeti

Kongres'ten daha büyük bir içtenlik ve şevkle "Yaşasın İnkılâp" dememiz gerekir. Ama tabi ki bizim bundan kastettiğimiz onların kastettiğinden tamamen farklı olacaktır.

Beş Büyük dünyevi hareket

Dünyevi anlamdaki büyük hareketleri inceleyecek olursak yine sadece özel bir mesajı olan ve devrimsel bir şekilde yayılan hareketlerin uzun müddet hüküm sürdüğü ve başarılı olduğu görülmektedir. Bunlar hep eski nizamdan ayrı ve müstakil bir nizama sahipken aynı zamanda farklı ve yeni bir mesajı da içeriyorlardı. Tarihte bu özellikleri taşıyan ancak birkaç hareket olmuştur.

Örneğin Hindistan'dan başlayan *Aryen* hareketi vardır. Bu hareket sadece Hindistan'ı değil Avrupa'yı bile etkilemiştir.

Batıda doğan ikinci büyük hareket ise *Roma* hareketiydi.

Orta Asya ile Çin'de doğan üçüncü hareketin ismini *İran hareketi* koyuyorum.

Batı Asya ile Afrika'da doğan dördüncü harekete *Babil hareketi* diyebiliriz.

Günümüzde güçlü olan ve son derece uluslar arası olan hareket *Batı hareketi* ismiyle tanınmaktadır.

Dünyanın bilinen tarihine bakınca muhteşem, görkemli ve uluslar arası etkisi olan diyebileceğimiz hareketler ancak bunlardır. Yani Aryen hareketi, Roma hareketi, İran hareketi, Babil hareketi ve Modern Batı hareketi. Bunların her birisi yeni bir felsefe sunmuştur; yeni bir medeniyetle kendisini ispat etmiştir. Bunların fethi kesinlikle birkaç kavmin kılıcı ele geçirip birkaç kavmi fethetmesi değildi. Tam tersine bunların kurucuları eski nizamı tamamen yok edip yerine yeni bir medeniyet getirmişlerdi. Yepyeni ilimlere kapı açmışlardı. Her ne kadar bu kurucular belli bir müddet sonra siyasi anlamda hükümeti kaybetmiş olsalar dahi onları mağlup edip yok eden yeni hükümetler getirdikleri felsefeden kurtulamamışlardır; onların düşüncelerinin prangalarını atamamışlardır. Siyasi kölelik bitmiş olsa bile zihinsel ve ilmi kölelik devam etmiştir. Yani hükümet değiş-

mesine rağmen yine aslında onların elinde kalmıştır. İşte “yeni bir mesaj” veya “inkılâp” denilen şey budur. Zahiren Aryen veya eski Romalı veya eski İran veya Babil hareketleri çoktan silinmişlerdir ama gerçek şudur ki şu veya bu şekilde günümüzde bile mevcutturlar. Hatta sözde onlardan nefret eden insanlar bile mesajlarının zincirlerinden kurtulamamışlardır. Yeni hükümetler hep sadece şekilsel değişikliği temsil etmişler; hükümetin usulleri hep kurucuların getirdiği usuller olarak kalmıştır. Asilik sadece hükümet temsilcilerine karşıydı, asıl felsefesine karşı değil. Yaşanan değişiklik hep bayrağı taşıyanın değişmesi şeklinde oldu. Bazen bayrağın rengi azıcık değiştirildi, bazen ise boyu biraz uzatıldı, kısaltıldı ama hiçbir zaman özü değişmedi.

Roma İmparatorluğundan sonra batıda yaşanan olayları dikkatle inceleyecek olursak bunların aslında aynı medeniyetin devamı olduğunu görürüz. Aynı şekilde İran medeniyetinden sonraki hükümetlerde o ilk mesajın etkisini görmek mümkündür. Aryen hareketinin başlangıcından sonra Budist ve Ceyniler gibi birçok farklı kavim bölgeye hükmetmiştir ama Aryen felsefesinin damgası bariz olarak bellidir. Yine Babil hareketinden sonra Arabistan, Suriye ve Mısır bölgelerinde birçok farklı hükümetler olmuştur ama Babil etkisi hep kalmıştır; bir türlü yok olmamıştır.

Bugün ise modern batı hareketi dünyayı ele geçirmiştir. Asya ve Afrika, prangalarından kurtulmaya çalışıyorlar. Daha önce Kuzey ve Güney Amerika kıtaları sözde başarılı olarak hürriyetlerine kavuşmuşlar. Aynı şekilde Japonya, Asya ve Türkiye de sözde başarmışlar. Ama sonuç ne? Olan sadece şudur ki hükümetin temsilcileri değişmiştir. Japonya ve Türkiye bu sözde hürriyetlerini kazandıktan sonra aslında daha da batı felsefesinin esiri olmuşlardır. Bugün Hindistan hürriyetine kavuşmak için çırpınmaktadır. Gençleri canlarını ellerine alıp ülkelerini kurtarmak için sokak sokak dolaşıyorlar. Hâlbuki istedikleri sadece bir Avrupalı modern batı felsefesinin temsilcisi olup

hükmedeceğine, onlardan birisinin olmasıdır. Tüm kavgaları budur; felsefenin kendisine karşı bir diyecekleri yoktur. Gandi batıya kafa tutmak ve felsefesinin prangalarını üstünden atmak için abayı giymiş olabilir ama konuyu bilenler aslında değişen bir şeyin olmadığını da bilirler. Sadece batıya ait bir aba yerine Hindistan'a ait bir aba olayı olduğunu anlarlar. Hz. İsa'nın dediği gibi "eski şarap yeni şişelere doldurulmuştur"; özünde değişen bir şey yoktur.

Şimdi bu beş büyük dünyevi hareketi teker teker biraz daha detaylı olarak ele alacağım ki hepiniz bunların mesajını anlayasınız. Neydi mesajları; neydi dünyaya verdikleri o çok özel faydalı şey ki yüzlerce sene geçmesine rağmen dünya prangalarından bir türlü kurtulamadı.

Aryen hareketinin mesajı – ırksal üstünlük

Hatırlamaya değerdir ki Aryen hareketinin kalbinde yatan esas mesaj *EUGENİCS* bilimine dayalı ırksal üstünlük mesajıydı. Tüm felsefelerinin temeli insanların eşit olmayıp farklılıklar arzetmeleri üzerine kurulmuştur. Birisi üstün olur birisi ise sıradan; birisi zengin olur birisi fakir. Aynı şekilde birisi güçlü bir bedene sahip olur ve diğeri nazik ve kolay incinen bir bedene. Birisi çok zekiyken diğeri aptal olur ve bütün bu değişik kabiliyetler belli şartlar sağlansa bir nesilde sürekli hale getirilebilirler ve insan neslinin bekası için en üstün insanların bekası şarttır ki neticesinde insanlık kemale ersin.

Dediklerine göre fiziksel olarak güçlü bir babanın oğlu da güçlü olur ve zayıf babanın oğluysa zayıf. Hal böyleyken cismani dünyadaki bu nesilden nesile aktarım neden beyinsel de olmasın. Eğer anne ve baba zekilerse çocuğun da zeki olması muhtemeldir. Bu durumda eğer evlilikler hep üstün insanlar arasında olurlarsa nesiller de hep güçlü kalır ve git gide güçlenir; diğer kavimlere fark atar.

Bu Aryen medeniyeti nereye gittiyse hükümetinin temelinde bu usül yatmıştır. Yani akıl, zekâ ve dini konularda neslin üstün-

lüğünü kabul eden temel prensip. Dolayısıyla bir *Brahman*'ın[8] çocuğunun diğerlerine göre hep aklen daha üstün olacağını savunurlar. Bir *Khatri*'nin oğlu savaşma ve askerlik konularında diğerlerine fark atacaktır ve bir kavim hep kendi içinde evlenerek üstünlüğünü korursa hep var olacaktır. Dinleri bile bu prensibe tabidir. Örneğin *Veda*[9]'lar der ki eğer bir *Şudra* tesadüfen bile Veda'ların okunmasına kulak misafiri olursa kulağına eritilmiş kurşun dökülecektir. Veda'ları dinlemek bile sadece *Brahman* veya *Khatri* veya *Veş*'lerin hakkıdır. Bir Şudra'nın buna hiç hakkı yoktur. Bunlar gösteriyor ki nesle dayalı üstünlük onların dinine işlemiştir.

Sonra derler ki insan öldükten sonra yine bu dünyaya geri gelir ve çeşit çeşit sınavlara tabi tutulur. Anladığım kadarıyla bu akide de bu felsefenin sonucudur. Sebebi de şudur ki inançlarına göre bir neslin güçlü kalması için taze ve güçlü ruhların zaman zaman katılımı şarttır. Bunun yolu da şudur ki her kavimdeki üstün ruhlar öldükten sonra Brahman olarak geri dönerler; savaşma kabiliyeti olanlar bir daha doğduklarında Khatri'lerin evinde doğarlar ve kafası ticaret konularında üstün kimse Veş olarak dünyaya gelir. Aynı şekilde her kavmin çürük ruhları bir daha ki hayatlarında Şudra oluverirler. Böylece edna kavimlerin zaman geçtikçe sisteme karşı asileşme imkânını yok etmişlerdir. Eğer Şudra'lara "siz hep Şudra kalacaksınız" denseydi belki de birkaç nesil sonra başkaldırmalar meydana gelirdi. Aynı şekilde Khatri'lere "siz hep savaşıp ülke için can vereceksiniz" denseydi onlar da Brahman'lara karşı ayaklanırdı. Ama bu enteresan akide herkesi susturmuştur ve herkes Brahman'ların üstünlüğünü kabul etmiştir çünkü onlara "Bunlar yüce ruhlara verilen mertebelerdir; sizde iyi olun size de verilir" denmiştir. Ordu da nasıl bir er yüzbaşısına karşı veya yüz-

---

[8] Brahman, Khatri ve Şudra kelimeleri Hindu dinindeki "caste system" olarak adlandırılan ve insanları çeşitli sınıflara ayıran sistemde belli gruplara verilen adlardır.
[9] Hinduların kutsal kitabı

başı binbaşısına karşı "bu mertebeler liyakate göre verilmiştir; bende göstersem bana da verilir" deyip bir kin beslemiyorsa aynı şekilde bir Şudra bir Veş'e karşı ve bir Veş bir Khatri'ye karşı ve bir Khatri Brahman'a karşı kin beslemiyor çünkü o anda yaşadıkları hayatın bir önceki hayatta yaptıkları iyi veya kötü amellerin neticesi olduğuna inanırlar. Eğer bir Şudra ayağını denk alıp bu hayatta iyilikler yaparsa bir sonraki hayatta Brahman olabilir ve kötü bir Brahman da bir sonraki hayatta Şudra olarak doğacaktır.

Böylece farkı korumasına rağmen Aryen'ler başkaldırmaları ve ayaklanmaları yok etmişlerdir. Herkesin kalbinde hayali bir umut yerleştirilmiştir ve herkes onunla meşgul edilmiştir. Kendi derdini ve acısını tamamen unutmuştur. Bu yüzdendir ki zulüm inanılmaz seviyelere vardığı halde bile binlerce senedir bu düşük kavimler hallerinden memnundurlar. Her Şudra *tenasüh*[10] akidesine inandığı için rezilliğinin sadece bu hayatla sınırlı olduğuna da inanmaktadır. Sisteme karşı baş kaldırma fikri aklına gelince hemen ardından "ama halim önceki hayatta kendi yaptıklarımın bir neticesidir. Belki de daha önce bir Brahman idim. Zaten imrendiğim ve bir sonraki hayatta olmak istediğim seviyeye neden kötü diyeyim. Neden olmak istediğime karşı baş kaldırarak kendi gelişimimi engelleyim" fikri de geliyor ve onu susturuyor. Gerçek şudur ki ırksal üstünlüğünü korumak için icat edilen reenkarnasyon kavramı üstün bir beynin işidir ve eğer milyonlarca insanı kölelik zincirlerine bağlamasaydı taktire değerdi.

Roma hareketinin temeli: İnsan hakları ve kanun

Roma hareketinin temeli insan hakları ve kanuna dayanıyordu. İnsan hakları diye bir şeyin var olduğunu teslim eden bunlardı ve bunu sağlamak için kanunun temelini attılar. Eğer birisinin cezalandırılması gerekiyorsa kanuna göre cezalandırılacaktır. Böylece siyaseti kanuna tabi hale getirdiler ve hükümeti belli

[10] Reenkarnasyon

bir nizam ve kanun çerçevesiyle sınırladılar. Bu sebeptendir ki Roma hukuku günümüzde dahi batıda öğrencilere okutulur ve bugün bile hukukçular usullerinden faydalanırlar.

İran hareketinin mesajı: Ahlak ve Siyaset

İran hareketinin temeli ahlak ve siyaset üzerinedir. Bu sebeptendir ki günahın varlığını görünce iki tanrı kavramını sunmak zorunda kaldılar çünkü onlara göre günah gibi pis bir şeyi esas olan tanrı yaratamaz. Dolayısıyla onların felsefesine göre iki tanrı vardır; birisi iyiliğin tanrısı, diğeri ise kötülüğün. Onlara göre günah o kadar kötü bir şeydir ki onu tanrıya isnat etmek doğru olmaz ama günahın varlığı dünyada inkâr edilemez bir gerçek olduğu için ikinci bir kötülük tanrısı icat etmek zorunda kaldılar. Ama bu ikinci tanrı tapılması değil nefret edilmesi gereken bir tanrıdır.

İran hareketinin ikinci ayağı karşılıklı uzlaşma ve yardımlaşmadır. Bu sebeptendir ki ilk imparatorluk kavramını sunanlar İranlılar olmuşlardır. Yani birbiriyle ilişkili ve birbirine bağlı ama kendi içlerinde azat ve hür hükümetlerden oluşan sistemi oluşturdular ve detaylarını çözüp mükemmelleştirdiler. Derin düşünülürse bu fikir de iki tanrı fikrinden doğmaktadır. Eğer iki hür tanrı olmasına rağmen birisi daha üstün olabiliyorsa dünyevi sistemlerde de bir üstün hükümdarın altında bağımsız hükümdarlar olabilir. Bu hükümdarlar hür olacaklar ama aynı zamanda asıl imparatora bağlı da olacaklar. İşte imparator kavramını besleyen felsefe buradan çıkmıştır.

Örneğin Hindistan'ın tarihinde üstün bir hükümdarın başka hür ve bağımsız hükümdarlara hükmettiğine dair hiçbir örnek yoktur. Bu hal İran felsefesinde vardır ve yine derin düşünülürse burada global emniyet ve huzur için bir yol bulunmuştur.

İran tarihine bakılırsa birçok zaman asıl imparatorun zayıf düştüğünü ve aynı dönemde alt hükümdarların son derece güçlü olduğunu görürüz ama yine de imparator tarafından çağırıldıkları vakit hep yardımına koşmuşlardır. Günümüzdeki İngiliz

imparatorluğu ve Abbasi halifelerinin son dönemi aslında bu felsefinin bir örneğiydi. Abbasi halifelik döneminin son kısmını inceleyecek olursak tabi hükümetlerin hep ya doğrudan İran medeniyetinden ya da ondan etkilenmiş olanlardan olduğunu görürüz. Bu hükümetlerin büyükleri hep daha üstün birine tabi olma fikrine alışık oldukları için sözde hilafetin prangalarına razı olmuşlardı.

Babil hareketinin temeli: Matematik ve Astronomi

Dördüncü büyük hareket olan Babil hareketinin temeli matematik ve astronomi üzerineydi. Onlara göre Allah'ın yaratmış olduğu yıldızlar, güneşler ve ayların sistemi taklit edilirse insan gelişebilir; terakki edebilir. Bu sebeple herkes bu sistemi iyice anlamalı ve sırlarını öğrenip kendi hayatında uygulamalı.

Batı hareketi: Materyalizm ve Milliyetçilik

Beşinci büyük hareket olan batı hareketinin temeli maddiyatçılık ve milliyetçiliktir.

Beş Büyük hareketin detaylı analizi

Beş ana hareketten bahsettikten sonra şimdi de onların temel usullerinin doğurduğu neticelere biraz ışık tutmak istiyorum.

Aryen hareketi ırksal üstünlük prensibine dayandığı için birçok yere yayılmasına rağmen bir büyük devlet veya imparatorluğu yaratamadı. Ayrıca üyelerinde ırksal üstünlük kavramı sebebiyle İran hareketi gibi bir birlik ve beraberlik hissi de oluşturamadı. Buna nazaran Roma hareketi çok daha fazla gelişti çünkü temel prensibinde fethettiği insanlardan bir üstünlük söz konusu değildi. Bu sebeple Roma hareketi sürekli evrim geçirerek terakki etti ve nihayetinde evrim teorisinin kendisini de sunan o oldu.

İran hareketi ise çok büyük bir imparatorluğun temelini attı. Bu devasa imparatorluğun her parçası aynı zamanda bağımsız olmasına rağmen merkezi bir hükümdara da tabiydi. Tüm İran hareketinden etkilenen hükümetlerde bu devlet içinde devlet unsuru mevcuttur ve arkasında *Ahraman* ve *Yazdan* adlı iyilik ve kötülük tanrıları fikirleri yatmaktadır.

Babil hareketi kimya matematik ve astronomi bilimlerine dayanıyordu ve bu sebeple inşaat teknikleri konularıyla özellikle ilgiliydi. Bu medeniyetin eserleri her ne kadar az kalmış olsa dahi kalanlar gerçekten hayret vericidir.

Kuranda Babil hareketinin izleri

Bu hareketin bazı kolları hakkında Kuran da bahsetmektedir. Örneğin Fecr suresinde Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır;

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۞ اِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۞ اَلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ
مِثْلُهَا فِى الْبِلَادِ ۞ وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۞ وَفِرْعَوْنَ
ذِى الْاَوْتَادِ ۞ اَلَّذِينَ طَغَوْا فِى الْبِلَادِ ۞ فَاَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ۞ [11]

Bu medeniyetin temelini atan kavmin adı *Âd* idi. Adı *Âd* olan aslında iki kavim olmuştur. Birisi dediğim gibi bu medeniyetin kurucusuydu; diğeri ise sonradan gelen ama yine bu hareketin bir parçası olan bir kavimdi. Bu ayet ilk olan ve hareketin kurucularından bahsetmektedir. Bu ayetlerde Allah (c.c.) buyuyor ki "Siz Allah'ın *Âd*'lerle ne muamele yaptığını bilmiyor musunuz? Burada *Âd-i-İrem* diye anılan *Âd* kavminden bahsediliyor. Bunlar yüksek binalar yapmakla ün kazanmışlardı ve haklarında *Elletiy lem yuhlak mislüha fiylbiladi* denmiştir. Yani onlardan sonra hiçbir kavim bu konuda onlardan daha üstün olmamıştır. Dünya genellikle hep ileri adım atar ama inşaat biliminde *Âd* kavminin zamanından Kuranın gelişine kadar daha üstün bir kavim çıkmamıştır, o seviyeye varamamıştır. Sonra şöyle devam ediyor; *Ve semudelleziyne cabussahre bil vadi* . Yani bu *Âd* denilen kavmin ikinci bir kolu da *Semud* adlı kavimdi. Taşı oyup dağların içinde resmen koca şehirler abat etmiştir. Yine başka yerlerde taşa şekil verip hayret verici saraylar yapmıştır. Sonra diyor ki *Ve fir'avne ziyl'evtadi*; yani Firavun da bu medeniyetin bir parçasıydı; o da *ziyl'evtadi* idi. "*Ziyl'evtadi*" kelimesini bazıları çadırları tespit etmek için kullanılan mıhlar olarak çevirmişlerdir ama bu ayetin anlamlarının sürekliliği açısından doğru değildir. Burada *Evtad*'dan kastedilen dağ gibi yükselen ihtişamlı binalardır. Arapçada dağlara *Evtadil Arz* denir. Hatta insan burnuna bile yüzün diğer kısımlardan daha çok dışarıya doğru çıktığı için "*veted*" denir. Dağlar gibi üçgenimsi bir şekilde yükselen binalar mısır medeniyetine özgüdür. Bu binaların yapımında amaç içerdiği şeyi kapsamaktan ziyade

[11] Fecr (89) sûresi, ayet 7-13

yükselkliktir. Dolayısıyla *ziyl'evtadi* den kastedilen yüksek binalar yapanlardır.

Mısıra gitmiş olanlar piramitlerin ne kadar yüksek olduğunu iyi bilir. Dünyanın dört bir yanından gelen insanlar bu piramitleri görüp yapanların o koca taşları o yüksekliğe nasıl taşıdıklarını düşünüp dururlar. Bunlar o kadar yüksek ki yukarıya kadar çıkmak baya bir süre gerektirir. Ben gittiğimde istememe rağmen hiç birisinin tepesine tam olarak çıkamadım. Bir arkadaşımızın tepeye çıkışı o kadar sürdü ki güneş batmadan dönebileceğimizden şüphe etmeye başladım. Burada Hindistan da bulunan "*Kutup sahip ki lat*" denilen ve yüksek olarak bilinen bina piramitlerin yanında resmen cüce kalır; hiçbir münasebeti bile yoktur. Avrupalılar bile o koca taşları görüp inanamıyorlar. Onları yukarı çıkartmak için bir teori geliştiremiyorlar.

Velhasıl Allah (c.c.) Kuranda bu yüksek binaları inşa eden Firavuna dikkat çekerek bu medeniyetlerin bilimsel olarak o kadar yükselmelerine rağmen dünyada fesat yarattıklarını hatırlatmaktadır. "Onların gücü onları kibirli hale getirmişti ama hele bir bakın; nasıl da onları mahvettik" demektedir.

Sözün özü Babil hareketi yüksek binalar ve rasathanelerin inşaatı konusuna meyilliydi. *Âd* kavmi her nerelerde izini bırakmışsa ihtişamlı binaları da görmek mümkündür. Eskiden Avrupalılar *Âd* diye bir kavmin var olduğunu bile reddederlerdi. "Böyle bir kavim olmamıştır" derlerdi. Ama son yirmi senedir bu kavmin kalıntıları ortaya çıktıkça onlar da kabul etmek zorunda kalmışlardır. Hatta geçenlerde bir Hıristiyan tarihçinin bir kitabını okurken "*Âd* kavmi hakkında tarih bilimcilerin yüzlerce sayfayı harcayarak beyan etmeye çalıştığı şeyi Kuran birkaç satırda beyan etmiştir" diye itiraf ettiğini gördüm.

Diğer semavi kitaplarda Babil hareketinin izleri

Babil hareketi hakkında bahsederken Tevrat şöyle der;

Ve dediler ki: Gelin bir şehir ve göklere ulaşan bir minare inşa edelim ki merkezi bir yerimiz olsun; ola ki (sonra) tüm dünyada dağılıp perişan olursak.

Ve Tanrı inşa edilen o şehri ve o minareyi görmek için aşağı indi ve "hele bir bakın; bunlar bir kavim; bir tek de dilleri var ve bunu yapmaya kalkışmışlar. Böyle devam ederse bunlar her istediklerini elde ederler. Öyleyse biz inip bunların dillerini karıştıralım ki birbirini anlayamaz hale gelsinler.[12] Bu gösteriyor ki Yahudilerin tarihine göre de Babillilerin ana marifeti yüksek minareler yapmaktı. Tevrat'ın bu bölümüne göre Tanrı Babillilerin dağılmasını istiyordu ama onları böyle *tek dil tek kavim* olarak görünce kendisi dillerini karıştırdı ve aralarında ihtilaf yarattı. Netice olarak o kavmin birliği ve beraberliği yok oldu ve merkezi bir minareyi yapmayı başaramadılar.

Bu alıntıda verilen mantık sadece uydurulmuş bir hikâyeye benziyor ama şu kadarı bellidir ki Babilliler göklere varan ve insanları hayret içinde bırakan yüksek binaların inşaatı konusunda uzman idiler.

Kur'ân-ı Kerîm de buna benzer bir şey söyler ama bir farkla. Tevrat "Bunlar göklere kadar uzanıp ulûhiyetin sırrını çözmesinler" gibi saçma bir fikri Allah'a isnat ederken Kuran bu fikrin babasının Firavun olduğunu söyler ve bu inkâr edilmez bir gerçektir. Firavun'un Haman'a şöyle dediğini açıklar;

... فَاَوْقِدْ لِى يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِى صَرْحًا لَعَلِّى اَطَّلِعُ اِلٰى اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنِّى لَاَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۞[13]

Yani Musa (a.s.) iddiasını Firavunun önüne koyunca o da mühendisi olan Haman'ı çağırmış ve tuğlaları pişirip rasathane mahiyetinde olan yüksek bir minare inşa etmesini emretmiş ki

---

[12] Genesis Bölüm 11:4-7 ayetleri
[13] Kasas (28) sûresi, ayet 39

gökleri inceleyip Musa'nın (a.s.) sunduğu Tanrının izi bulunsun.

Aynı şekilde Mümin suresi şöyle buyurur;

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ لِى صَرْحًا لَعَلِّى اَبْلُغُ الْاَسْبَابَ ۞
اَسْبَابَ السَّمٰوَاتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰى اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنِّى لَاَظُنُّهُ كَاذِبًا ...[14]

Yani Firavun mühendisi Haman'a "Bizim için öyle yüksek bir kule yap ki üstüne çıkıp gökleri incelemek mümkün olsun; Musa'nın Tanrısını bulmak mümkün olsun". Kastedilen gerçekten göklere çıkan bir minare değil, sadece dürbün ve teleskoplar sayesinde kolay incelensin diye yeteri kadar yüksek bir minaredir. Ayetin devamında ise şöyle diyor; "Gerçi ben zaten onun yalancı olduğuna inanıyorum" ki kimse Musa'nın sunduğu Tanrı konusunda şüpheye düştüğümü sanmasın. Yani Firavun asıl amacının Musa'yı haksız ve yalancı yerine düşürmek olduğunu vurgulamak istiyor.

Yine *Âd* kavmi hakkında yüksek binalar yaptıklarına dair başka bir yerde Kuran-ı-Kerim şöyle der;

اَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ اٰيَةً تَعْبَثُونَ ۞ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ۞
وَاِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ۞[15]

Yani "sizler dağların üstünde ihtişamlı binalar ve kimyasal fabrikalar inşa edip hep var olacağınızı mı sanıyorsunuz?" (Mesania kelimesi kimyasal fabrikalar olarak anlamlandırılabilir) Âd'ın bu düşüncesi tıpkı günümüzde batının hep var olacağını sandığı gibidir. Sonra ayet devam ediyor ve "bir ülkeyi fethettiğiniz zaman onun medeniyetini tamamen yok edip kendi medeniyetinizi yerleştiriyorsunuz. (*Cebbar* kelimesi başka-

[14] Mü'min (40) sûresi, ayet 37-38
[15] Şuarâ (26) sûresi, ayet 129-131

sını zorla bastırıp kendisi yükselen anlamına gelir. Dolayısıyla ayetin anlamı başka medeniyetleri bastırıp kendi medeniyetlerini yerleştirmek şeklinde olabilir).

Ve iza betaştüm betaştüm cebbarin kısmından üstün kılan savaş silahlarının da *Âd* kavminin zamanında icat edildiğini çıkartabiliriz. Nitekim dağların üstünde inşa ettikleri ihtişamlı binaları görerek bazı bilim adamları bu kavmin dinamiti icat etmiş olduğunu öne sürmektedir. Bu doğruysa ayetin anlamı şöyle olacaktır. “Siz yok edici tehlikeli silahlarla başka kavimleri mahvedip kendi medeniyetinizi öne çıkartmak istiyorsunuz”.

Batı hareketinin felsefesi

Günümüzdeki batı medeniyetinin temel felsefesi maddiyatçılıktır ve bunun esası da müşahede ve tecrübedir. Bu felsefe neticesinde batı hareketinden etkilenen medeniyetlerde milliyetçilik aşırı derecelerdedir.

Gerçek fedakârlık ancak bu dünyadan başka bir dünyanın da olduğu bilinciyle gerçekleşebilir. Bu bilinç insana “ben bu dünyada zarar görsem dahi ruhaniyetim faydalanacaktır” dedirtir. Oysaki “her şey bu dünyadır” diye düşünen kimse “ne varsa benim olsun; başkası almasın” demeye başlıyor.

Sözün özü aşırı milliyetçilik maddiyatın bir neticesidir. Bir yan etkisi de lükse kaçmaktır. Her tür rahata düşkünlük, yemek içmek ve giyim konularında aşırı hevese sahip olmak vs. de maddiyatçılığın neticesinde oluşurlar. Sebebi de şudur ki insan bu inancı yüzünden “ne elde edeceksem bu dünyada elde edeceğim. Ne kadar eğlenebilirsem eğleneyim” demeye başlıyor. Bu sebepten olsa gerek ki her tür lüksün akla gelebilecek nihai noktalara götürülmesi batıya (ve batıdan etkilenenlere) has bir davranıştır.

Roma ile Batı hareketlerinin farkı

Roma hareketinin Batı hareketinden farkı şudur ki Roma hareketinde hukuk ve kanun her şeyin temeli olduğu için felsefesi

de tümden cüze doğru giden bir felsefeydi. Bu yüzdendir ki ben Yunan medeniyeti ve felsefesinin Roma felsefesinin bir dalı olduğuna inanıyorum. Bu felsefenin tüm dalları bu ana prensibe tabidirler. Örneğin tıplarını inceleyelim. Tamamen tümden cüzlere giden bir mantık görüyoruz. Önce ana prensipler beyan edilmiştir; sonra onlardan türeyen cüzler çıkartılmıştır. İlahiyatla ilgili felsefeleri de aynen böyledir. Yani önce (sayısı az olan) bazı ana prensipler önererek arkasından çıkarılabildiği kadar cüz sayılabilecek neticeler çıkarılmışlardır. Siyasetlerinin durumu da farklı değildir. Yine ana prensiplerden türeyen neticeler ve cüzler üzerine kurulmuştur. Oysaki günümüzün Batı hareketinin temeli maddeyi inceleyip netice çıkartmak üzerinde olduğu için var güçleriyle cüzler bulmaya çalışırlar. Ana prensipler ya çok sayıda cüz toplanınca onlardan çıkartılır ya da çıkmıyorsa "gerek de yoktur; abestir" denir. Örneğin Yunan tıp biliminde bir tabip önce her tür hastalığın dört ana unsurdan oluşabileceğini var sayarak hastalığın teşhisini koyar; öyle ilaç önerir ama günümüzün doktorları her hastalığı bağımsız olarak inceleyip onun belirtilerine göre hastayı tedavi eder. Çeşitli hastalıkları belli ana prensiplere bağlamak gibi bir ihtiyaç hissetmez.

Bilinen tarihe bakıldığında bu beş büyük hareketten başka bir hareket görülmemektedir ve gelmiş geçmiş tüm hükümetler ve felsefeler şu veya bu şekilde bunlara tabi görünmekteler. Bir ihtilaf varsa cüzidir. Bazı felsefeler azıcık değiştikleri için farklı bir hal almışlar; bazılarıysa neredeyse aynı elbiseyi giyip bu hareketlerin tercümanlıklarını yapmaktadırlar.

Büyük hareketlerin başarılarındaki sebep

Bu beş hareketin başarısının arkasında yatan ana unsur şuydu ki hep yeni bir mesajla dünyaya gelmişlerdir. Onlar kılıçla toprakları fethetmekle kalmayıp orada yaşayanların beyinlerini de fethediyorlardı. Bu sebepten hükümetleri sonradan yok olsa dahi felsefeleri yaşamaya devam ederdi. Köleleri onları başlarından atmalarına rağmen yine onların felsefesiyle hayatlarını

sürdürürlerdi; hükümet ederlerdi. Böylece zihinsel ve ilimsel devamlılık sağlanırdı. Bu hareketlerin kurucuları Allah'ın genel kanununa göre belli bir müddet hükmedip yok oldular ama getirdikleri mesaj uzun süre yaşadı ve günümüzde bile bu büyük hareketlerinin izleri mevcuttur. Örneğin bugün bile Aryen hareketinin etkisi Hindistan'da kendisini göstermektedir ve bir *Brahman* veya bir *Khatri* bir *Şudra'yı* kendilerine yaklaştırmazlar.

Bir süre evvel gazeteler bir olaydan bahsetmişlerdi. Olayda bir *Brahman'ın* oğlu bir *Çamaranla*[16] evlendi. Çocuğun anne ve babası onu hemen evden çıkarttılar ve o da yeni eşiyle yeni bir evde kalmaya başladı. Bir gün anne baba oğullarının imanını sınamak adına onu eve çağırarak iyice turşu yedirdiler ve tüm su sürahilerini kırdılar. Susuzluğa dayanamayan çocuk birkaç mil uzaklığında olan evine doğru koştu. Varınca karısına "çok susuzum, bana su ver" dedi. O da "su var ama ancak kendi bardağımda verebilirim, istersen vereyim" diye cevaplayınca bu da "ama bu dinimize aykırı olur" dedi. Ama biraz daha geçince dayanamayıp "istersen suyu ağzına koy ve öyle benim ağzıma aktar" diye izin verdi ve eşi de suyu ağzına alıp onun ağzına aktardı. Olayı yakından izleyen anne baba büyük bir mutlulukla "Tanrıya şükür; o oğlumuzun dinini koruyor" diyerek oğullarına koşup sarıldılar.

Bu olay zihinlerin derinliklerine işlemiş olan bu *Aryen* düşüncesinin komik bir göstergesidir ve günümüzde bile milyonlarca insanın kalbini etkilemiş olduğunun ispatıdır. Bu yüzdendir ki *Brahman* ve *Şudra* kavgası Hindistan'da hala sürmektedir.

Bu felsefeler bazen birbirleriyle karışırlar da; bazen ise ufak tefek yeni düşünceleri içlerine alırlar ama asıl felsefenin izi hep bariz şekilde kendisini gösterir; yok olmaz. Örneğin bu günlerde Hindistan'da böyle bir karışımı görmek mümkündür. İngi-

---

[16] Daha çok pis işlerle uğraşan toplumun alt tabakası

lizlerin uzun süren hükümeti ve batılı milletlerin genel kalkınması Hindistan'da Batı hareketinin her gün gelişen ve dört bir yanına yayılan ağacının tohumlarını ekmiştir. Özellikle okumuş etmiş insanlar batılılıkla yatıp batılılıkla kalkarlar. Onlar tamamen batının renkleriyle renklenip her şeyi batının gözlüğünden görmeye alışmışlardır. Hürriyet isteyenler sözde bu rüzgârın esmesini durdurmaya çalışmışlardır ama hep olduğu gibi sadece bazı yüzeysel değişiklikler yapıp felsefenin esaslarına yine mağlup olmuşlardır. Bugün eğer İngiliz hükümeti buradan gitse dahi tarzları yaşamaya devam edecektir. Aynı meclisler devam edecektir; aynı parlamentoları devam edecektir; aynı düstur ve aynı kurallar devam edecektir. Bu meclislerin spikerlerinin önüne ne zaman zor bir soru sunulacaksa "biraz düşünüp cevap vereyim" diyeceklerdir ama düşünmekten kastedilen sadece "biraz zaman ver; batı parlamentolarını biraz inceleyeyim; benzer durumlarda ne yaptıklarını göreyim" olacaktır. Yani bu sözde değişim aslında sadece isim değişikliğinden ibarettir. Nasıl ki İngiltere'de Bay *Baldwin* yerine artık Bay *Chamberlain* gelmiştir ve belki gelecekte onun yerine Bay *Major Atlee* gelir; bu değişim de bu kadar sathi ve yüzeyseldir. Eğer yeni bir fikir doğmazsa bu ülkede yine batılılık hükmedecektir; sadece şekli azıcık değiştirilecektir. Gandi'nin yeni bir felsefenin mucidi olduğu söylenir ama gerçek şudur ki o da diliyle batılılığı reddetmesine rağmen tamamen batılı felsefesine tabi bir şekilde hareket etmektedir. Ne zaman aklına yeni bir fikir gelirse batı felsefesine tabi olur ve batı felsefesinin temeli maddiyatçılık üzerinde inşa edildiği için "başka söyle; başka yap" mantığı onlara hiç zor gelmemektedir. Gandi'nin müritleri ağızlarından "barış barış" demelerine rağmen içeriden savaş için hazırlanırlar. Ağızları sulh mesajını verirken her fırsatta ve her ihtilaf oluştuğunda onlarca Müslümanları katlederler. Sebebi de şudur ki söyledikleri sadece söylemek içindir; uygulamak için değil.

Gerçek şudur ki maddiyatçılığın etkisi altında insan eninde sonunda “ahiret yoktur” diye düşünmeye başlar ve bu durumda düşman sandığı birini katletmekten alıkoyan herhangi bir değer kalmaz. Böyle birisi her zaman düşmanına zarar vermeye meyilli olur. Aynı şekilde *Kongres*[17] mensupları her ne kadar “biz Gandi’nin felsefesine tabiyiz” deseler dahi asıl tabi oldukları felsefe sadece batılılıktır ve bu değişmedikçe Hindistan’ın sahnesinde batının oyunlarını yeniden oynatmaya devam edeceklerdir.

Sözün özü bu beş büyük hareketin başarısının arkasındaki ana unsur mesajlarıydı. Dediğim gibi kurucuları sadece toprakları değil, zihinleri köleleştirirlerdi ve bu kölelik cismani kölelik bittikten sonra bile bazen binlerce yıl devam ederdi.

Din dünyasında da gerçek başarının yolu inkılâptan geçer

Din dünyasında da aynı prensip geçerlidir. Burada da gerçek başarı ancak inkılâp vasıtasıyla elde edilir. İnkılâp olmazsa dinler hiçbir zaman başaramazlar çünkü bu doğanın kanununa aykırı olur ve doğanın kanununu hiçe sayan başarıyı da elde edemez.

İnkılâbın anlamı bir şeyin tamamen değişmesidir. Eğer tasarımı eski binadan tamamen farklı olan yeni bir bina inşa etmek istiyorsanız eski binayı yıkmanız gerekir. Ancak bir ahmak tamamen farklı olmasına rağmen eski binayı korumak isteyebilir.

Kuran-ı-Kerim de din dünyasındaki başarıyı inkılâba bağlamıştır. Şöyle buyurur;

[17] Hindistan’daki bir siyasi parti

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ اِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ فَمَنْ اٰمَنَ وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۞ [18]

Yani Biz ne zaman dünyaya bir peygamber yollarsak o iki şey ilan ediyor. Her şeyden önce var olan sistemin ölümünün haberini veriyor ve ikincisi kendi getirdikleri yeni sistem için muhakkak kurulacağını ve hiçbir baskı altında değiştirilmeyeceğini apaçık şekilde duyuruyor. Hiçbir millet için esnetilmeyeceğini vurguluyor. Bu ilandan sonra hayatlarını getirdiği yeni sisteme uygun biçimde değiştirenler kurtulurlar ve sisteme karşı çıkanlar yok edilirler.

Asleha kelimesinin anlamı kendini bir şeye uygun hale getirmektir. Bu bağlamda *amel-i-saleh* yeni sisteme uygun ameller demektir. *Amel-i-Saleh* genellikle anlaşıldığı gibi "iyi ameller" anlamına gelmemektedir. İkisi arasında fark vardır. Örneğin namaz kılmak iyi bir ameldir ama birisi tam savaşın ortasında namaz kılmaya başlarsa "*amel-i-saleh*" yaptı diyemeyiz. Aynı şekilde oruç tutmak da iyi ameldir ama bir seferinde cihadın ortasında oruç tutanlar hakkında Peygamber Efendimiz (s.a.v.) "tutmayanların sevabı tutanlardan fazla oldu" diye buyurdu. Sebebi de şuydu ki tutanlar tutulmamasının daha uygun olduğu bir zamanda tuttular.

Sözün özü Arapçada *amel-i-saleh* "duruma uygun amel" anlamına gelir. Dolayısıyla *fe men amene ve asleha* 'nın anlamı "iman ettikten sonra namazlar kılıp oruçlar tutanlar kurtuldu" değildir. Anlamı sadece şudur ki iman ettikten sonra getirilen yeni sistemin bir parçası olanlar; inşa edilen yeni binanın birer tuğlası haline gelenler kurtuldular. İşte öyleler için korkulacak bir şey yoktur. Buna nazaran sisteme karşı çıkıp onun bir par-

[18] En'âm (6) sûresi, ayet 49-50

çası olmaktan çekinenler *yemessühümül azabü bi ma kanu yefsükun* kısmına tabi olup Allah'ın gazabına uğrarlar ve bu azap aynen yıkılması gereken bir harabe gibi onları yıkıp yok eder.

Peygamberlerin gönderilmesindeki gaye

Bu ayetten her peygamberin eski sistemi yıkıp yerine yeni sistemi inşa etmek için gönderildiği aşikârdır ve ancak onu kabul eden yeni sistemde yeni bir hayat bulur. Bu her peygamber için geçerlidir; ister misyonu nispeten küçük olan birisi olsun ister büyük ama büyük ve azametli peygamberlerin gelişinde dünyada sanki bir kıyamet yaşanır; aynen yukarıda bahsedilen büyük dünyevi hareketlerde olduğu gibi. Yeni şeriat getiren peygamberler eski şeriatı bile yıkıp yok ederken yeni şeriat getirmeyenler her ne kadar mevcut olan şeriatı yıkmasalar bile o şeriatı tamamen unutmuş olan insanlar tarafından oluşturulmuş ve nefsanî arzularına dayanan çürük ve bozuk nizamı muhakkak yıkarlar.

Dini inkılâbın yöntemi

Din dünyasında yaşanan bu inkılâplar hakkında Kuran-ı-Kerim şöyle buyurur;

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا اَوْ مِثْلِهَا اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۞ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَا لْاَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞[19]

Yani hem geçmişte Allah tarafından gönderilen mesajlar, hem gelecekteki mesajlar hakkında bir kanun hep geçerlidir. O da şudur ki bazen bu mesajlar ömürlerini tamamlamış olup daha iyi bir nizamla değiştirilmeye müsait olurlar ya da mesaj hala geçerli olup sadece insanlar tarafından unutulmuş olur ve bu

[19] Bakara (2) sûresi, ayet 107-108

gaflet neticesinde oluşan yanlış nizamın yıkılıp yeniden eski ve asıl nizamla değiştirilmesi gerekir. İlk durum söz konusuysa; yani eğer İlahi nizam zaten faydalı ömrünü bitirmişse Allah onun yerine daha da iyi bir nizam gönderir ama halen geçerli olup sadece unutulmuş veya yanlış anlaşılmış olan durumlarda Allah aynı nizamı tekrar canlandırır ve kudreti her iki şeye de yeter.

Ayet şöyle devam eder; *E lem ta'lem ennellahe lehu mülküs semavati vel ard*. Yani biliyor musunuz ki Biz neden böyle yaparız? Büyük bir inkılâp ve yeni bir gök ve yeni bir yeryüzü yaratmak için. Mekke ahalisi sadece Peygamber Efendimizin farklı bir şeyler söylüyor olmasına kızgın değildi elbet. Kızgınlıklarının asıl sebebi eski nizamın yok edilip Kuran-ı-Kerimin hükümetinin kurulma korkusuydu ki bunun düşüncesi bile onlara eziyet veriyordu. İşte bu yüzden ayet *E lem ta'lem ennellahe lehu mülküs semavati vel ard* deyip Mekkelilere “Ey inkârcılar; Allah’ın yeryüzünün ve göklerin hükümdarı olduğunu bilmez misiniz? O yeni bir sistem kurmak istiyorsa kim durdurabilir!” diyor.

Dini nizamların geçerlilik süreleri

Kuran-ı-Kerime göre dini nizamlar dahi belli bir müddet geçtikten sonra ya uygulanamaz hale gelir ya da insanlar tarafından yavaş yavaş unutulur. Uygulanamaz hale gelmesi de iki türlüdür. Ya insanlar içine bir şeyler karıştırdıkları için uygulanamaz hale gelir ya da halis halini korumasına rağmen çağ dışı kalırlar. Bunun örneği birisinin elbisesi yırtılınca yeni bir elbiseye ihtiyaç duyması veya çocuğun boyu uzadığı için eski elbisenin üzerine olmaması gibidir. Aynı şekilde ilahi öğretiler de ya insanlar tarafından bozulduklarından ya da doğrudan insanların hayatlarındaki gerçek ihtiyaç değişimi yüzünden değiştirilirler. Bu durumda Allah artık yeni bir öğretiye ihtiyaç olduğuna karar verir ve yollar.

Aslında gerçek şudur ki bir öğreti ancak uygulanamaz hale geldiğinde bozulur. Yoksa o ana kadar Allah kendisi onu korur. Ama eğer çağ öğretinin sınırlarını aşarsa Allah da artık umursamayıp insanlara “alın; istediğinizi yapın” der. Nasıl ki yırtık veya eski bir kumaş çocuklar tarafından alınıp iyice yırtılırsa anne baba bir şey demezlerse din dünyasında da dinin insanlar tarafından kesilip biçilmesine ancak geçersiz hale gelince müsaade edilir; yeni bir şeye ihtiyaç duyulduğunda buna izin verilir. İşte o zaman Allah o köhne din üzerinden koruyan elini çeker ve (kötü niyetli) insanların istediklerini yapmalarına mani olmaz. İnsan dini eline geçirdiğini sanır; oysaki artık zaten o din koruma altında değildir.

Nasih ve Mensuh Kavramlarının Gerçek Anlamı

Sözün özü ilahi mesajlar için iki şeyden birisi muhakkak geçerlidir.

1. Uygulanamaz hale gelince ondan iyisi gönderilir. Daha iyisi şunun için gerekir ki aynı iyilikte olan zaten bitmiştir; uygulanamaz hale gelmiştir. Böyle olmasaydı eskisi hala geçerli olurdu. N*e'ti bi hayrim minha* işte bunu anlatmak için kullanılmıştır.

2. İkinci durum da asıl öğreti hala geçerli ve uygulanabilir olmasına rağmen insanlar tarafından terk edilir ve İlahi mesajda olmayan kavramlar icat edilip hayat onlara göre yaşanmaya başlanır. Bu durumda geçerliliğini kaybetmiş olan eski öğretinin bir daha hükmeder hale getirilmesi gerekir. Bu sebeple Kuran-ı-Kerim *ev misliha* kelimelerini kullanmıştır. Yani “öyle durumlarda *benzer* bir öğreti bir kez daha getirtilir”. Burada “benzer” kelimesi şunun için kullanılmıştır ki asıl öğreti ölüp gitmiş olduğu için Allah tarafından yeniden canlandırılır ve böylece yok olmuş olan öğretinin bir benzeri yeniden hükmetmeye başlar.

Bu ayetten şunları çıkartabiliriz ki İlahi mesajlar dahi belli bir müddet sonra;

a) Ya uygulanamaz hale gelirler
b) Ya insanlar uygulamayı terk ederler

Uygulanamaz hale gelmesi de iki türlü olur;

a) İnsanlar asıl öğretinin içine hurafeler karıştırırlar
b) Çağ öğretiyi aşar

Her iki duruma karşı Allah'ın da iki farklı sünneti vardır. Bir öğreti uygulanamaz hale gelince Allah tarafından *nesih*[20] edilir ve yerine daha iyi bir öğreti yollanır çünkü zaten zamanın artık daha iyi bir şeye ihtiyacı oluşmuş olur. Ama eğer öğreti hala uygulanabilir olmasına rağmen insanlar tarafından terk edilirse Allah onu tekrarlayarak yeniden canlandırır. Mislini yeniden göndererek hayat verir.

Ayetin sonundaki "Allah'ın gücünün buna yetmeyeceğini mi sanıyorsunuz" kısmı şimdiye kadar yapılan tefsirlere ters düşmektedir. Şimdiye kadar yapılan tefsirlerde ayetin Kuranın bazı ayetlerinin nesih edildiğini anlattığı söylenir. Oysaki böyle bir işin Allah'ın kudretiyle hiçbir alakası yoktur. Kudreti hatırlatmak ancak benim verdiğim manalarla anlamlı olur.

Sonra *E lem ta'lem ennellahe lehu mülküs semavati vel ard* kısmında da dinlerin yeniden canlandırılmasının ancak büyük inkılâplarla mümkün olduğu hatırlatılır. Öyle bir çağın insanları öyle bir inkılâbı imkânsız sanırlar[21] ama Allah kudretiyle

[20] Hükmü kaldırılır

[21] Günümüzde de artık Müslümanlar bile dinin yeniden canlanmasından umutlarını kaybetmişlerdir. Dünyanın nasıl maddiyatçılığın peşine düştüğünü görünce dine bağlı olanlar bile umutsuz oturup ağlamaktan başka bir şey yapmamaktadırlar. Maddiyatçılar ise zaten dinin bu savaşta çoktan yenildiğini sanıp bir daha canlanmayacağından neredeyse eminler. Yani böyle

isterse yeni bir öğreti gönderebilir; isterse de eski ve unutulmuş öğretiyi canlandırır.

Benim bu ayete verdiğim anlamlar yeni olsalar dahi tüm ayeti anlamlı kılmak için şarttırlar. Önceki müfessirler Allah'ın önce bazı ayetleri yollayıp ardından iptal ettiğini yazmışlardır ama hep düşmanın eline bir koz vermişlerdir. Onlar gülerek "Allah neden önce ayeti indirip sonra iptal eder? İndirirken emrin uygunsuz olduğunu bilmez mi?" derler. Kaldı ki kendi yaptığı işi hemen ardından iptal etmek bir zaaftır ve böyle bir zaaftan bahsedip "Allah'ın kudretini bilmez misiniz?" demek çok anlamsızdır. Oysaki benim verdiğim anlam gerçekten büyük bir güç ve kudrete işaret eder. İnsanların bütün kalpleriyle sevdiği ve kesinlikle bırakmak istemediği bir hayat tarzını tamamen değiştirip yeni bir nizam yerleştirmek kudret ister. Ya da ruhani olarak ölmüş ve Allah'ın emirlerini arka plana atıp güzelliklerinden habersiz olan bir milletin bir kısmını yeniden canlandırıp kalbini o unutulmuş güzelliklerle doldurmak ve sonra bu küçücük grupla tüm dünyaya hükmetmek de böyledir. Şüphesiz bu çok zor bir iştir ve Allah'ın yüce kudretine delalet eder. Bunu daha da vurgulamak için ayet şöyle devam eder; *E lem ta'lem ennellahe lehu mülküs semavati vel ard*, Yani yeryüzünün ve göklerin hükümetinin Allah'ın elinde olduğunu bilmez misiniz? O isterse bu inkılâbı çok rahat gerçekleştirebilir.

Es-Saat'ın anlamı

Sözün özü peygamberler birer kıyamet niteliğinde insanlardır ve onların eliyle eski neslin kökü kazınır ve yepyeni bir nesil başlatılır. Yepyeni bir nizam getirdikleri için onların çağına dini ıstılahlarda "kıyamet" de denir çünkü kıyametin her iki özelliği onların çağına nasip olur. Yani önce herkes öldürülür ve sonra onun eliyle yeniden canlandırılır. Bir peygamber görevlendirir görevlendirmez tüm dünya Allah'ın gözünde ölü

---

durumlarda dinin yeniden canlanmasından bahsetmek gerçekten güç ve kudret ister.*

hale gelir ve o ana kadar (az da olsa) açık olan kapılar kapanır. Bunun ardından o nebi vasıtasıyla yepyeni kapılar açılır. Yani eski harabe tamamen yıktırılır ve yerine yeni bir ruhani bina inşa edilir. Bazen bu harabe geçersiz hale gelmiş eski şeriatın binası olur; bazen ise hala geçerli olan şeriatın yerine insanların kendi kafalarına göre kurmuş oldukları bina. Kuran-ı-Kerime göre bu zamanın bir adı *El-Saat*'tir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hakkında Kuran-ı-Kerim şöyle buyurur;

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞ [22]

Yani inkâr edenler dünya hayatını süslü görürler ve iman edenlerle alay ederler. Oysaki *vellezinettekav fevkahüm yevmel kiyameh;* yani kıyamet gününde müminler daha üstün olacaklardır.

Bu "üstünlük" her ne kadar büyük kıyamet gününde söz konusu olacaksa da (yani kâfirlerin cehenneme ve müminlerin cennete gönderildiği günde) ama o gün kâfirler için bu nasihatten faydalanmak için çok geç olmuş olacaktır. Oysaki bu ayette bu olay Peygamber Efendimizin (s.a.v.) haklılığına bir delil olarak kâfirlerin değerlendirmesine sunulmuştur. Dolayısıyla buradaki kıyamet Peygamber Efendimizin kâfirleri yenerek yarattığı kıyamettir. İşte o gün bütün dünya inanılmaz bir manzarayla karşı karşıyaydı çünkü yapayalnız ve mazlum olan, o gün ülkenin hâkimi oluverdi ve eski hükümdarlar mahkûm durumuna düştüler.

İkterabetis saatu'nun anlamı

Kuran-ı-Kerimin başka bir yerinde de Peygamber Efendimizin zamanı *El-saat* olarak adlandırılıyor. Şöyle buyurur;

[22] Bakara (2) sûresi, ayet 213

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۞ [23]

Kıyamet yaklaştı ve ay yarıldı.

Ay'ın nasıl yarıldığı şu andaki konumuz değil. Ben sadece ayetin ilk kısmına dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu ayetin inmesinden sonra neredeyse 1400 sene geçmiştir ama bahsedilen kıyamet (eğer o büyük kıyamet ise) ortada yoktur. Oysaki ayet ay'ın yarılması sebebiyle kıyametin kapıda olduğunu söylüyor. Zaten o büyük kıyametin (herkesin ölüp bir daha diriltileceği gün) ay ile ne alakası vardır ki! Ay'ın yarılmasını ona bağlamak tamamen alakasız iki şeyi bir araya getirmek olur.

Gerçek şudur ki burada ölümden sonraki o büyük kıyametten bahsedilmiyor; Peygamber Efendimizin (s.a.v.) galibiyetinden bahsediliyor. Ruhani olarak ölmüş olan o kavmin onun eliyle diriltilmesinden bahsediliyor. Ay'ın yarılması da aslında Arap hükümetinin zevaline yönelik bir gaybî haber idi. Rüyaların tabiri kurallarında ay Arap hükümetini temsil etmektedir. Yani ayet Arabistan'da yürürlükte olan hükümetin yakında param parça olacağını ve bunun neticesinde Peygamber Efendimizin (s.a.v.) hükümetinin kurulacağını haber vermektedir. "Uyarıyoruz! O gün gelmeden kendinize çeki düzen verin" demektedir[24].

[23] Kamer (54) sûresi, ayet 2

[24] Bazı insanlar ay'ın gerçekten yarıldığına inanırlar ve bunun daha büyük bir mucize olduğunu sanırlar. Oysaki yarılmış olsa dahi ancak gören üç beş kişinin faydası için olur ve görmeyenler hep inkar ederler. Nitekim zaten İslam düşmanları böyle bir mucizeye inanmazlar. Bizzat görenler de ölüp gidince mucizeden bir eser kalmazdı. Ama asıl mucize bu değildir. Asıl mucize aciz bir kulun eliyle koca bir hükümetin param parça edilmesidir. Bu öyle bir mucizedir ki bugün bile en büyük İslam düşmanları hayretle itiraf etmektedirler.. Maalesef günümüzde insanlar sihirbazlık ve hokkabazlık gibi konulardan daha çok etkilenmekteler ama bir soğuk kanlılıkla peygamber efendimizin (s.a.v) makamını değerlendirip düşünseler ayetin bu manasının çok daha üstün ve anlamlı olduğunu kabul edeceklerdir.*

Ay'ın yarılmasının anlamı

Ay'ın rüya veya keşf'te görülmesinin sembolik anlamının Arap hükümeti ve Arap hükümdarlığı olduğu Araplarda o kadar oturmuş bir kavramdı ki diğer mezheplerin mensupları bile bunu bu şekilde yorumlarlardı. Hayberin fethinden sonra Yahudi liderlerden birisinin kızı olan Hz. Safiye (ra) Peygamber Efendimizle evlenince Peygamber Efendimiz yüzündeki bazı izleri merak edip sordu. O da "ya Resulullah; bir seferinde rüyamda ay'ın kucağıma düştüğünü görmüştüm. Merak edip bu rüyayı kocamla paylaştım ve o da Yahudi âlimlerden olan babama anlattı. O bunu duyar duymaz parladı ve yüzüme vurarak 'Demek sen Arap hükümdarlarla evlenme hayallerini kuruyorsun'. Ay Arap liderliği veya hükümdarlığı demektir ve kucağa düşmesi nikâha bir işarettir' dedi. Sonra yüzüme öyle bir tokat attı ki hala az da olsa izi duruyor."

Sözün özü Ay'ın yarılmasının hangi şekilde olduğunu kabul edersek edelim; aslında bu Arap hükümetinin yakında mahvedileceğine dair bir gaybî haber idi. Bu ayet de buna bir işarettir. "Artık ay yarılmıştır; demek ki o kıyamet yakındır" demektedir. Yani artık Arap hükümeti yakında yok olacak ve yerine Peygamber Efendimizin (s.a.v.) hükümeti kurulup ruhani bir kıyamet gerçekleştirilecektir.

Levlake lema halektul eflak'ın anlamı

Bu vahiy de birden çok peygambere inmiştir ve anlamı şudur ki "sen zamanın için bir sütun gibisin. Eğer sen olmasaydın bu âlemi (ki dayanağı sensin) de yaratmayacaktık". Yoksa kastedilen tüm âlemler ve kâinat her peygamber için yaratılmamıştır. Her ruhani inkılâp getiren peygamberin mertebesine göre olur ve onun ruhani kabiliyetlerinin bir yansımasıdır. Peygamber getirdiği inkılâp için bir baba görevini görmektedir ve nasıl ki babasız evlat olmaz; aynı şekilde peygamber olmadan ruhani inkılâplar gerçekleşmezler. Bu sebeple "o olmasaydı eliyle yaratılan yarattığı yeni yeryüzleri ve yeni gökler yaratılmaya-

caklardı" demek doğru olur. "*Levlake lema Halektul eflak*" şeklindeki vahiy Vâdedilen Mesih'e de inmiştir. Ondan önce Peygamber Efendimize de aynı vahiy gönderilmişti. Eğer kastedilen maddi yeryüzü ve maddi gökler olsaydı "sen olmasaydın bunları yaratmazdım" denmesi anlamsız olurdu. İlkine söylenen aynen ikincisine de söylenmiş olurdu. Dolayısıyla "yeni yeryüzü ve yeni gök"ten kastedilen o yeni ruhani nizamdır ki tohumu ilgili peygamber eliyle ekilir. Hatta bana göre her ruhani inkılâp yaratan peygambere bu vahiy de inmiştir derim. Ama muhakkak ki Peygamber Efendimiz (s.a.v.) tüm zamanlar ve mekânlar için gönderilen bir peygamber olduğu için bunun kapsamı her şeyi içine alan bir kapsamdı ve diğer peygamberler için belli bir zaman ve belli bir mekân içindi.

İncil'de eflak'ın anlamı

Yeryüzü ve göklere verdiğim anlam İncil'den de teyit ettirilebiliyor.

"Size doğruyu söylüyorum. Yeryüzü ve gökler yok olmadıkça Tevrat'ın bir virgülü bile iptal edilemez. İşte her şey olana kadar" (Matta 5. bölüm 18. ayeti)

Burada yeryüzü ve göklerden kastedilen Musevi nizamdır ve bu nizam yaşadıkça Tevrat'ın yok edilmeyeceğini vurguluyor. Ancak bu nizam ömrünü tamamlayınca öğretisi de uygulanamaz hale gelecektir. Gerçekte de böyle oldu zaten. Kuran-ı-Kerim gelince Tevrat'ı iptal etti. Zaten Tevrat'ın kendisi bu büyük olayın habercisidir.

Ben onlar için; onların kardeşlerinden senin gibi bir nebi göndereceğim. Kendi kelamımı onun ağzına koyacağım; o da ona söylediğimin aynısını onlara söyleyecek. Ve benim adımı anarak söylediği şeyleri kim dikkate almazsa ona hesap soracağım. (İstisna 18. bölüm 18. ayeti)

Bu ayetten aşağıdaki neticeleri çıkartabiliriz;

1. Yahudilere bir peygamber daha yollanacaktı. (Çünkü

"onlar için" yazıyor.)

2. Bu yeni peygamber de Hz. Musa (a.s.) gibi yeni bir şeriat getirecektir (çünkü "senin gibi" denmiştir)
3. Bu peygamber Beni-İsmail'den olacak; Beni İsrail'den değil (çünkü "onların kardeşlerinden" denmiştir[25])
4. Yahudiler için bu yeni peygambere itaat etmek farz olacaktır çünkü "onlar için" gönderilecekti.
5. Eğer Yahudiler ona itaat etmezlerse resmen kıyametlerini görecekler çünkü "ona hesap soracağım" denmiştir.

Bundan kasıt bir önceki ayette kastedilen Musevi nizamın fiziksel yeryüzü ve gökler var oldukça sürmesi değildi. Ancak ondan sonraki büyük ruhani nizam kurulana kadar o eski nizam değişmeden var olacaktı.

Vâdedilen Mesih'in gelişi için Kur'ân'da "kıyamet" kelimesinin kullanılması

Vâdedilen Mesih'in zamanıyla ilgili de Kur'ân-ı Kerîm'de "kıyamet" kelimesi kullanılmıştır.

لَا اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۞ وَلَا اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۞ بَلٰى قَادِرِينَ
عَلٰى اَنْ نُسَوِّىَ بَنَانَهُ ۞ بَلْ يُرِيدُ الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهُ ۞ يَسْـَٔلُ
اَيَّانَ يَوْمُ الْقِيٰمَةِ ۞ فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۞ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۞ وَجُمِعَ
الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۞ يَقُولُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ۞ [26]

[25] Beni-İsrail ve Beni-İsmail hazreti İbrahim'in soyundan çıkan iki büyük neslin adlarıdır. Peygamberlik uzun müddet Beni-İsrail'in içinde kaldı ve kardeşleri olan Beni-İsmail bundan mahrum kaldı ama en büyük peygamber Beni-İsrail'den değil kardeşleri olan Beni-İsmail'den olacaktı. *

[26] Kıyamet (75) sûresi, ayet 2-11

Yani kâfirler ölmüşlerinin bir daha diriltilmeyeceğini ve kıyamet gününün olmadığını iddia ederler ama bu tamamen yanlıştır. Delil olarak da biz *kıyamet gününü* ve *nefsi levvame'yi*[27] sunarız. Şimdi burada kesinlikle "kıyamet"ten kastedilen bu dünyada vuku bulan bir olaydır çünkü *kıyamet günü* ve *nefsi levvame* delil olarak sunulmaktadır. Eğer kastedilen o son kıyamet ise bu delil delil olmaktan çıkar ve bu dünyadayken kimse bundan faydalanıp imanını düzeltemez. Unutmayın; bahse konu şuydu ki ölüler hiç diriltilir mi? Cevabı "neden şüphe ediyorsunuz o büyük kıyamet gününde böyle olmayacak mı" olabilir mi hiç. Böyle bir delilden kim faydalanabilir! O büyük kıyamet geldiğinde zaten tüm insanlar çoktan yok olmuş olacaklardır. Bu delil kimin imanını düzeltecektir! İtiraz eden bu dünyadayken itiraz ediyor; delil de bu dünya hayatında olan bir olayla verilmeli.

Sözün özü burada "delil" olarak sunulan "kıyamet" bu dünyadaki bir olay olmalıdır ki itiraz edenlere hüccet olsun ve imanlarının düzelmesi için bir yol açılsın. Büyük kıyamet günü ancak o gün haşr meydanında birisi ölülerin diriltilmeyeceğine dair itiraz ederse delil olarak gösterilebilir. O zaman denilebilir ki "sen kendin zaten ölüp bir daha diriltildin; hangi yüzle itiraz ediyorsun" ama daha bu dünyadayken böyle bir delil sunulamaz. Dolayısıyla bu ayetteki "kıyamet" kelimesini "*kıyamet-i kübra*"[28] olarak çevirenler ya içerik ve bağlama bakmaksızın bağımsız olarak çevirmişlerdir ya da yeteri kadar bağlam ve içeriği düşünmeden tercüme etmişlerdir.

Gerçek şudur ki ayette bahsedilen "kıyamet" bu dünyada olan bir olaydır ve gerçekten de o büyük kıyametin bir küçük örneği olduğu için bir delildir de. *Nefsi-Levvame* de kıyamet gününe bir delil olduğu için bu olayla beraber sunulmuştur. İki delilin

---

[27] *Nefsi Levvame* nefsin bir halidir Detaylar için Vâdedilen Mesih'in "İslamiyet'in Öğrettiği Esaslar" adlı eserini muhakkak okuyunuz*

[28] Büyük kıyamet.

verilmesinin arkasındaki amaç farklı zamanlarda itiraz edenleri cevaplamaktır. Yani her zamanın insanına delil olması için verilmiştir. Örneğin Mekkeliler için o büyük kıyamete delil olsun diye *Nefsi-Levvame* sunulmuştur ve ahir zamandaki itirazcılar için *kıyamet-i-kübra'yı* anımsatan büyük bir olay delil olarak sunulmuştur. Bunun ispatı ayetin devamındaki kelimelerdedir.

فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۞ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۞ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۞
يَقُولُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ۞

Yani *insan gözünün keskinleştiği zaman ve müşahedenin iyice artıp doğanın sırlarının ortaya çıkartıldığı zaman ve ay'ın tutulduğu ve arkasından güneşin de tutulduğu zaman; işte o zaman insanoğlu "artık nereye kaçayım" diyecektir.*

Anlaşıldığı gibi bu ayet insanoğlunun Allah'tan kaçmaya çalıştığı bir çağdan bahsetmektedir. Yani o devirde ateistlik had safhada olacaktır ve kıyamet gününü inkâr etmek çok sıradan bir şey sanılacaktır. Zahiri ilimler gelişirken insan aklı doğanın sırlarını çözmek için maharet kazanacaktır. Bütün bunlar olurken ay ve güneş tutulması ardı ardına aynı ayda gerçekleşecektir.

Bu son alamet hadislerde daha net olarak açıklanmıştır ve bahsedilen zamanın tayin edilmesi kolaylaştırılmıştır. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur;

Mehdi için öyle bir alamet vardır ki dünya yapıldığından bu yana Allah tarafından gönderilen hiçbir zat için gösterilmemiştir. O da şudur ki Ramazan ayında ay tutulabileceği günlerden ilkinde ve güneş tutulabileceği günlerden ikincisinde tutulacaklardır.

Bu hadis ışığında bahse konu ayetleri değerlendirecek olursak ayetlerin de Mehdi (a.s.) hakkında olduğu bariz bir şekilde or-

taya çıkar. İşte onun dönemi aynı zamanda ölülerin diriltileceği kıyamet gününe bir delil olacaktır.

Kıyamet-i-Kübra için iki delil

Anlattığım gibi kimsenin görmediği o kâinat yok edildiğinde ortaya çıkacak olan kıyamet-i-kübra için Kuran-ı-Kerim iki delil sunmuştur. Birisi insan gözlerinin keskinleştiği dönemde yaşanacak nispeten küçük kıyamet ve diğeri *Nefsi-Levvame*. Aslında *Nefsi-Levvame'nin* delili her çağ ve her dönem için geçerlidir ama ikinci delilden ancak Mehdi'nin (a.s.) döneminde yaşayan insanlar faydalanabilir. Dediğim gibi iki delil her iki dönem faydalansın diye verilmiştir ama derine daldıkça şunu da itiraf etmek zorunda kalıyoruz ki aslında bu ayetler daha çok yaşadığımız dönemle (yani Mehdi'nin (a.s.) dönemiyle) ilgilidirler. *Nefsi-Levvame* delili de bütün parlaklığıyla bu dönemde insanları ikna etmiştir. İnsan nefsiyle ilgili bilim ancak bu dönemde gelişmiştir ve neyin iyilik olduğu ve neyin kötülük olduğu tartışmaları insanın beyin yapısını dikkate alarak ancak bu dönemde enine boyuna ele alınmışlardır. İşte bu sebeplerden dolayı bu delil yaşadığımız dönemde çok daha işe yarar hale gelmiştir. İnsan beyninde bir his vardır ki bazı şeylere "iyi" derken bazı şeylere "kötü" demektedir. Şimdilik neyin "iyi" ve neyin "kötü" olduğunu bir tarafa bırakacak olursak; sadece böyle bir hissin insan beyninde bulunması ve bu hissin yüzde yüz özgürlüğü uygun görmeyip bazı sınırların konmasını uygun görmesi, insanın şu veya bu şekilde kaçamayacağı bir ceza ve ödül kavramıyla yaratılmış olduğuna dair güçlü bir delildir. Bu his kıyamet gününün bir gün yaşanacağına dair kuvvetli bir kanıttır. Eğer böyle değilse insan nefsinin derinlerinde bazı şeyleri yapma ve bazı şeylerden sakınma isteği (ne olursa olsun) neden vardır.

Sonra bu ayetlerde İslam'ın öleceği bir dönemden bahsedilmektedir. Bu dönemde her ne kadar İslam geçerli bir din olsa dahi Müslümanlar tarafından terk edilip bir ceset haline getirilecektir. İşte o dönemde Peygamber Efendimizin (s.a.v.) hiz-

metçilerinden birisi Allah (c.c) tarafından görevlendirilip bu cesedi bir daha canlandıracaktır ve bu son kıyametin gerçek olduğuna dair büyük bir kanıt olacaktır çünkü İslamiyet'in belli bir dönemden sonra zevale geçeceğini; yavaş yavaş öleceğini ve sonra yine ihya edileceğini 1300 sene evvelden Allah'tan başka kim haber verebilirdi! Öyle bir dönemde ki Ramazan ayında ay ve güneş tutulmaları olacak ve dünya zahiri ilimlerle dolup taşacak ve ateistlik kol gezecek. Böyle bir dönemde ruhani cesetler yeniden ihya edilince Kur'ân'ı gönderen Allah'ın hem gaybı bildiği hem kudret sahibi olduğu açık açık görülecektir ve aynı Allah (c.c.) tarafından verilen *kıyamet-i kübra* haberini de kimse inkâr edemez hale gelecektir. Böyle bir kudreti ve gaybın ilmini müşahede ettikten sonra kim asıl kıyametten yüz çevirebilir! İşte bu sebeple bu küçük kıyamet yaşanınca herkes "artık nereye kaçabilirim" diyecektir çünkü bu kadar bariz bir delilden sonra kaçacağı bir yer kalmayacaktır ve aklı başında olan bir insan Allah'ın varlığını inkâr edemez hale gelecektir. Öyle bir Allah (c.c) ki tüm âlemlerin yularlarını elinde tutar; her şeyi bilir ve Kudreti her şeye yeter; istediği her şeyi yapar.

Her peygamberle birlikte yeni bir yeryüzü ve yeni bir göğün yaratılmasına dair Vâdedilen Mesih'in şehadeti

Vâdedilen Mesih (a.s.) "Aina-i-Kamalat-i-İslam" adlı eserinde şöyle yazmıştır;

وَ اُلْقِیَ فِی قَلْبِی اَنَّ اللّٰهَ اِذَا اَرَادَ اَنْ یَّخْلُقَ اٰدَمَ فَیَخْلُقُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ فِی سِتَّةِ اَیَّامٍ وَ یَخْلُقُ کُلَّ مَا لَا بُدَّ مِنْهُ فِی السَّمَاءِ وَ
الْاَرَضِیْنَ ثُمَّ فِی اٰخِرِ الْیَوْمِ السَّادِسِ یَخْلُقُ اٰدَمَ وَ کَذٰلِکَ جَرَتْ
عَادَتُهٗ فِی الْاَوَّلِیْنَ وَ الْاٰخِرِیْنَ .

Allah (c.c) kalbime bu fikri yerleştirmiştir ki O ne zaman bir Âdem yaratmak isterse yerleri ve gökleri altı günde yaratır; her gerekli şeyi var eder ve altıncı günün sonunda Âdemi yaratır. Öteden beri bu Allah'ın sünnetidir ve bu çağda da O böyle yapacaktır.

Bu gösteriyor ki her büyük peygamberin zamanında ruhani yeryüzü ve gökler yeniden inşa edilirler ve dünyanın ruhani çehresi tamamen değişir. Var olan nizam altüst edilerek yok edilir ve yeni bir ruhani kıyametiyle dünyaya yeni bir hayat bahşedilir.

Vâdedilen Mesih'in bir keşf i

Vâdedilen Mesih (a.s.) bir *keşfiyle*[29] ilgili şöyle buyurmuştur. "Gördüm ki ben Allah'ın zatı içerisinde kaybolmuşum ve.."

O halde diyordum ki "Biz yeni bir nizam ve yeni bir yeryüzü ve yeni bir gök yaratmak istiyoruz". Sonra gerçekten de bir tohum ve özel mahiyetinde herhangi bir tertip ve ayırım olmaksızın yeryüzü ve gökleri yarattım. Sonra Allah'ın iradesi ve isteği doğrultusunda rasgele yaratılan o yeryüzü ve göklerde tertip ve düzen yarattım ve bunu yaparken buna kadir olduğumu hissettim. Sonra dünyaya ait göğü teşkil ettim ve bunu yaparken

اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ

dedim. Sonra "şimdi insanı toprağın özünden yapacağız" dedim. Ardından halim keşf halinden çıkıp ilham ve vahiy haline döndü ve dilim şu kelimeleri tekrar etmeye başladı;

اَرَدْتُ اَنْ اَسْتَخْلِفَ فَخَلَقْتُ اٰدَمَ - اِنَّا خَلَقْنَا ا لْاِنْسَانَ فِى اَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

[29] İslami ıstılaha göre uyanıkken görünen bir manzara.

Bu *keşf'* de gösteriyor ki her peygamberin özel bir misyonu vardır ve getirdiği değişim mevcut olan nizama nazaran gerçekten de yeni bir yeryüzü ve yeni gökler olarak anılmaya uygun olur. Bu değişim yeni bir şeriattan ibaret ise eski şeriata nazaran "yeni yeryüzü ve yeni gök" ismine layık olur çünkü *hayrim minha* özelliğini taşır[30] ama eğer o peygamber mevcut şeriatın bir daha canlandırılması için gelirse geliş sebebi şeriatın yerini almış olan düzeni yıkıp dinin hükümetini baştan kurmak olur ve "yeni yeryüzü ve yeni gökler" kelimeleri bu anlamda kullanılır. Her ne kadar canlandırdığı din eski olsa dahi dünyanın gözünde yepyeni olur çünkü o dönemde o din asıl haliyle dünyanın gözünden silinmiş olur ve yerine bambaşka medeniyetler ve kültürler yer edinmiş olurlar.

[30] Bakara (2) sûresi, ayet 107-108

Dini hareketlerin büyük devirleri

Bu girişten sonra şimdi de dünyevi hareketlerin karşısında İlahi tasarrufla oluşturulan dini medeniyetleri ele alacağım.

Birinci Devir: Âdem (a.s.) devrinin mesajı

Kuran-ı-Kerimden anlaşıldığı kadarıyla hâlihazırdaki insan neslinin başlangıcı Âdem (a.s.) devriyle oldu. Bu konuda Kuran-ı-Kerim şöyle buyurur;

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰئِكَةِ اِنّٖى جَاعِلٌ فِى الْاَرْضِ خَلٖيفَةً قَالُوا اَتَجْعَلُ فٖيهَا
مَنْ يُفْسِدُ فٖيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ ...[31]

"(Ey insanoğlu!) Hani Rabbin meleklere, "Ben yeryüzünde bir halife var edeceğim," demişti. (Bunun üzerine) melekler, "Sen orada fesat çıkaracak, kan dökecek kimseleri (de) yaratacak mısın?"

Bu ayet gösteriyor ki Hz. Âdem (a.s.) medeniyetin temelini atan ve nizamını kuran ilk peygamber idi. Burada "Âdem"den kastedilen insan neslini başlatan ilk insan değildir; medeniyeti başlatan insandır. O ana kadar insanoğlu medeni olarak bir şeriatın yükünü kaldırabilecek seviyeye gelmemişti. Daha medeni bile değildi. Hatta tam olarak insan olarak anılmaya bile hak kazanmamıştı. Olsa olsa üstün bir hayvan olarak anılabilirdi.

Bu arada şunu da söyleyeyim ki ben insanların maymundan geliştiğine inanmıyorum ve Allah'ın fazlıyla bunu ispatlayabilirim de.

İnsan sürekli devam eden bir evrimin neticesidir

Ama şu da bir gerçektir ki insanın gelişimi evrimin neticesinde olmuştur. O çağda insan, insanlığın emekleme dönemindeydi ve nasıl ki dört yaşında bir çocuğa "oruç tut" diyen ancak ahmak olur; aynı şekilde o ilkel insan şeriatın yükünü taşıyabilecek seviyede değildi.

[31] Bakara (2) sûresi, ayet 31

İlk devrin gerçeği

Yani insan öyle bir dönemden geçmişti ki insan olmasına rağmen daha daimi hayatı hak etmemişti. Ama geliştikçe yavaş yavaş şeriatın yükünü kaldırabilecek seviyeye gelince ona Allah (c.c) tarafından ilk mesaj gönderildi. O da sadece şuydu ki birlikte yaşayın ve bir amir'in emrinde çalışın. Bu ilk mesaj basit ibadetlerin ötesinde sadece ailevi ve medeni hayatı teşvik eden bir mesajdı. Bir hâkimi öneriyordu; onun itaatini vurguluyordu. İnsanlar sorunlarını ona götüreceklerdi ve o da karar verecekti. Her şey belli kanunlara göre olacaktı. İşte bu basit sistemi ilk olarak kuran insanın ismi *Âdem* idi.

Bu bakış açısıyla olayı inceleyince eskiden Âdem'in hikâyesiyle ilgili yapılan tüm itirazlar halloluveriyor. Örneğin meleklerin *e tec'alü fiha mey yüfsidü fiha ve yesfiküd dima (Bakara suresi 31. ayeti)* yani "Sen yeryüzüne fesat yapan ve kan akıtan birisini mi yollayacaksın" demesi eskiden şu itiraza maruz kalırdı ki melekler daha yaratılmadan bile Âdem'in kan akıtacağını nereden bildiler?

Bu soru birçok şekilde cevaplandırılmaya çalışılırdı. Örneğin bir hâkimin gönderilmesi fesada işarettir. Melekler Hz. Âdem'in hâkim olarak gönderileceğini duyunca "demek fesat yapanlar ve kan akıtanlar da olacaktır" diye düşündüler ve soruyu sordular.

"Halife" kelimesinden fesat yapanların da olacağını çıkartmak mümkün olsa dahi unutmayalım ki onların tefsirine göre Âdem aynı zamanda ilk insandı. Durum böyleyse fesat yapanlar ancak sonraki nesillerden olacaktı. Bu durumda Hz. Âdem (a.s.) neyin halifeliğini yapacaktı. Eğer "Halifenin olması ille de fesat ve kan anlamına gelmez" derseniz o zaman yine ilk soruya dönüp "öyleyse melekler neden bu soruyu sordular" deriz.

Sözün özü bu açıklama çok mantıksız olmasa da meleklerin aklına gelen bu sorunun sebebini açıklamıyor ve bu anlam ayetin anlamlarından birisi olabilir ama tümü sayılmaz.

Bazı müfessirler "melekler Âdem'e verilen güç ve kabiliyetlere dayanarak bu soruyu sordular" derler, ama onlar unutuyorlar ki Hz. Âdem (a.s.) Allah'ın (c.c) bir peygamberiydi ve Allah'ın iradesi dışında hiçbir şey yapamazdı.

Bu ayetin anlamlarını düşünürken unutmamak gerekir ki meleklerin garip bulduğu fiil Âdem'in fiiliydi; başkasının değil çünkü dedikleri cümle "Sen fesat yaratacak ve kan akıtacak birisini mi dünyada var edeceksin?" şeklindeydi. Ayrıca Allah'ın söylediği cümlede kan akıtmak vs. olmadığı için ve sadece bir Halife'nin var edileceği söylendiği için kan akıtılmasına dair netice melekler tarafından ancak "Halife" kelimesinden çıkartılmış olabilir. Yani meleklerin kastettiği "kan akıtma" bir Halife göndermenin amaçlarında olan bir kan akıtma olsa gerek. Yani melekler Allah'ın Âdem'den kan akıtmaya çok benzeyen bir iş alacağını "Halife" sıfatından anlamışlar. İşte buna şaşırmışlar. Allah'ın temsilcisi ve kan akıtmak! Ne kadar da ilginç!

Bütün bunlarla birlikte benim açıklamalarımı dikkate alırsanız her şey yerli yerine oturur. Demiştim ki Âdem'den kastedilen insan neslinin ilk temsilcisi değil; medeniyet ve şeriat tohumlarını atan ilk insandır. Kuran-ı-Kerimden de açıkladığım gibi o medeniyetin başlatılabilecek devriydi ve dünya ilk kez medeniyetle tanışıyordu. Âdem'den (a.s.) önceki insanlar bu yükü kaldırabilecek kapasitede değillerdi ama Âdem'in döneminde bu kabiliyet oluştuğu için Allah dönemin en ıslah edici insanına peygamberlik görevini vererek medeniyet döneminin babası haline getirdi ve yeni kanunların icrasıyla görevlendirdi. Evlilik müessesi işte bu dönemde oluşturuldu yoksa bundan önce erkek kadın ilişkisine dair kanunlar yoktu.

Meleklerin soru sorma sebebi

Bunu iyice anladıktan sonra meleklerin sorusu da anlam kazanmaya başlıyor. Medeniyet olmadıkça her tür adam öldürme kötülük sayılır; günah olur ama herhangi bir medeni hükümet oluştuğu anda bazı kan akıtmalar ve bazı savaşlar yasallaşıyor. Örneğin hükümete karşı baş kaldıranlarla savaşmak artık caiz oluverir. Adam öldürenleri tutuklayıp bazı durumlarda öldürmek de caiz oluverir. Tüm hükümetler böyle yaparlar; hatta böyle yapmaya mecburdurlar.

İşte Allah (c.c) "yeryüzünde bir Halife var edeceğim" deyince melekler oluşacak hükümetin tüm görevleri hakkında fikir yürüterek bu "caiz" kan akıtmaları da aralarında görünce şaşırdılar çünkü bu onlar için yeni bir şeydi. Âdem (a.s.) bazen bu caiz kan akıtmayı yapacaktı ve Allah katında yine makbul sayılacaktı. O ana kadar hükümet kavramı o ilkel dünyada hiç olmadığı için meleklere son derece ilginç geldi. Asıl olayları yakından bilmeyenler günümüzde bile bazen Peygamber Efendimizin (s.a.v.) yaptığı savaşlara itiraz ederler; verdiği bazı cezaları yargılarlar.

Sözün özü meleklerin sorusu gerçekten de Âdem'in Allah'tan izin alıp yapacağı bazı ameller hakkındaydı. Eskiden her şekilde günah sayılan amellerin bu yeni nizamda belli şartlarda caiz olabileceği onlara garip geldi. "Allah'ım Sen var edeceğin Halifeye eskiden hiçbir zaman caiz olmayan şeyleri yapma izni mi vereceksin?" dediler. Allah'ın cevabıysa

... اِنّٖىٓ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ...[32]

"Ben şüphesiz sizin bilmediklerinizi bilirim."

Yani siz bilmezsiniz ki bu yeni nizam büyük faydalar içerir. Her ne kadar bir hükümetin kurulmasıyla bazı şeyleri cebren

[32] Bakara (2) sûresi, ayet 31

yapmaya izin verilir ve bazı durumlarda kan akıtması dahi caiz görülür ve bireylerin hakları kısıtlanır ama uzun vadede bu kısıtlamalar millet için çok daha faydalıdırlar.

Benim sunduğum bu açıklamalarla ayetin “Siz bilmezsiniz” kısmı tam yerine oturuyor. Öbür türlü biraz zoraki olur; tam mana vermez; başka açıklamalara muhtaç olur.

Medeniyetin gerçeği

Medeniyetin aslında belli zorlamaları ve belli kan akıtmaları caiz kılan bir şeyden başkası olmadığı da aşikârdır. Örneğin Ahmet birisini katledince katil sayılır ama hükümet Ahmet’i asınca katil sayılmaz. Tam tersine iyi bir iş yapmış olur.

Aynı şekilde birisi zorla birisinin evini eline geçirirse herkesçe fesatçı sayılacaktır ama hükümet milli menfaati için bunu yaparsa veya diğer emlaklarını ele geçirirse yasal bir iş yapmış olacaktır.

Aynı şekilde bir birey diğer bir bireyi hapsederse bu suç olur ama bir devlet için bunu yapması caiz olmakla kalmayıp zaruridir.

İşte bu sebeple Allah “artık dünyada hükümet nizamını kuracağız; onu medeni hale getireceğiz. Kanunlarımızı uygulattıran bir halife var edeceğiz. Bu halife bazen birilerine kanunlara göre ölüm cezasını verecek ve bazen birilerini hapse atacak ve bazen ise belli gerekçelerle insanların mal varlıklarına el koyacak” deyince melekler şaşırdılar. Bu onlar için tamamen yeni bir sistemdi. O ana kadar adam öldürmek her halükarda suçtu ama şimdi caiz bir şekli ortaya çıkıyordu. Önce zorbalık günahtı ama şimdi belli bir şekli caiz kılınıyordu.

Unutmayın ki bu o ilkel insanlar için çok büyük bir adımdı. Günümüzde bile bu itirazı dile getirenler zaman zaman ortaya çıkarlar. Avrupa da hatırı sayılır bir kısım ölüm cezasına karşıdır. Delil olarak da “eğer adam öldürmek caiz değilse hükümetin neden böyle bir hakkı olsun” derler. Oysaki hükümet sadece

adam asmakla mükellef değildir. Normal şartlarda günah sayılan birçok diğer işleri de yapıyor. Örneğin zorla vergi alıyor. Eğer bu mantık doğruysa o zaman hükümetin vergi de almaması gerek ama gelin görün ki buna itiraz eden yoktur. Bu gösteriyor ki itirazları sadece (duygusal davranıp) konu hakkında yeteri kadar düşünmemiş olduklarındandır; bir vehimden öte bir şey değildir.

İlk dönemlerde daha hükümdarlık kavramı herhangi bir şekilde oluşmamış olduğu için dünya medeniyetten çok uzaktı. Birisi birisini öldürünce veya malını ele geçirince kötü bir şey yapmış sayılırdı o kadar. Ama Allah (c.c) hükümdarlık sistemini yerleştirince "öldüreni öldür" kanunu getirildi ve bu herkesi şaşırttı. Bu yeni sistemde birisi için caiz olmayan diğeri için caiz oluyordu. Birisi için mal gasp etmek suçken diğeri için caizdi. Vergi toplamak hükümet için caizken bireyler için suçtu.

Yani suç sayılan her şey hükümet tarafından yapılınca adı medeniyet oluyordu. Kimse hor bakmazdı. Ama bireyler tarafından yapılınca cezalandırılırdı.

Medeniyet kavramına yöneltilen itirazlar

Sözün özü Allah (c.c) artık yeni bir nizam geliyor deyince melekler çok şaşırdılar. Bu yeni nizam altında Âdem (a.s.) kan akıtınca herkes "ne iyi birisi" diyecekti. Zorla vergi alınca herkes "ne kadar da iyi" diyecekti. Ne kadar garip!

Bugün biz bu soruyu o kadar yadırgamıyoruz ama o zamanın insanı için bu nizamın yerleştirilmesi çağ atlaması gibi bir şeydi. Dediğim gibi günümüzde bile itiraz edenler çıkar. Bazı vahşi kabileler hala "hükümet neden öldürüyor" derler. "Eğer birisi bizim adamımızı öldürürse biz kendimiz icabına bakarız; hükümet neden gereksiz yere araya giriyor" derler. Kendileri intikam almadıkça rahatlamazlar. Bu insan beyninin ilkel halidir ve eğitim eksikliği yüzünden günümüzde bile ortaya çıkabiliyor.

Velhasıl meleklerin itirazı sadece kan akıtmaya yönelik değildi. Bir hükümdar ve halife tarafından caiz olarak yapılmaya yönelikti. O kişi diğerleri için suç olmasına rağmen bütün bunları caiz olarak yapacaktı. Bu o kadar büyük bir zihinsel adımdı ki o ilkel insanın aklı muhakkak çok karışmış olsa gerek. İnsanlar için mallara el koyan, asan, hapseden birisinin hükümetini kabul etmek herhalde çok ağır olmuştur. "Biz birisini öldürüyorsak bu bizimle onun arasında bir şeydir. Bu da kim oluyor da araya giriyor" demişlerdir. Dediğim gibi nâkıs insanlar bugün bile aynen böyle derler. Bildiğim kadarıyla Belçika ölüm cezasını tamamen kaldırmıştır ve sebebi de anlattığımdan başka bir şey değildir. Bu cezayı kaldıranlar önümde olsa onlara "madem bunu kaldırıyorsunuz; öyleyse neden vergileri de kaldırmıyorsunuz. O da bir gasp sayılır" derdim.

Gerçek şudur ki bu gibi düşünceler Avrupalıların zihinlerinin de zevale geçtiğine bir işarettir. Hükümetin saygınlığı ve otoritesi işte böyle nâkıs fikirlerden zedelenir. Medeniyet ve hükümet kavramı iyice yerleşmiş olduğu için artık kimse "tamamen kaldıralım" demiyor ama "bu hükümet yerine başka hükümet olsaydı daha iyi olurdu" fikri sürekli herkesin aklında ve bu düşünce sürekli bir değişimi tetikliyor. Vahşi kabileler ise hala o ilkel insanlar gibi yaşarlar ve hükümet ve medeniyet kavramlarından nefret ederler. Böyle bir fikre dayanamazlar; başkasının karışmasına şaşırırlar. Örneğin çıplak gezmelerine hükümet itiraz ederse "ne olacak ki; bu bizim kararımız; hükümet kim oluyor da bizi giydiriyor. Böyle çıplak olunca açık havada çok eğleniyoruz ve bu hürriyetimizi kaybetmek istemiyoruz" derler.

İngiliz sömürgesi olan Afrika ülkelerinin şehirlerinde yakın kabilelerden gelen vahşiler şehre girmeden önce görevliler tarafından durdurulup giydirilirlerdi. İster istemez giyinmek zorunda kalan bu vahşiler başka bir vahşi onları giyinikken görmesin diye tedirgin olarak dolaşırlardı; alay edileceğini sanırlardı. Başka bir vahşiyle karşı karşıya gelince çok utanarak

gözlerini kapatırlardı. Şehirden çıkar çıkmaz da verilen elbiseleri çıkarıp atarlardı.

Gerçi artık Avrupa'da da çıplak kalmayı tercih eden insanlar çıkmaya başlamıştır. Bunlar hem kendileri çıplak gezerler hem başkalarını da bu hayat tarzına davet ederler. Hatta bir seferinde birisi diğer insanların yaşadığı alanlara çıplak girmeye çalışınca büyük kavga çıkmıştır. Polis durdurunca onlar "siz kim oluyorsunuz da hürriyetimize karışıyorsunuz. Madem görmek istemiyorsunuz gözlerinizi kapatın; bizi neden zorluyorsunuz." dediler. Olay büyüyünce polis ateş açmak zorunda kalmıştı.

Bu da batının tenezzülünün bir alametidir ve oranın zihinsel güçlerinin artık zevale geçtiğini ve zayıf düştüğünü gösterir. Avrupa'da öyle kulüpler vardır ki tamamen çıplak yüzmeyenleri üye olarak kabul etmez çünkü onlara göre böyle birisi yeteri kadar medeni değildir. Bunun hakkında bir kitap okumuştum. Kitabın yazarı olan bir doktor kızının böyle bir çıplaklar kulübüne üye olduğunu duyunca çok üzüldüğünü yazmış. Kıza baskı yapınca o da dayanamayıp "istersen bir gün benimle gel de ne kadar medeni ve yumuşak huylu insanlar olduğumuzu kendi gözlerinle gör" dedi ve bir gün gerçekten de babasını zorla kulübe götürdü. Sonra bu olay hakkında babası şöyle yazmış. "Oraya varınca herkesin çıplak dolaştığını gördüm. Önce utancımdan yere gömüldüm ama sonra yüzlerindeki masumiyet beni o kadar etkiledi ki bende elbiselerimi çıkartıp onlara katıldım"

Sözün özü Allah (c.c) ilk olarak Hz. Âdem (a.s.) ile uygarlaşma ve medeniyetin tohumlarını ekti. "Siz çıplak gezmek isteseniz dahi Biz izin vermeyiz" dedi ve böylece Âdem insan hürriyetini kısıtlayan ilk kanunları yerleştirdi; herkesi de buna tabi hale getirdi.

Medeniyetin faydaları

Bugün siz bunları basit sanıyorsunuz; anlattıklarıma gülüyorsunuz ama o çağın insanı için bu çok büyük bir adımdı. Emi-

nim ki çok kan akmıştır ve büyük kitleler Âdem'e (a.s.) karşı baş kaldırmışlardır.

Âdem (a.s.) "bundan sonra giyinik dolaşın" deyince eminim ki "gelin arkadaşlar; hürriyetimiz için savaşalım" diyenler olmuştur. Bu sebeple Allah Hz. Âdem'e (a.s.) bu yeni sistemi savunmak için deliller de vermiştir. Dolayısıyla şöyle buyurur;

Ey Âdem; insanlar itiraz edince "bunun ne faydası olabilir ki?" deyince sen onlara "eğer siz cennet gibi olan bu nizamın altında yaşarsanız, ne aç gezeceksiniz ne de çıplak. Ne susuz kalacaksınız ne de evsiz."

Zaten bir hükümetin temel görevleri bunlardır. Her hükümetin gayesi insanların refahı için çalışmaktır. İnsanlar bu ayeti yanlış yorumlayıp o Âdem'in açlık ve susuzluk hissedilmeyen bir yerde tutulduğunu sanmışlardır; bu tamamen yanlıştır. Asıl kastedilen şey şudur ki bir İslami hükümetin görevleri iş sağlamak; çalışamayanlar için de gıda temin etmek; su sıkıntısını gidermek ve başlarını sokabilmek için birer ev sağlamaktır. Yani yiyecek, içecek, giyecek ve kalacak yerin hepsi hükümetin sorumluluğundadır ve bütün bunlar,

اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرٰى ۞ وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيهَا وَلَا تَضْحٰى ۞[33]

ayetinde beyan edilmişlerdir. Yani Ey Âdem itiraz edenlere hükümetin ilk faydası açlığın yok edilmesi şeklinde olacaktır. Dolayısıyla ormanda yaşayan birisine bile yemek götürmek hükümetin görevidir. Sonra *ve la ta'ra* diyerek "çıplak gezmek zorunda da kalmayacaksınız; hükümet sizi giydirmekten de sorumlu olacaktır" demiştir. Sonra *la tazmeü* de susuzluğun giderileceğine dair bir sözdür. *Ve la tadha* ise başlarını sokabi-

[33] Tâhâ (20) sûresi, ayet 119-120

lecek evlerin de verileceğine dair bir vaattir. Gerçekten de bütün bunları sağlayan bir hükümet iyi bir hükümettir.

Yani bu ayete göre her ne kadar bireysel özgürlüklerden vazgeçmek zor olsa dahi tüm faydalar bu özgürlüklerden vazgeçmekte yatıyor çünkü bu kısıtlamalar getirilmeden açlıktan kurtulmak, susuzluktan kurtulmak, giyim, yaşamak için mekânlar ve ebedi emniyet rüzgârı estirilemez. Bütün bu kısıtlamalar aslında sizin faydanız içindir.

Âdem'in (a.s.) döneminde ne insan beyni tam olarak gelişmişti ne de günah kavramı ve haklarda detaylı bilgiler mevcuttu. Çok az sayıda günah vardı ve getirilen şeriat da bunlara hitap ediyordu. Bunlar da dediğim hükümetin nizamıyla ilgiliydiler. Bu sebeptendir ki Kuranın hiçbir yerinde Âdem'in (a.s.) derin şeriat meselelerine doğru insanları çağırdığını okumuyoruz. Nerede Âdem'den bahsediliyorsa bu dört başlık altında bahsediliyor.

Velhasıl Hz. Âdem dünyaya sadece medeniyeti getirdi ama bu bile o dönem için bir inkılâptı. Çok da büyük bir inkılâptı. Gerçek şudur ki günümüzdeki tüm medeniyet varlığını Allah (c.c) tarafından atılan bu tohuma borçludur.

İkinci Devir: Din dünyasındaki ikinci büyük hareket; Nuh'un (a.s.) devri

Âdem'den (a.s.) sonra yavaş yavaş insanlar (yeni sistem sayesinde) büyük şeyler yapmaya başlayınca ikinci büyük devir geldi. Medeniyet gelişmeye başladı ve uygarlığa karşı hissedilen nefret yavaş yavaş silindi. İnsanlar bireysel özgürlüklerden vazgeçerek toplumun iyiliği için fedakârlıklar yapmaya alıştılar. Bu, rekabet kavramını doğurdu. Yeni sistemde bazı insanların çok zeki, bazılarının ise sıradan zekâlara sahip olduğu ortaya çıktı. Birisi işinde çok başarılı çıkarken diğeri işe yaramaz çıktı. Birisi liyakati yüzünden diğerlerini geride bırakırken bazıları en arka sıralarda yer almaya başladı. İnsanların kabiliyetleri farklı farklıdır ama medeni hayat bu farklılığı iyice ortaya çıkartır; göze batar hale getirir. Medeniyet ne kadar gelişmiş ve karmaşık olursa kabiliyet farkları o kadar bariz olmaya başlar. Örneğin kabiliyetleri açısından birbirinden çok farklı iki insanı basit işlerde kullanınca kabiliyet farkı ortaya çıksa dahi göze batmaz. Çok da hissedilmez. Ama daha gelişmiş ve karmaşık sistemler ve medeniyetlerde ikisinin kabiliyetleri de apaçık ve göze çarpar şekilde ortaya çıkacaktır. Gelişmiş medeniyetlerde bu fark bazen o kadar belirginleşiyor ki üstün olanı neredeyse başka bir cins veya başka bir tür olarak görülmeye başlıyor. İşte Âdem'in (a.s.) devrinin sonunda aynen böyle olmaya başladı. Sıradan insanlar çok kabiliyetli olanları üstün sanmaya başladı. İnsanın nefsi ve yaratılışıyla ilgili felsefe tam oturmadığı için insanların yüzde yüz eşit olduğu (yani farklı yaratılmadığı) sanılırdı ve bu inanç yüzünden üstün gibi duran insanlar hakkında diğerleri "bunlar herhalde insan ötesi bir varlıktırlar" diye düşünmeye başladılar.

Günah nasıl gelişti

Bu düşünce şirki doğurdu ve bu üstün insanların İlahi sıfatlarla donatılmış olduğu sanıldı. "Bu kadar kabiliyetli, bu kadar derin

düşünebilen, bu kadar akıllı ve bu kadar bilgili birisi herhalde insan değil tanrıdır" dendi. "İnsan olsaydı kabiliyetleri bizimkinden bu kadar üstün olmazdı" dendi. İşte bu düşünceler şirkin tohumlarını attı ve bir taraftan bunlar olurken diğer taraftan medeniyetin doğal neticesi olan günahlar yerleşmeye başladı. Allah (c.c) bu aşamada Nuh'u (a.s.) gönderdi.

İkinci devrin mesajı ve şeriatın nüzulü

Yani Nuh (a.s.) ile başlayan bu devir İlahi medeniyetin ikinci devriydi. Artık insanlar İlahi sıfatları hissetmeye başlamışlardı ve doğrusu şeriat ancak bu his uyandıktan sonra anlamlı olur. Bu sebepten olsa gerek ki Peygamber Efendimiz Hz. Nuh (a.s.) hakkında şöyle buyurmuştur;

اَوَّلُ نَبِيٍّ شَرَعَتْ عَلٰى لِسَانِهِ الشَّرَائِعُ.

Yani şeriat verilen ilk peygamber Nuh (a.s.) idi.

Artık medeniyet kuralları resmen kanun haline getirildi çünkü insan beyni bunu kaldırabilecek güçteydi ve böyle bir yol gösterilmesine muhtaçtı. Bu sebeple yukarıdaki hadisin iması Kuran-ı-Kerimde de vardır. Şöyle buyurur;

اِنَّا اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ كَمَا اَوْحَيْنَا اِلٰى نُوحٍ وَالنَّبِيّٖنَ مِنْ بَعْدِهٖ ... [34]

Ey Muhammed (s.a.v.); sana gönderilen bu vahiy Nuh'a (a.s.) ve ondan sonra gelen peygamberlere gönderilen vahiy gibidir.

Bu gösteriyor ki akideler ve İlahi sıfatlarla ilgili ilk vahiy Hz. Nuh'a gönderilmişti. Hz. Nuh'un zamanında insan beyni evrimin önemli aşamalarını kat etmişti ve İlahi sıfatların varlığını ve detaylarını idrak edecek seviyeye gelmişti ve kendi başına kaldığı için sendeleyerek şirk akidesini uydurmuştu. Bu yüzdendir ki şirk konusu Kuran-ı-Kerimde Hz. Nuh'un zikriyle beraber başlıyor.

[34] Nisa (4) sûresi, ayet 164

Sözün özü ilk şeriat getiren peygamber Hz. Nuh (a.s.) idi ve onun döneminde insanlar ruhaniyetin inceliklerini anlayıp bu yola adım atmaya başlamışlardı. Beyinleri maddi olmayan gerçekleri anlamaya tecessüs ve istek göstermeye başlamıştı.

Üçüncü devir; Hz. İbrahim'in (a.s.) başlattığı hareket

Bu devirden sonraki devir İbrahim'in (a.s.) devridir. Kuran-ı-Kerime göre şirk kavramı her ne kadar Nuh'un devrinde başlamış olsa dahi ve her ne kadar Hz. Nuh baş gösteren bu yanlış akideyi bastırmış olsa dahi gerçek şudur ki o dönemde şirk kendisi de emekleme döneminde olduğu için basit ve ilkeldi. Bazı insanlar atalarının heykellerini yapıp tapmaya başlamışlardı veya buna benzer bariz ve sade şirklere kapılmışlardı. Oysaki Hz. İbrahim'in (a.s.) devrinde şirk tam bir felsefi kavram ve konu haline gelmişti. Artık akıllar felsefi konuların altında eziliyordu ve bu incelikler tevhit kavramının da inceliklerini doğurmuştu. Bu yeni incelikleri dikkate alıp ameli onlara uygun hale getirmek eski ve basit tevhit-şirk kavramlarına nazaran son derece zor hale gelmişti. Örneğin günümüzde dahi putlara tapanlar vardır ve onlara "neden bu taş toprağa tapıyorsunuz?" diye sorulunca onlar "biz bunlara tapmıyoruz ki sadece yoğunlaşmak için kullanıyoruz" derler. Yani şirk aynen var; sadece şekli değiştirilmiştir; başka bir anlam bindirilmiştir. Benzer şekilde Hz. İbrahim'in (a.s.) devrinde basit olan şirke yeni bir renk ve şekil verilmişti. Bu sebeptendir ki Hz. İbrahim (a.s.) hakkında Kuran-ı-Kerim tekrar tekrar şunu söyler;

... وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ... [35]

O Allah'a ortak koşanlardan; şirk yapanlardan değildi.

Dikkate değerdir ki Hz. Nuh (a.s.) hakkında böyle kelimeler hiç kullanılmamıştır çünkü Nuh'un dönemi şirkin emekleme dönemiydi; kâmil şirkin dönemi değildi. Var olan şirk sathi ve yüzeyseldi ve bu yüzeysel şirkten kaçmak çok fazla akıl gerektirmiyordu. Bir putun önünde eğilmenin anlamsızlığını herkes anlayabilir. Ama Hz. İbrahim (a.s.) döneminde şirk bu zahiri

[35] En'âm (6) sûresi, ayet 162

şekillerini aşıp derin ve soyut örf ve adetlere kadar gelmişti. Artık putlardan kurtulunca dahi, felsefe ve aklın gelişmesi ve soyut kavramları anlayabilecek seviyeye gelmesi nedeniyle şirk bambaşka incelikler kazanmıştı. İşte Hz. İbrahim (a.s.) bununla savaştı ve yendi.

İbrahimî hareketinin mesajı

İşte ancak böyle bir dönemde her tür somut veya soyut şirkten sakınabilen ancak "*ve ma kane minel" müşrikin* lakabına laik olabilirdi ve bu yüzden bu övgüler sadece Hz. İbrahim (a.s.) için kullanıldı; Hz. Nuh (a.s.) için değil. Yoksa kastedilen Nuh'un (a.s.) belki de şirk yaptığı kesinlikle değildir. Dikkat edin; Kuran-ı-Kerimde beş yerde Hz. İbrahim'den bahsedilir ve istisnasız hepsinde *ve ma kane minel müşrikin* ekleyerek bu özelliği vurgulanmıştır ama Nuh (a.s.) hakkında bahsederken böyle kelimeler yoktur. Bu gösteriyor ki her ne kadar Hz. Nuh (a.s.) kendi döneminde şirkle savaşmış olsa dahi o dönemin şirki son derece basit ve gelişmemiş bir şirk olduğu için *ve ma kane minel müşrikin* denmesine gerek yoktu. Bu zaten belliydi çünkü var olan şirk zahiriydi ve Hz. Nuh (a.s.) zahiri şirk içeren şeylere yaklaşmazdı[36] ve bu da herkes tarafından bilinirdi. Örneğin her kadın iğnelerle çalışabilir ama hepsine terzi sıfatı verilmez çünkü terzi olabilmesi için bu hünerde usta olmak ve her ince detayını bilmek şarttır. Bu da bunun gibi bir şeydir. Nuh (a.s.) hakkında "şirkle savaştı" diyebiliriz ama Hz. İbrahim (a.s.) hakkında "şirkle savaşmak onun mesleği haline gelmişti" deriz. *Ve ma kane minel müşrikin* kelimeleri bu sebeple kullanılmıştır.

Dediğimiz gibi Hz. İbrahim (a.s.) döneminde şirk zahiri şekli dışında felsefi ve soyut şekiller almıştı. Artık sadece putların

---

[36] Ama hazreti İbrahim döneminde şirk hem zahiri hem de içsel ve soyut hale geldiği için bunun vurgulanması şarttı. Birisi diyebilirdi ki belki o sadece zahiri şirke yaklaşmadı; kalbinin durumunu ve soyut düşünceleri hakkındaki durumunu ne bilelim.

önünde eğilmek şirk değildi. Artık sevgi ve nefretin incelikleri hakkında düşüne düşüne insan zihni çok ilerlemişti ve artık putların önünde eğilmeden bile şirke karışabilirdi; Allah (c.c) katında müşrik sayılabilirdi. Bu yüzdendir ki Allah (c.c) ne Hz. Nuh'a *eslim*[37] dedi ne de o cevabında *eslemtü li rabbil âlemin* diyebildi. Bu emir İbrahim'e verildi. Yani "benim senden istediğim sadece putların önünde eğilmemek değil, kalbini ve düşüncelerini dahi itaatimden ayırmamaktır". Hz. İbrahim (a.s.) ise bunu *eslemtü li rabbil âlemin* diye cevaplayarak "Ey Allah'ım (c.c) vücudumun her zerresi sana kurban olsun; aklım, ilmim ve zihnim hepsi sana tabidirler ve tüm kabiliyetlerim senin yolunda çalışmaktadırlar. İşte *Ve ma kane minel müşrikin* övgüsünü hak eden bu tevhitti. Tevekküle dayanan tevhit işte budur ve gerçek şudur ki asıl tevhit bundan başkası değildir. Bu seviyede olan insan "artık benim kendiişlerim bitti; bundan sonra benim yemem, içmem, oturmam, kalkmam, uyumam, uyanmam, yaşamam veya ölmem hepsi Allah (c.c) içindir" der ve bu bakış açısının neticesi de Nuh'un (a.s.) ve İbrahim'in (a.s.) hayatlarından bellidir. Nuh'un (a.s.) tufandan kurtulması için Allah ona bire bir direktifler verdi; arkadaşlarıyla birlikte kurtulması için bir gemi inşa etmesini önerdi ve o geminin inşasında sürekli yardım etti ama İbrahim'e çocuğunu ve eşini yiyecek içecek olmayan bir vadide bırakmasını söyledi o kadar. Nasıl yiyip içeceklerine dair hiçbir bilgi vermedi. Sadece "git ve onları orada bırak" dedi. O da hemen kalktı ve Hacer ve İsmail'i beyaban bir çölünün ortasında bıraktı geldi. "Burada rızk veren orada da verir" dedi. Sözün özü tevekkül açısından Hz. İbrahim (a.s.) Hz. Nuh'a göre daha üstün bir makamdaydı. Gerçek şudur ki kâmil tevekkülden başka kâmil tevhit yoktur ve İbrahim (a.s.) bunu sergiledi.

---

[37] Teslim ol

Hz. İbrahim'in eliyle insanlığın tekâmülü

Böylece insaniyetin tekmili de İbrahim'in eliyle gerçekleşti ve derin düşünecek olursak insaniyet'in tekmili ve tevhidin tekmili birbirleri için şarttırlar. Tevhit kavramı mükemmelleşmedikçe insaniyet de mükemmelleşmez ve tersi de geçerlidir. Bu sebeptendir ki sufiler şöyle demişlerdir;

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Yani *herkim kendisini tanıyabildiyse Rabbini de tanımıştır.*

Sözün özü nasıl ki İbrahim'in (a.s.) döneminde insan aklı evrim geçirerek dinin derin felsefelerini anlayabilecek seviyeye geldiyse aynı şekilde insanlık da onun döneminde mükemmelleşti. Artık insan diğer hayvanlardan tamamen farklı bir noktaya ulaşmıştı ve bu sebeple insanı kurban etmek yasaklandı. Ondan önce insan hayatına çok da önem verilmezdi. Ölen ölürdü kalan kalırdı. Ama İbrahim'in (a.s.) zamanında artık Âdemoğluna diğer hayvanlardan farklı bir makam verildi. O ana kadar insanlar ve diğer hayvanlar arasında çok da büyük bir fark yoktu. İkisinin de yiyip içtiği; yeryüzünde dolaştığı ve çocuk yaptığı sanılırdı. Aradaki tek fark beyinsel ve zekâ olarak gelişmiş olmasıydı. Bu sebeple bazen insanlar bile kurban edilirdi çünkü ikisi arasındaki farkın çok mühim olmadığı sanılırdı. Birisi az değerli olup diğeri nispeten daha değerliydi ama sonuçta aynı cinsin farklı halleriydi. Ama İbrahim'in (a.s.) döneminde tevhit kavramı derinden anlaşılınca Allah (c.c) artık insanın kurban edilmesine müsaade etmedi. Artık o tam bir insandı; her açıdan hayvanlardan farklıydı ve artık hayatı kutsal hale gelmişti. İnsanı bu seviyeye getirdiği için Hz. İbrahim (a.s.) "Ebül-Enbiya"[38] lakabını aldı. Âdem (a.s.) ise "Ebül-Beşer"[39] idi.

---

[38] Peygamberlerin babası - atası

[39] Beşerlerin babası -atası

Artık insan yaratılışının gayesini anladı ve bu hayatın İlahi yakınlık kazanmak için bir fırsat olarak verildiğini kavradı. Aşırı bir gereklilik olmadıkça bu canı kurban etmenin asıl gayeye ters düştüğünü idrak etti. Artık kurban etme kavramı aklî ve felsefî hale geldi; zahirî ve resmî bir davranış olmaktan çıktı. Örneğin artık savaşlarda askerlerin ölebileceği sorgulanırsa cevabı "âlâ için ednayı kurban etmek mümkündür" olacaktı ve her tür cânî fedakârlık gösteriş olmaktan çıkıp belli bir felsefeye dönüştü. Belli durumlarda candan bile vazgeçmek olabilirken diğer durumlarda bu uygun olmazdı. Bunun yanı sıra insan'ın en yüce ve bambaşka bir kategoride mahlûk olduğunu fark edince tasavvuf doğdu. İnsan "ben Allah'ın rızasını elde etmek için; O'nun mahbubu haline gelmek için yaratıldım" demeye başladı. Yani her ne kadar gelişmesi sonraki dönemlerde olduysa da tasavvufun tohumları İbrahim'in (a.s.) devrinde ekildi. Artık insan şart olmadan öldürülemezdi; hatta o Allah'ın mahbubu olsun diye yaratılmıştı. Bunu fark eden akıllı insanlar Allah'ın rızasının nasıl elde edileceğini düşünmeye başladılar ve bu tasavvufu doğurdu.

Kamil medeniyetin temeli Hz. İbrahim'in (a.s.) eliyle atıldı

İnsanın kurban edilmesi kavramı Allah tarafından reddedilince insan kâinatta her şeyin aslında onun için yaratıldığını fark etmeye başladı. Bu fikir yerleşir yerleşmez doğanın kanunu da en ince ayrıntısıyla incelenmeye başladı ve insanoğlu medeniyeti nihai noktasına götürmek için güçlerini yoğunlaştırdı. Neticesinde medeniyeti mükemmelleştiren tohumlar atılmaya başladı. Gerçek şudur ki o ana kadar insan sadece Allah'ı seven bir yaratıktı; kendisini öyle bilirdi. Kendisinin de aslında Allah (c.c) tarafından sevildiği daha ona bildirilmemişti çünkü gelişmemiş zihni bu hassas kavram neticesinde tembelleşebilirdi; gafletlere düşebilirdi. Daha zihni bu çok ince kavramı anlayabilecek güçte değildi. Ama İbrahim'in döneminde bu sırrın ifşa edilmesi zamanı geldi ve dolayısıyla İbrahim (a.s.) bu sırrı insanlara açıkladı. Seven sevilenin canına kıyamadığı için Allah insan

canının artık kurban edilmemesi gerektiğini söylüyordu. Bu tasavvufun ilk dönemiydi.

Bu devir hayat felsefesini anlamak devriydi çünkü bu hayatın abes olmadığı bu dönemde bildirildi; zatında çok yüce bir nimet olduğu bildirildi; ebedi bir gelecekte sonsuz gelişmek için gerekenleri toplamak için bir fırsat olduğu söylendi.

Dördüncü Devir: Hz. Musa'nın (a.s.) devri ve mesajı

Bundan sonra Musevi devri başladı ve kendisiyle beraber yeni bir değişim ve yeni bir inkılâp getirdi. Artık din ve dünya birleştiriliyordu; küfür ve İslam arasında fark yaratılıyordu. Âdem'in (a.s.) devrinde konu sadece medeniyetin oluşturulmasından ibaretti, Nuh (a.s.) dönemindeyse şirk ve tevhit arasındaki temel farklar beyan edildi ve sınırlı çapta bir şeriat indirildi ve İbrahim'in (a.s.) devrinde tevhit kavramı iyice oturtularak kâmil hale getirildi. Musa'nın (a.s.) devrindeyse insan zihni o kadar gelişmişti ki artık din ve dünyayla ilgili kapsamlı bir hidayete ihtiyaç duyuluyordu. Artık mezhep aynı anda hem din hem dünya işlerinde yol gösterecekti ve küfür ve İslam arasında fark yaratılacaktı. Musa'dan (a.s.) önce küfür ve İslam arasında bir fark yoktu. Örneğin Hz. İbrahim kâfirlerin kızlarını alırdı; her tür ilişkiler devam ederdi ama Hz. Musa (a.s.) döneminde "hak dini" ayrı bir şekil aldı. Nasıl ki Âdem (a.s.) ve Nuh (a.s.) zamanlarında insanoğlu yavaş yavaş hayvanlardan ayrılıyorduysa aynı şekilde artık hak dini mensupları diğer insanlardan farklı olmaya başladı. Artık hem medeniyet, hem siyaset ve hem de ruhaniyetle ilgili çok detaylı kurallara ve kanunlara ihtiyaç duyuluyordu. Bu yeni kanun evlerin nasıl temiz tutulacağı veya toplum ilişkilerinde dikkat edilmesi gereken şeyler gibi medeni kanunlar içerirken hükümdarın görevi ve hükmedilenlerin sorumlulukları gibi siyasi konuları da içeriyordu ve ayrıca tabî ibadet yöntemleri ve Allah'a yaklaşabilmenin ruhani kurallarını da kapsamaktaydı. Artık aynı anda hem peygamber, hem hükümdar ve hem de general olan bir zat'ın gönderilmesi gerekiyordu. Allah (c.c) da bu iş için Hz. Musa'yı (a.s.) seçti. İnsan aklı çok geliştiği için ve kâmil bir nizam rayiç olduğu için hem Âdem (a.s.) hem Nuh (a.s.) ve hem de İbrahim (a.s.) olan birisi gerekiyordu. İşte Hz. Musa (a.s.) bütün bu şanlarıyla birlikte gönderildi ve dünya hem si-

yasi hem medeni hem ruhani hidayetlerle dolu kitapla onun vasıtasıyla tanıştı. Bu inkılâbın detayları şöyledir;

İlk inkılâp; kâmil şeriat

Daha önce kimseye verilmemiş olan ve hem siyasi hem medeni hem ruhani konular içeren; cisim ve ruhun derin sırlarına ışık tutan ve ruhaniyetin yüksek makamlarını hedef gösteren bir şeriat geldi. İbrahim'in (a.s.) döneminde sadece cismin özelliği ve üstünlüğü vurgulanmıştı ama Musa'nın (a.s.) döneminde cisim ve ruhun ilişkileri ifşa edildi ve böylece ermişliğe giden o zor yolun kapıları insanlar için açıldı. Bunun hakkında Kuran-ı-Kerim şöyle der;

ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِى اَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ۞ [40]

Yani sonra tam tamına Bizim sözümüzü dinleyen o kişiyi ödüllendirmek için Biz Musa'ya kitap verdik. Bu kitap her tür şeriat konularını içeriyordu; hidayet ve rahmetle doluydu. L*eallehüm bi likai rabbihim yü'minun* ki insanlar Allah (c.c) ile bile görüşeceklerine iyice inansınlar.

Başka yerdeyse şöyle der;

وَكَتَبْنَا لَهُ فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ ... [41]

Yani *Musa'ya verdiğimiz Tevrat levhalarında her şeye dair nasihatler ve detaylı hidayetler vardı.*

Yani Tevrat insanoğlu için detaylı talimatlar içeren ilk semavi kitaptı. Artık medeniyet o kadar gelişmişti ki insanın başkaları-

[40] En'âm (6) sûresi, ayet 155
[41] A'raf (7) sûresi, ayet 146

nın faydası için kendi her tür hürriyetinden vazgeçmeye hazır olduğu umuluyordu ve bu yüzden her farklı durum için hidayetler verildi. Kadın'ın adet dönemi için talimat verildiği gibi erkeğin temiz olmadığı durumları için de talimat verildi. Hastalar için talimatlar verildiği gibi ibadet yerleri hakkında da talimatlar verildi ve tam manasıyla *tefsiylel li külli şey'* ayeti yerini buldu.

İkinci inkılâp; İlahi sıfatların detayları

Musa'nın (a.s.) eliyle gerçekleştirilen ikinci inkılâp şuydu ki artık İlahi sıfatların detayları açıklandı. Her ne kadar Hz. İbrahim (a.s.) zamanında da bazı sıfatların detayları açıklanmış olsa dahi bu sıfatların birbiriyle olan ince ve derin ilişkileri ve her sıfatın kapsam alanları o dönemdeki insanı aşıyordu. Ama Hz. Musa (a.s.) döneminde artık dünya buna hazırdı ve bu sebeple bu bilgiler de gönderildi ve bu yeni bilgiler ışığında tüm kâinatın nizamını anlama kabiliyeti oluşmaya başladı. Yani eskiden özet olan bilgi artık detaylı açıklamalarla değiştirilerek kul ile kul ve kul ile Allah (c.c.) arasındaki ilişkiyi güçlendirmek için vesile oldu. Hz. İbrahim (a.s.) döneminde insanlar sadece Allah'ın tekliğini anlayacak kadar gelişmişlerdi; sıfatlarının aynen günümüzdeki hükümetlerin farklı bakanlıkları gibi işlediğini kavramıyorlardı. Bunun misali öncelikle "itaat edilmesi gereken bir hükümdar vardır" deyip sonra bu kavram oturunca "aslında o hükümdarın altında çalışan birçok bakan da vardır ve bu bakanlara itaat de farzdır" demesi gibidir. Ardından da çeşitli bakanların isim ve görevleri anlatılsın. "Bu eğitimle ilgili bakanlıktır ve bu da terbiye konularıyla ilgili bakanlıktır; aralarındaki ilişki de budur" densin. Gerçek şudur ki Allah'ın sıfatları da aynen böyle işler ve insan ancak sıfatlar ve sıfatlar arasındaki ince ilişkileri anlayınca tam anlamıyla dua etmeyi öğrenir.

Sözün özü Hz. Musa (a.s.) döneminde bu kapılar açıldı ve kendisine bu konular hakkında detaylı ilim bahşedildi. Getirdiği kitabı iyice inceleyenler bilir ki beyan edilen sıfatlar aşağı yu-

karı Kuran-ı-Kerimle aynıdır. Bir seferinde bu konu hakkında düşünmüştüm ve en azından o anda aralarında bir fark görememiştim. Aynı Rab, aynı Rahman, aynı Rahim ve Aynı Malik-e-Yevmiddîn vs. sıfatları orada da vardır. Velhasıl Musevi dönemde insan beyni artık bu incelikleri ve yüce İlahi sıfatları anlayabilecek seviyeye gelmişti. Dediğim gibi özet olan ilim detaylarla değiştirildi ve kulun-kul ile ve kul-Allah ilişkisi daha sağlam temellere oturdu. Bu sebeptendir ki Hz. Musa'dan (a.s.) uzun bir müddet sonraya kadar getirdiği şeriata yüzde yüz tabi olan peygamberler gönderildi. Hz. Musa (a.s.) da ardından bu kadar uzun süreli tâbî peygamberler gönderilen ilk peygamberdir. İnsan Allah'ın sıfatlarının birer bakanlık gibi olduğunu anlayınca kendisine de dünyevi hükümetlerde benzer bakanlıklar kurma emri verildi. Artık din dünyası da İlahi halifeler tarafından yönetilecekti ve Hz. Musa'dan sonra bu halifelerin bir peyderpey silsilesi başladı. Bunlar doğrudan Allah tarafından görevlendirilen peygamber olmasına rağmen yeni bir sistem getirmeyip Musa'nın (a.s.) şeriatına tabi olurlardı.

Din artık bir felsefe haline gelmişti ve her tür dünyevi konulara dahi ışık tutmaktaydı. Şeriat eğer bir saray ise bu saray her tarafından korunan bir kalenin içine alındı. İbrahim (a.s.) ile farkı şuydu ki İbrahim (a.s.) Allah'ın sıfatları konusuna girince "*rabbi erini keyfe tuhyil mevta"* (Rabbim bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster) dedi ama İlahi sıfatlar konusunda Hz. İbrahim'e nazaran daha çok bilgili olan Musa (a.s.) "*rabbi erini enzir ileyk"* (Ey Rabbim; sıfatlarını zaten biliyorum; artık kendini bana göster) dedi. Birisi sadece belli bir sıfatın cilvesini isterken diğeri ta kendisini görmek istedi. Birisi "*rabbi erini keyfe tuhyil mevta"* derken diğeri "*rabbi erini enzir ileyk"* yani, "Seni bir bütün olarak görmek istiyorum" dedi.

Dünyaya ne zaman bir peygamber gönderilirse dünya ondan önceki peygamberin çok yüce olduğunu itiraf ederken yeni geleni yalanlar. Yeni gelenin herhangi bir üstünlüğü beyan edilirse "atalarımız cahil miydi şimdi. Bunları bilmez miydiler?"

derler. Bu sebeptendir ki Hz. Musa "Ben Allah'ı gördüm" deyince Hz. İbrahim'in ümmetinden olan Yahudiler pek sinirlenmişler. "Dedemiz İbrahim'den daha çok irfan sahibi olduğunu mu söylüyorsun!" dediler. "Yalan söylüyorsun; haklıysan bize de göster" dediler. Kuran-ı-Kerim onların bu itirazını şöyle anlatır;

... يَا مُوسٰى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ
وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۝ [42]

Ey Musa; biz senin bu iddianı ancak kendi gözlerimizle görünce inanırız.

Buradaki *len nü'mine* kelimesinin anlamı Hz. Musa'ya iman etmek değildir. Zahiren zaten iman etmişlerdi. Kastedilen sadece şudur ki "her ne kadar iman etsek de Allah'ı doğrudan görmüş olma konusunda yanılıyorsun. Buna inanamayız; ancak kendimiz görürsek inanırız."

Bu ruhani inkılâp her açıdan kâmildi ve bu sebepten bu inkılâbın son hareketinin benzer şekilde olacağı söylendi.

"Senin Rabbin; senin için senin kardeşlerin arasından bir peygamber gönderecektir; ona kulak asın"[43] Sonra o büyük peygamber geldiğinde ona verilen kitapta Müslümanlara hitaben şöyle buyurdu;

اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا اَرْسَلْنَا اِلٰى فِرْعَوْنَ رَسُولًا
۝ [44]

"(Ey insanlar!) Biz, Firavun'a peygamber gönderdiğimiz gibi, size de gözetici olacak bir Peygamber gönderdik."

[42] Bakara (2) sûresi, ayet 56
[43] Tevrat; İstisna 18. bölümü 18. ayeti
[44] Müzzemmil (73) sûresi, ayet 16

Yani *her ne kadar bu yeni şeriat geçmişte gönderilen semavi kitaplardan çok daha mükemmel olsa da zahiri tekmili açısından Musa'nın şeriatına benzemektedir. Diğerlerine değil.*

Diğer kitapların örneği bağımsız odalar gibidir. Musa'nın şeriatı ise her ihtiyaç için ayrı odası olan ve her gereksinimi karşılayan tam bir eve benzer. Kuran-ı-Kerim'in temsil ettiği saray her ne kadar diğer tüm evlerden üstün olsa dahi benzetmek gerekirse ancak bir eve benzeyen Musa'nın şeriatıyla benzetilebilir; ayrı ayrı odalarla değil. Sözün özü her ne kadar çok, yüce talimatlar ve detaylar açısından eksik olsa dahi tam bir nizam içeren ilk kitap Hz. Musa'ya (a.s.) verilen kitaptı.

Üçüncü inkılâp; sözler şeklindeki vahiy

Musa'nın (a.s.) dönemi gelene kadar yavaş yavaş vahyin inme yöntemi de değişmişti ve artık doğrudan sözler şeklinde vahiy inmeye başlamıştı. Artık kapsamlı ve ince konular içeren bir şeriatın tartışılma zamanı gelmişti ve bu sözlü diyalogu gerektiren bir durumdu. Bu sebeptendir ki Allah Kuran-ı-Kerimde şöyle buyurur;

... وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوسٰى تَكْلِيمًا ۞ [45]

"Allah Musa ile bir hayli söyleşmişti."

Yani Musa'ya gönderilen vahiy genellikle sözel diyalog şeklinde olurdu. Bu daha öncekilerle hiç sözlerle konuşulmadığı anlamına gelmez. Sadece daha önce Allah genellikle rüyalar ve *keşf*'lerle iradesini ifşa ederdi veya gaybden haberdar ederdi ama Musa'nın şeriatı genellikle tamamen sözlü şekilde açıklandı. Daha çok rüya yerine daha çok sözlü diyalog yer aldı. Ama o dönemde bile sadece anlamlar korunurdu; asıl metin değil. Örneğin Ahmet'le konuşurken biz aklımızdaki konuları sözlerle ifade ederiz ve o da ne demek istediğimizi anlar. Biz Ahmet'e ağzımızdan çıkan sözleri ezberlesin demeyiz; o ne

[45] Nisa (4) sûresi, ayet 165

kadar anladıysa o kadarını uygular. Ama daha dikkatli davranmak istersek veya eğer mesajımız son derece önemliyse artık Ahmet'e "istersen bunları yaz ki herhangi bir yanlış anlaşılma olmasın" deriz. İşte Kuran vahyiyle Musevi vahiy arasındaki fark budur. Musa'nın (a.s.) döneminde "ne duyarsan aynen yaz" emri yoktu. Bunun yerine genel olarak anlaşılan konu yazılırdı. Oysaki Kur'ân-ı Kerîm inerken her harekesi yazdırıldı, noktası virgülüne kadar belirtildi, bir harekesi yoksa İlahi yönlendirmeyle cezimi kondu.

Beşinci Devir: Hz. İsa'nın (a.s.) devri; Musevi mesajın ihyası

Musevi devrinden sonra İsevi devri başlar ve *Ma nensah min ayetin ev nünsiha ne'ti bi hayrim minha ev misliha*[46] ayetindeki ikinci kısmına denk gelen ilk devirdir. Yani insanlar emirlerimizi unutunca (asıl emir hala geçerliyse) biz o emrin benzerini bir daha indiririz; bir daha canlandırırız. İşte bu devirde gelen peygamber yeni bir mesaj getirmedi; sadece Tevrat'ın bazı kısımlarını iyice açarak dünyaya sundu ve Allah (c.c) da hakkında *ve eyyednahü bi ruhil Kudüs* dedi[47]. Musevi devirde şeriat kâmil hale getirilmişti ve artık hakkında derin düşüne düşüne son derece tanzimli bir kanun fıkhıyla birlikte ortaya çıkmıştı. Ama insanlar yavaş yavaş emrin ruhunu unutup sadece dış görünüşünü ve şekil kısmını önemsemeye başlarken diğer yandan tasavvuf konusunda yeniden ders almaya muhtaç olmaya başlamıştı. Dolayısıyla Hz. İsa (a.s.) bir taraftan Tevrat'ın mesajını kendi dediği gibi yenilerken;

"Sanmayın ki ben Tevrat'ı iptal etmeye geldim. Ben sadece onu tamamlamaya geldim."[48]

diğer taraftan Tevrat'ın mesajının asıl hikmetlerini anlatmaya başladı ki insanların aklı şekilden kopup mesajın ruhuna doğru yönelsin. O insanlara zahiri şeriat'ın sadece dünyevi hayatın düzenliliğini sağlamak için ve esas şeriat ruhunu ayaklandırmak için olduğunu anlattı. Yoksa gerçek anlam taşıyan iç temizliği ve paklığıdır. İşte Allah Hz. İsa'yı (a.s.) bu iş için kullandı. Yani bir tarafta unutulmuş şeriatı asıl haliyle bir daha canlandırırken diğer taraftan şekli her şey sanmaya başlayan insanlara asıl şeyin ruh olduğunu anlattı. Eğer ruha dikkat

[46] Bakara suresi 107. ayeti
[47] Bakara suresi 254. ayeti
[48] Matta 5. bölüm 17. ayeti

edilmezse dış ve zahiri hareketler birer lanete dönerler. Namazlar çok iyi şeylerdir ama eğer sadece zahiri namaz kılınıp batınî namaz unutulursa aynı iyi olan namazlar birer lanet haline gelecekler. Oruç tutmak güzeldir ama eğer bu tamamen şekle dönerse tutan için bir lanet haline gelir dedi. Bu zaten Kuranın beyan ettiğiyle aynı şeydir.

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۞ [49]

Yani öyle namaz kılanlar vardır ki namazları onlar için birer lanettir; "vay haline" dedirtecek şeydir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bize her şeyi açık açık anlattığı için Müslümanlar bu konuda yanılmadılar. Bu açık açık anlatması da aslında Hz. İsa'nın verdiği bir gaybî habere uygun şekildeydi;

"Ama o hak ruhu geldiğinde size tüm doğruları anlatacaktır. Sebebi de şudur ki o kendinden bir şey demeyecektir. Ne duyarsa onu anlatacaktır." [50]Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Hz. İsa'yla aynı şeyi söylemesine rağmen öyle güzel anlattı ki Müslümanlar hataya düşmediler. Onlar şeriatı bir lanet sanmadılar. Sadece iç temizliği ve arılığı olmayan ibadetleri lanetlediler. Oysaki Hıristiyanlar Mesih'in kelamından yanıldılar ve ruhaniyetleri zayıflayınca bu zayıflık yüzünden tüm şeriatın bir lanet olduğuna karar verdiler. Hiç düşünmediler bile ki eğer bu şeriat bir lanetse Hz. İsa'nın kendisi havarileriyle birlikte neden oruç tutarlardı; neden ibadet ederlerdi; yalandan neden sakınırlardı ve diğer iyilikleri neden yaparlardı. Bunlar gösteriyor ki onlar zahiri ibadetleri lanet olarak değerlendirmezdi; sadece ruhundan yoksun olunca lanet olduğunu bilirlerdi.

Sözün özü *eyyednahü bi ruhil Kudüs* 'ün anlamı şudur ki Hz. İsa'ya (a.s.) kalbin temizliğiyle ilgili özel bilgi verildi; derin sırlar açıklandı. O özellikle bu iç temizliği sağlasın diye görev-

---

[49] Mâûn (107) sûresi, ayet 5
[50] Yuhanna 16. bölüm 18. ayeti

lendirildiği için bunu aşırı vurguladı. Zahiri emirlerin derin hikmetleri ona açıklandı ve tasavvuf onun döneminde buluğa erdi.

Altıncı Devir: Peygamber Efendimizin (s.a.v.) devri ve dini temsil eden sarayın tekmili

Hz. İsa (a.s.) döneminde bu bina tamamlanmaya yaklaşmıştı ama eksiklikleri vardı. Bu görev için efendilerin efendisi Peygamber Efendimiz (s.a.v.) gönderildi. Artık Muhammedî (s.a.v.) devir başlamıştı.

Tüm peygamberlerin sıfatlarını toplayan zat

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hem Âdem (a.s.) idi çünkü o da Allah'ın halifesi ilan edildi ve medeniyeti yeniden kurma görevini aldı.

O aynı zamanda Nuh' idi (a.s.) çünkü hakkında Kuran-ı-Kerim şöyle der;

اِنَّا اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ كَمَا اَوْحَيْنَا اِلٰى نُوحٍ ...[51]

"Nuh ve ondan sonra gelen bütün peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da Biz vahyettik."

O aynı zamanda İbrahim' idi (a.s.) çünkü hakkında Allah şöyle buyurdu;

ثُمَّ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞[52]

"(Ey Peygamber!) Biz sana vahiy ile "Bize daima tam (teslimiyetle) itaat eden İbrahim'in yolunu izle," diye buyurduk. (Ey Mekke'liler!) Onun Allah'a ortak koşanlardan (olmadığını biliyor musunuz?)"

[51] Nisa (4) sûresi, ayet 164
[52] Nahl (16) sûresi, ayet 124

Yani Ey Muhammed (s.a.v.) sana emrediyoruz ki sen İbrahim gibi de oluver. Birisi diyebilir ki bu bir emirdir; gerçekten Hz. Muhammed'in böyle olduğunu nasıl anlayabiliriz. Biz de deriz ki Kuran-ı-Kerim bunu da cevaplar. Şöyle buyurur;

قُلْ هٰذِهِ سَبِيلِى اَدْعُوا اِلَى اللّٰهِ عَلٰى بَصِيرَةٍ اَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِى وَسُبْحَانَ اللّٰهِ وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞[53]

"Sen onlara, "İşte benim yolum; ben Allah'a çağırıyorum. Ben ve bana içten uyanlar, hepimiz basiret üzerindeyiz. Doğrusu Allah (her türlü eksiklikten) uzaktır ve ben Allah'a ortak koşanlardan değilim," de."

Yani sen dünyayı haberdar et ki sen de kâmil tevhidin sancağını taşıyorsun. Başka yerdeyse şöyle buyurur;

قُلْ اِنَّنِى هَدٰينِى رَبِّى اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ قُلْ اِنَّ صَلَاتِى وَنُسُكِى وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِى لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۞[54]

"Sen onlara, "Şüphesiz Rabbim beni doğru yola, hiç eğriliği olmayan bir dine, yani doğruluktan hiç ayrılmayan İbrahim'in dinine eriştirdi," de. O, Allah'a ortak koşanlardan değildi.
Sen onlara, "Benim namazım, benim kurbanlarım, benim hayatım ve benim ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi olan Allah içindir," de.
"O'nun hiçbir ortağı yoktur. Bana emrolunan işte budur. Ben itaat edenlerin ilkiyim," de."

---

[53] Yusuf (12) sûresi, ayet 109
[54] En'am (6) sûresi, ayet 162-164

Yani insanlara Allah'ın (c.c) sana doğru yolunu gösterdiğini söyle. O yol ki İbrahim'in (a.s.) yoludur. O İbrahim (a.s.) ki müşriklerden değildi. Burada müşrikten kastedilen sıradan putperest değildir; her tür kabiliyetini Allah (c.c) için kullanmayan ve tam tevekkül sahibi olmayan kastedilmiştir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) "Allah (c.c) beni de o yolda yürüttü" dediğinde birisi "Ama İbrahim (a.s.) tüm güçlerini ve kabiliyetlerini Allah (c.c) için vakfetmişti. "teslim ol" dendiğinde o da "Âlemlerin Rabbine teslim oluyorum" demişti. Acaba Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de mi böyle bir şey söyledi? Bu soruya cevaben ayet şöyle devam ediyor. "De ki ben de öyle yaptım ve artık benim namazım ve fedakârlıklarım ve ölmem ve yaşamam hepsi Âlemlerin Rabbi için olmuşlardır. Kendimi öyle bir Rabbe havale ettim ki artık aklımın ve zihnimin herhangi bir köşesinde bile O'ndan başkası yoktur. Ayetteki "*La şerike leh"* bu kâmil tevhidin ikrarıdır. Bu ayet aynı zamanda böyle bir yolun seçilmesine dair emrin doğrudan Allah (c.c) tarafından geldiğini anlatmaktadır ve Peygamber Efendimizin bu yolu bir taklit olarak seçmediğini vurgulamaktadır. Sonra ayetin devamında "belki benim de İbrahim'in makamına varıp varmadığımı düşünürsünüz. Gerçek şudur ki ben o makamı çoktan geçmişim bile çünkü ben *ene evvelül müslimin* diyorum. İbrahim de teslim oldu; bende oldum. Zaman açısından baktığımızda o benden önce oldu ve bu açıdan "evvelül müslimin" onun olması gerek ama zaman önceliği bir şey değildir; makam önceliği daha önemlidir ve o açıdan teslim olma konusunda ilki benim ve İbrahim (a.s.) benden sonradır"

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) Musevi kemalleri de toplamış olması

Sonra Musevi ermişlikler de Peygamber Efendimizin (s.a.v.) hayatında vardı. Örneğin Müzemmil suresi şöyle buyurur;

اِنَّٓا اَرْسَلْنَٓا اِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَٓا اَرْسَلْنَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۞ [55]

"(Ey insanlar!) Biz, Firavun'a peygamber gönderdiğimiz gibi, size de gözetici olacak bir Peygamber gönderdik."

Ama Kuran-ı-Kerimi incelediğimizde bu benzetilmenin benzer seviyedeki şeylerin benzetilmesi olmadığını görüyoruz. Bu üstün ve edna arasındaki bazı benzerlikler yüzünden yapılan bir benzetmedir. Bu sebeple Kuran-ı-Kerim Peygamber Efendimizin üstünlüklerini açık açık beyan etmektedir ve numune olarak bazılarını burada sunuyoruz;

1) Musa'ya (a.s.) verilen kitap hakkında Kuran-ı-Kerim "içinde her şeyin detayları vardı" demiştir ama Peygamber Efendimize (s.a.v.) verilen kitap hakkında şöyle buyurur;

... مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرٰى وَلٰكِنْ تَصْدِيقَ الَّذٖى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞ [56]

"Bu, uydurulabilecek bir söz olmayıp kendisinden önce gelmiş (kutsal kitapların haberlerini) tam manasıyla gerçekleştiren ve herşeyi ayrıntılı olarak açıklayan bir kitaptır. İnananlara doğru yol gösteren ve bir rahmettir."

Yani siz Musa'ya verilen detaylı kitaptan sonra bu yeni kitaba ihtiyaç olmadığını mı söylüyorsunuz? Bir yalan olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bu kesinlikle bir yalan değildir. Tam tersine sizin kitaplarınızda bunun geleceğine dair gaybî haberler vardır ve bu olmasaydı o haberler de yanlış çıkacaktı. Bu kitap tüm emirleri kapsamaktadır ve müminler için bir rahmet ve hidayettir.

---

[55] Müzzemmil (73) sûresi, ayet 16
[56] Yusuf (12) sûresi, ayet 112

Sözün özü Musa'nın kendi getirdiği kitap eğer Kuranın habercisiyse Kuran nasıl işe yaramaz olabilir! Muhakkak ilave özelliklere sahiptir ki Musa (a.s.) övgülerle ondan bahsetti. Eğer her şey Musa'nın kitabında olsaydı böyle yeni bir şeriata neden ihtiyaç duyulacaktı?

2) Sonra Musa (a.s.) "Rabbim bana kendini göster" demişti ve Allah'ın cevabı kısa ve öz olmuştu. Bazı müfessirlere göre Musa (a.s.) Allah'ın yüzünü görebildi ve bazılarına göre göremedi. Oysaki Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hiçbir yerde böyle bir soru sormak zorunda kalmadı ve Allah (c.c) kendisi ona yüzünü gösterdiğini anlattı. Musa (a.s.) hakkında belki böyle bir olayın yaşandığını sanırız ama Peygamber Efendimiz hakkında bunun kesin olarak yaşandığını biliriz. Hatta bu olayı anlatan ayet şöyledir;

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰى ۞ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰى ۞[57]

"O (Hz. Muhammed s.a.v., insanların ızdırap içinde olduklarını görüp onlara acıyarak Allah ile görüşmek için) O'na yaklaştı. Yüce Allah da (Hz. Muhammed s.a.v. ile görüşmek için büyük bir şevkle) aşağı indi.
Nihayet her ikisi de iki yayın uçlarının birleştiği orta çizgi gibi oldular. Gittikçe daha da yaklaştılar."

Yani Biz Muhammed'le iki yayın yüz yüze geldiği gibi yüz yüze geldik. Öyle bir durumda yaylar her açıdan ve baştan sonuna kadar birbirlerini görürler. Yani Muhammed (s.a.v.) Allah'a yaklaştı ve öyle bir yaklaştı ki iki yayın birleştiği gibi O'nunla birleşti. İşte Allah (c.c) ve Muhammed (s.a.v.) böyle birbirlerini gördüler. Musa'nın talep ettiğinden çok daha fazlası Peygamber Efendimize Allah (c.c) tarafından doğrudan gösterildi[58].

---

[57] Necm (53) sûresi, ayet 9-10

[58] Dini ıstılahlarda yaklaşmak ve yüzü görmek beyhude ve abes bir olay değildir. Allah'ın zaten fiziksel bir vücudu yoktur. Kastedilen irfan ve ya-

Sonra Musa (a.s.) hakkında Kuran-ı-Kerim

... وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوسٰى تَكْلِيمًا ۝ [59]

“Allah Musa ile bir hayli söyleşmişti.”

derken, Peygamber Efendimiz hakkındaysa şöyle buyurur;

اِنَّا اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ كَمَا اَوْحَيْنَا اِلٰى نُوحٍ وَالنَّبِيّٖنَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَوْحَيْنَا اِلٰى اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْمٰعٖيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَعٖيسٰى وَاَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهٰرُونَ وَسُلَيْمٰنَ وَاٰتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ۝ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوسٰى تَكْلٖيمًا [60] ۝

Ey peygamber Biz sana, Nuh’a ve ondan sonra gelen tüm peygamberlere gönderdiğimiz gibi vahiy yolladık. Sana İbrahim’in kemallerini de verdik; İsmail’in kemallerini de. İshak’ın kemallerini de bahşettik; Yakubun kemallerini de. Ve Yakubun evlatlarının ve İsa’nın ve Eyyub’un ve Yunus’un ve Harun’un ve Süleyman’ın özelliklerini de verdik. Davut’a verilen Zebur sana verildiği gibi Musa’ya gönderilen sözel vahiy de sana verildi.

Bu ayet gösteriyor ki Peygamber Efendimize gönderilen vahiy Musa (a.s.) ve diğer tüm peygamberlere gönderilen vahiylerin

---

kından tanımadır ve bu açıdan birisinin belki uzaktan görmüş olması ve diğerinin kesinlikle yakından ve karşı karşıya gelerek uzun uzun müşahede etmiş olması çok farklı şeylerdir. Peygamber efendimizin (as) irfanı diğer tüm peygamberlerden çok üstündür ve bu abes bir “yüz gösterme” olayı değildir. Bir peygamber Allah’ı ne kadar yakından görürse ve hakkında ne kadar irfan sahibi olursa ümmetine de o kadar detaylı açıklayabilir ve ümmeti de bundan nasibini alır. *

[59] Nisa (4) sûresi, ayet 165

[60] Nisa (4) sûresi, ayet 164-165

özelliklerini toplayan vahiydir. Nuh (a.s.) ve diğer peygamberlerin vahiylerinin özelliklerini taşıdığı gibi Musa'yla (a.s.) yapılan sözlü diyalogların rengini de taşımaktadır. Hatta ondan daha değerlidir çünkü Musa'ya gönderilen vahyi Hz. Musa (a.s.) kendi kelimelerle anlatırdı. Örneğin Ahmet'in kardeşine "git herkese "Ahmet hastadır" de" dediğimizde onun gidip "kardeşim hastadır" demesi son derece mümkündür. Aynı şekilde her ne kadar Hz. Musa (a.s.) zamanında inen vahiy sözler şeklinde olsa dahi ümmetine ulaşan vahiy Musa'nın (a.s.) kendi ifadeleriydi. Oysaki Peygamber Efendimizin (s.a.v.) zamanında insan zihni kemaline erdiği için son ve her şeyi içeren vahyin inmesi gerekiyordu. Bu vahiy kıyamete kadar geçerli olacağı için asıl kelimelerin korunması şarttı. Bu sebeple artık Allah (c.c) şöyle emretti;

اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْاٰنَهُ ۞ فَاِذَا قَرَاْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْاٰنَهُ ۞ [61]

Yani her ne kadar Musa'nın zamanında o bizim dediklerimizi kendi ifadeleriyle anlatıyor olsa dahi seninle takip edeceğimiz yöntem farklı olacaktır. *Kuranın okunması ve toplanması Bizim işimizdir. Bu sebeple sen de aynen dediğimizi yaz*. Kendi ifadelerini kullanma; anlatmak için başka kelimeler kullanma. Sonra başka yerdeyse şöyle buyurur;

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۞ [62]

Biz bu Kuranı indirdik ve şüphesiz hem kelimelerinin hem de ruhunun muhafızı Biz'iz. Korunması Bize aittir; peygambere (s.a.v.) değil.

[61] Kıyamet (75) sûresi, ayet 18-19
[62] Hicr (15) sûresi, ayet 10

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) İsevi kemalleri

Sonra Hz. İsa'nın özellikleri de Peygamber Efendimizde (s.a.v.) vardı. Hz. İsa hakkında Kuran-ı-Kerim şöyle buyurur; "Onu Ruh'ül-Kudüs'le güçlendirdik."[63]

Buna nazaran Peygamber Efendimiz hakkında ise şöyle der;

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِينَ ۞ [64]

Yani *Ey Muhammed (s.a.v.) insanlara bu kelamın ruh-ul-Kudüs vasıtasıyla hak ve doğrulukla müminlerin imanlarını güçlendirsin diye indirildiğini söyle. Bunda iman edenler için hidayet ve müjdeler vardır.*

Sonra Hz. İsa (a.s.) "şeriat bir lanettir" demişti. Kastettiği aslında sadece şuydu ki sırf zahirin peşine düşüp esas olan iç temizliğini unutmak şeriatı bir lanet haline getirir. Bu açıdan Kuran-ı-Kerim de aynı şeyi sunmuştur;

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۞ اَلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۞ اَلَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُنَ ۞ [65]

Yani namazın ruhundan gafil olanlar için lanet ve azap mukadderdir. Buradaki *veylün* kelimesi Hz. İsa'nın (a.s.) kendi döneminde kullandığı "lanet" kelimesiyle aynıdır. Sadece zahire tabi olmak gerçekten lanettir. Yoksa kastettiği "namazlar lanettir; oruçlar lanettir; sadaka vermek lanettir; fakirlerin halini sormak lanettir" kesinlikle değildir. Sadece zahirde iyi ameller yapıp iç temizliğin bir türlü gerçekleşmemesinin aslında bir

---

[63] Bakara 254
[64] Nahl (16) sûresi, ayet 103
[65] Mâûn (107) sûresi, ayet 5-7

lanet olduğunu hatırlatmıştı. Ama sonradan gelen Hıristiyanlar yanlışlıkla “belki de şeriatın kendisi bir lanettir” sanmaya başladılar. Başka bir yerdeyse Kuran-ı-Kerim şöyle buyurur;

لَنْ يَنَالَ اللّٰهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلٰكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ ... [66]

Zahirde yaptığınız fedakârlıklar Allah’a ulaşmazlar. O’na ulaşan ise fedakârlığa sebep olan ihlâslarınızdır; onu doğuran Allah (c.c) sevgisidir.

İşte Hz. İsa’nın demek istediği de buydu.

Tüm peygamberlerin özelliklerini toplayan zat

Dediğimiz gibi Peygamber Efendimiz (s.a.v.) tüm peygamberlerin özelliklerini zatında toplamıştı. Âdem’in (a.s.) kemalleri onda olduğu gibi Nuh’un (a.s.) kemalleri de ondaydı. İbrahim (a.s.) ve Musa (a.s.) ve İsa’nın özellikleri hepsi tek tek ondaydı ve bütün bunların yanı sıra başka kimsede olmayan halis Muhammedî özelliklere de sahipti. Yani zatı sadece var olanları toplamakla kalmayıp ilave özellikler de içeriyordu. Bu sebeple getirdiği din de tüm hak dinlerin bir araya gelmiş ve daha da süslenmiş şekliydi ve bu din varken artık başka dine tabi olmaya gerek kalmamıştır.

“Elyevme ekmeltü leküm dineküm” Ayeti’nin anlamı

Bu sebeptendir ki Kuran-ı-Kerimde Allah (c.c) Müslümanlara şu şekilde müjde vermiştir;

... اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى وَرَضِيتُ لَكُمُ
اَلْاِسْلَامَ دِينًا ... [67]

Kâfirler bu dinin önüne çıkmak artık abestir diye umutlarını kaybettiler. Artık onların kendi güçleriyle sizi yıkmaları im-

[66] Hac (22) sûresi, ayet 38
[67] Maide (5) sûresi, ayet 4

kânsızdır. Ama şundan hep korkunuz ki gafletiniz yüzünden Allah (c.c) yardım elini geri çekmesin. Hep O'ndan korkun ve Kur'ân-ı Kerîm'e uyduğunuz müddetçe düşmanın galip gelemeyeceğini bilin. Ama sizin Kuranı terk edip düşmeniz elbette ki mümkündür. Bu sebeple ayet *fe la tahşevhüm vahşevn* der; yani onlardan korkmayın; Benden korkun.

Peki, kâfirler neden umutlarını kaybettiler? Cevap olarak ayet;

1) "Çünkü din kâmil noktasına ulaştırıldı" diyor. Dinin kemale erişmesinden kastedilen hem emirlerinin belirtilmesi hem gereken nizamın kurulmasıdır çünkü amele dönüşmeden din kemale ermiş sayılmaz.

Tıp okuyan herkes ilgili tüm kitapları okur ama okumuş olması onu bir cerrah yapmaz. Onun için gerçek ameliyatlar yapması şarttır. Bu ancak uygulamaya geçince mümkün olur. Ülkemizde geçen yüzyılda yaşayan ve Pencab'ın hükümdarı olan *Maharaja Ranjit Singh'in* bir latifesi hep anlatılır. Bir seferinde sarayına Delhi şehrinden bir hekim geldi. Hekim çok okumuş olmasına rağmen pratik tecrübeye sahip değildi. Maharaja'nın veziri de bir tabipti ve vezareti dışında Maharaja'nın doktorluğu görevini de yerine getirirdi. Delhi'den gelen hekim vezire Maharaja'ya hakkında tavsiyede bulunmasını rica etti. Vezir iyi birisi olduğu için kabul etti ve ricasını Maharaja'ya sundu ama sunarken "beyefendi tıp konusunda çok okumuştur; eğer siz şefkat gösterip burada çalışmasına izin verirseniz bildiklerini tecrübeye dönüştürme fırsatını da bulabilecektir" cümlesini ekledi. Maharaja çok zeki birisiydi; konuyu hemen anladı ve vezirine "Bey efendi Kral'ın şehri olan Delhi'den gelmiştir ve misafirperverlik görevimizdir ama tecrübe kazanmak için bula bula zavallı Ranjit Singh'i mi buldu. En iyisi kendisine onbin rupilik bir hediye verip geri yollayalım ki tecrübesini başka yerde kazansın" dedi. Bu hikaye bir fıkra gibi anlatılır ama derin bir mesajı vardır. Tecrübe olmadan ilim hiçbir işe yaramaz. Şeriatın ilmi de bundan farklı değildir. Amele dönüşme-

dikçe şeriatın inceliklerini anlamak mümkün değildir ve hakkında “kemale erdi” denmez. Bu sebeple *ekmeltü leküm dineküm* ‘ün anlamı hem dinin tüm emirleri anlatıldı hem amele de dönüştü şeklindedir.

2) Kâfirlerin umutsuzluğa kapılmasının ikinci sebebi de “itmam-ı-nimettir” diyor. Bu uygulandıktan sonra uygulayanın hem cismani hem ruhani olarak faydasını görmesiyle ilgilidir. Sonucu bizzat gören öğrenci şüpheye düşemez. Okulu bitirdikten sonra birisi bağımsız sınavlarda da başarı gösterip ödüller kazanırsa okulun kalitesinden kim şüphe edebilir. Aynı şekilde bir dinin tüm şıklarını uygulayınca her tür cismani ve ruhani feyiz akmaya başlarsa bu *itmam-ı-nimet* sayılır artık kimse onunla uğraşamaz; doğruluğunu inkâr edemez.

“Nimet” nedir?

Bakalım Kuran-ı-Kerime göre “nimet” nedir? Bu konuda şöyle buyurur;

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيكُمْ
اَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَاٰتٰيكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ۞ [68]

Hani Musa (a.s.) kavmine demişti ya “Ey kavmim; Allah’ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. İçinizden peygamberler çıkarmıştı; size hükümdarlar kılmıştı ve size daha önce bilmediğiniz ve kimseye verilmeyen öğretiler vermişti.

Bu ayete göre “nimet” kelimesinden kastedilen

1. Peygamberliğin icrası (*aleyküm iz ceale fiküm embiyae)*
2. Dünyada hükümdarlık (*cealleküm müluken)*
3. Diğer dinlerden üstün ve iftihar kaynağı olan bir öğreti (*ve ataküm ma lem yü'ti ehadem minel âlemin)* dir.

[68] Maide (5) sûresi, ayet 21

Bazı dinler için hükümdarlık şarttır

Denilebilir ki dünyevi bir kavram olan "hükümdarlığın" dini "nimet"le ne alakası vardır? Cevabı da şudur ki hem medeniyet hem siyaset hem ruhani yolculuk konularında yol gösteren dinler için dünyevi anlamda hükümdar olmak gerekli olur. Eğer hükmetmezlerse siyasi ve medeni konularla ilgili öğretilerin üstünlüğünü icraata geçmeden nasıl ispat edebilirler. Burada dinsiz imansız hükümdarlık kastedilmemiştir; böyle bir şey muhakkak bir lanettir. Burada Hz. Davut'a veya Hz. Süleyman'a verilen ve şeriatı icra eden hükümdarlık kastedilmiştir. Onlar da amelleriyle şeriatın siyaset ve medeniyetle ilgili hükümlerini icra edip gösterdiler. Velhasıl siyasi ve medeni kanunlar içeren dinlerin başlangıcında muhakkak hükümdarlık da verilir. Verilmeseydi şeriatın bir kısmını görerek anlamak mümkün olmayacaktı. Bu hükümdarlık Peygamber Efendimize de verildi ve bu sebeple hayatının siyasi ve medeni kısımlarını inceleyerek çok rahat şeriatı kastettiğini anlayabiliyoruz. Peygamber Efendimizin sünneti bize yol gösteriyor. Eğer İslamiyet'in ilk döneminde Müslümanlara hükümdarlık verilmeseydi şeriatın birçok siyasi ve medeni kanunları sadece kitaplarda kalacaktı ve uygulama olmadığı için yanlış anlaşılacaklardı. Bu sebeple dediğim gibi siyaset ve medeniyeti de içeren dinlerde başlangıçta hükümdarlığın verilmesi şarttır. Dolayısıyla *cealleküm müluken* den kastedilen dini kanunları icra etmek için Allah tarafından bahşedilen hükümdarlıktır. Bu ayet Musevi ümmetine verilen peygamberlik; hilafet ve üstün öğretiyi bir "nimet" adıyla anmaktadır. Bu yüzdendir ki Peygamber Efendimize (s.a.v.) sıra gelince *etmemtü aleyküm ni'meti* deyince anlamı:

a) Peygamber Efendimizin ümmetinde de peygamberlik devam edecek

b) Allah'tan hidayet alan hak hilafeti devam edecek

c) Üstün öğreti verilecek; şeklindedir.

Sonra Peygamber Efendimize (s.a.v.) getirdiği din hakkında Kuran-ı-Kerim şöyle buyurur;

İnna nahnü nezzelnez zikra ve inna lehu le hafizun[69] Yani bu öğretiye kimse karışamaz. Bu doğrudan Bizim sözlerimizdir ve Biz kendimiz bunun muhafızıyız. Hep bunu koruruz. Buradan şunu da çıkartmak mümkündür ki hep korunacak olan bu öğreti hep de üstün kalacaktır çünkü daha üstün bir şeyin gelmesi için öncekinin İlahi sünnete göre muhakkak *nesih*[70] edilmesi gerekir ama bu ayete göre böyle bir şey mümkün değildir. Yani Kuran-ı-Kerim sadece eski öğretilerden üstün değildir; Gelecekte de hep üstün kalacaktır. Bir iptali söz konusu değildir. Diğer semavi kitaplara benzemesi Afganistan hükümetinin İngiliz hükümetine benzemesi gibidir. Her ne kadar ikisinde çeşitli bakanlıklar ve çeşitli dallar olsa dahi İngiliz hükümeti Afgan hükümetine nazaran çok daha etkili ve işe yarayandır. Aynı şekilde her ne kadar diğer semavi kitaplar Allah (c.c) tarafından gönderilmiş olsa da Kuran-ı-Kerim en üstün ve fayda verenidir. Hep de böyle kalacaktır.

İslamiyet'in büyük inkılâbı

Bu iki ayetten İslamiyet'in getirdiği büyük inkılâbın ne olduğu ortaya çıkıyor. Yani;

1) Nübüvvet'in icrası
2) Hilafet'in icrası
3) Üstün öğreti.

Zaten "Musa'ya verilen de bunlardı" diye itiraz edilirse cevabı "*Ma nensah min ayetin ev nünsiha ne'ti bi hayrim minha ev misliha" yani* "Herhangi bir mesajın geçerliliğini kaldırır veya unutturursak, onun yerine daha iyisini veya onun benzerini (tekrar

[69] Hicr suresi 10. ayeti
[70] İptal; geçersiz hale getirilmek

dünyaya) getiririz."[71] şeklindedir. Yani eskisini iptal eden öğreti muhakkak ondan iyi olur. Muhammed'in (s.a.v.) getirdiği öğreti Musevi öğretisini iptal ettiği için bu kurala göre ondan üstündür. Denilebilir ki "nimet'in ne olduğunu anladık. Ama ayet "itmam-ı-nimet'ten" bahsetmektedir. O nedir? Bunun cevabı da şudur;

وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَاُولٰٓئِكَ مَعَ الَّذ۪ينَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيّ۪نَ وَالصِّدّ۪يق۪ينَ وَالشُّهَدَٓاءِ وَالصَّالِح۪ينَ وَحَسُنَ اُو۬لٰٓئِكَ رَف۪يقًا ۞ [72]

Yani *Allah ve Muhammed'e itaat edenleri Allah peygamberlerden ve sıddîklardan, şehitlerden ve iyilerden yapacaktır.*

Bu ayet şeriatın gönderilmesinden sonra zamanla unutulunca oluşan durumdan bahsetmektedir. Öyle bir dönemde öğreti var olmasına rağmen işe yaramaz. Her ne kadar hala üstün bir öğreti olsa dahi dinde zorlama olmadığı için uygulayıp uygulamaması insanların elinde olur ve bu hastalık insanlara bahşedilen hürriyet yüzünden her an baş gösterebilir. Ama müjdeler olsun ki böyle durumlarda İslamiyet dışarıdan yardıma muhtaç olmayacaktır ve bu üstün öğreti kendi gücüyle düştüğü durumun ilacını da çıkartacaktır. Muhammed'in (s.a.v.) ümmetinin hastalığının tedavisi yine Muhammed'e tabi olan öğrencileri tarafından bulunacaktır.

Şüphesiz Musa'dan sonraki dönemde de öğreti unutulduğu zamanlar bu ruhani hastalık tedavi edildi ama o zaman doktor hep dışarıdan gönderildi. Her ne kadar gönderilen peygamber ümmetten olsa dahi Tevrat'a uyarak peygamberlik seviyesine yükselemedi; doğrudan Allah tarafından görevlendirildi. Oysaki Peygamber Efendimizin ümmetiyle yapılan muamele farklı olacaktı. Burada hastalık kök saldığı dönemlerde tedavi eden hep doğrudan onun sünnetini taklit eden bir öğrencisi ve hiz-

[71] Bakara 107
[72] Nisa (4) sûresi, ayet 70

metçisi olacaktı. Yani gelecekte çeşitli hastalıklar baş gösterdikçe bu hastalıkların tedavisi, hep iyi niyetle asıl sünnetine tabi olanların Allah tarafından görevlendirilmesiyle yapılacaktır.

İslamiyet'in üstünlüğüne dair deliller

Her emirle birlikte hikmetinin de beyan edilmesi

Şimdi de İslamiyet'in getirdiği öğretinin üstün olduğunu bazı örneklerle açıklayacağım. İslamiyet'te emirler delilleriyle verilmişlerdir. Böylece kâmil tasavvufun temeli kitabın içinde atılmıştır. Yahudi ümmetinde olduğu gibi emirlerin felsefesini anlamak dış etkenlere bağlı bırakılmamıştır. Kuran-ı-Kerimden önce genellikle emirler delilsiz verilirlerdi. Deliller verilince de yüzeysel olurlardı. Örneğin "namaz kıl" denirdi ama "neden kıl" veya "faydası nedir; gayesi nedir" açıklanmazdı. Oysaki Kuran-ı-Kerim emirle beraber mantığını ve delilini de sunar. Uymanın faydalarını tek tek sayar. Böylece tasavvuf kendi içinde mevcuttur ve Yahudilerin Hz. İsa'ya ihtiyaç duyduğu gibi Kuran-ı-Kerim delili için başka peygamberlere muhtaç değildir[73].

Orta yolu temsil eden öğreti

İkinci olarak Kuran-ı-Kerim orta yolu temsil etmektedir. Ne zaman ne lazım olursa bunda çözümü vardır. Bu Öğreti, durumuna göre esneyebilen öğretidir.

---

[73] Bu yanlış anlaşılabilir. Sonuçta İslamiyet de Vâdedilen Mesih'in gönderilmesine muhtaç oldu. Ama burada kastedilen farklıdır. Hazreti İsa geldiğinde Tevrat'ta olmayan deliller sunmak zorunda kaldı çünkü Tevrat delil açısından eksikti. Vâdedilen Mesih ise yine Kuran-ı-Kerimden her şeyi çıkartıp gösterdi; tüm itirazları bu kısacık kitabın dışına çıkmadan cevapladı. Yani gerçek anlamda dışarıdan hiçbir şey getirilmedi. Sadece yüzde yüz peygamber efendimizin itaatinde kendisini helak etmiş birisine ihtiyaç vardı. *

Allah ve kulun vesilesiz ilişkisi

Üçüncü olarak ruhban sınıfı tamamen kaldırılmıştır. Papazlar ve Hindu Panditlerin Allah ve kulun arasında vesile olması gerektiği fikri param parça edilmiştir. Musevi ve İsevi dönemlerde bu çok vurgulanırdı ama İslamiyet'te her mümin öne çıkıp namaz kıldırabilir; belli bir mollanın çağırılmasına gerek yoktur. Bu aslında çok büyük bir inkılâptı çünkü dünya binlerce senedir bu prangaların esiriydi. Kuran-ı-Kerim bunu bir çırpıda yok etti ve ibadette kimsenin vesile olmadığını açıkladı.

Hıristiyanlar için bu düşünce o kadar radikaldir ki bazen kendilerini tutamayıp "siz bir papaz veya rahip olmadan nasıl ibadet ediyorsunuz?" diye sorarlar.

İbadet yerlerinin genişletilmesi

Dördüncü olarak İslamiyet ibadet edilecek yerlerin tanımını sonsuz geliştirerek her tür sınırı kaldırmıştır. Artık ibadet yerlerinin amacı sadece nizamsaldır; ibadetin kendisiyle bir alakaları yoktur. Peygamber Efendimizden (s.a.v.) önce Hindular sadece kendi tapınaklarında ve Hıristiyanlar ise sadece kendi kiliselerinde ibadet ederlerdi. Ama Peygamber Efendimiz (s.a.v.) gelince şöyle buyurdu;

جُعِلَتْ لِىَ ا لْاَرْضُ مَسْجِدًا [74]

Tüm yeryüzü benim için bir cami haline getirilmiştir

Ondan önceki peygamberlerin hepsi belli başlı bir yerin ibadet için mahsus olması gerektiğini öğretmişlerdi ama Peygamber Efendimizin (s.a.v.) gelişiyle bu mübarek bölgelerin sınırları kaldırıldı. Gerçek şudur ki daha önceki peygamberlerin getirdiği şeriat sınırlı olduğu için tayin edilen ibadet yerleri de sınırlıydı ama yeryüzünün her santimetre karesini kutsallaştırmak

[74] Sahih Buhari

için gönderilen din gelince “artık her yer birer camidir; her yerde ibadet ederek her yeri pak hale getirin” emri de geldi.

Sözlü vahiy

Beşinci inkılâp şudur ki Peygamber Efendimize indirilen vahyin hepsi muayyen kelimeler ve sözler şeklindeydi ve inen kelimelerin aynısını muhafaza etme emri de vardı. Ayrıca bunların Allah (c.c) tarafından korunacağına dair söz de verilmişti. Bu tartışma ve araştırmanın usullerini tamamen değiştirdi. Önce tartışmalar çıkınca hep “Bu acaba Allah’ın kastettiği şey midir yoksa sadece Musa’nın ifadesi mi” denirdi ama artık her noktasının ve her virgülünün Allah’a ait olduğu biliniyordu. Başından sonuna kadar hepsinin O’na ait olduğu biliniyordu.

Bir seferinde bir rüyamda birisi bana “Kuran-ı-Kerim’de neden bazı şeyler tekrar edilmiştir” diye sorunca bende “Hiç tekrar yoktur; bırakınız kelimelerde; harekelerde dahi tekrar yoktur. Bir yerdeki esrenin amacı başka yerin esresinden farklıdır. Yine bir yerdeki üstünün amacı başka yerin üstününden farklıdır” diye cevap verdim. İşte bu başka hiçbir semavi kitaba verilmeyen özelliktir.

İlahi sıfatların eşi benzeri olmayan mükemmel açıklaması

Altıncı olarak İslamiyet’te İlahi sıfatlar tek tek en derine inene kadar ele alınıp açıklanmıştır. Bu detaya karşı Musevi öğretisi dahi sönük kalmıştır. Bir seferinde ikisini kıyaslarken her ikisinde neredeyse aynı sıfatlar bulmuştum ama bir şey vardır ki Tevrat’ta olmayıp Kuranda mevcuttur. Örneğin Kuran-ı-Kerim Rahman sıfatının nereden başlayıp nerede bittiğini ele alıp detaylı anlatmıştır. Rahim sıfatı için de aynı detaylar verilmiştir. Çeşitli sıfatların arasındaki koordinasyon ve uyum enine boyuna ele alınmıştır. Tevrat’taysa bu konulara genellikle dokunulmamıştır; çok az ışık tutulmuştur. Yani Kuran-ı Kerim sıfatların birer bölüm ve bakanlık olma özelliğini öne çıkartarak aralarındaki ilişki ve kapsam sınırlarını anlatmıştır. Tevrat bu bölümlerden bahsetmiştir ama çalışma kapsamlarını ve birbiriyle

olan ilişkisi konusunu ele almamıştır. Bu sebepten dolayı sâlik Tevrat'tan o kadar faydalanamaz ve bu Kuran-ı Kerim'in bariz bir üstünlüğüdür.

Kıyamet günü konusunun iyice açıklanması

Kuran-ı Kerimin başka bir üstünlüğü de dünyevi hayattan sonraki hayatı hem felsefi hem ilmi açıdan ele alıp tartışmasıdır. Yahudi literatürü bu konudan tamamen yoksundu. Hatta birçoğu kıyamet gününün varlığını inkâr ediyordu; gerçek anlamda inananlar çok azdı. Kuran-ı Kerim bu meseleyle yüzleşip bunu iyice açıklayan ilk kitaptır ve bu konuda bizi o kadar aydınlatmıştır ki ancak kasıtlı bir şekilde inkâr etmek isteyen inkâr edebilir yoksa mantıken kaçacak bir yol kalmamıştır.

Dini terminolojinin oluşturulması

Kuran-ı Kerimin sekizinci üstünlüğü dini ıstılahlar ve terminolojinin oluşturulmasıyla birlikte yepyeni bir kapı açmasıdır. Bu daha önce hiç yoktu. Eski kitapların uzun uzun cümlelerle anlattığı kavramlar için Kuran-ı Kerim spesifik terimler ve ıstılahlar sundu. Sonra kendisi bu terimleri öyle bir açıkladı ve anlattı ki şüpheye düşecek yer kalmadı. Örneğin Kuran-ı Kerim "nebi[75]" kelimesini kullanıyorsa tanımını da yapıyor. Bir nebinin ne zaman gönderildiğini; hangi amaçla gönderildiğini; sahtekâr olup olmadığını anlamak için gereken kriterlerini; Allah'ın (c.c) onlarla ne muamele yaptığını ve onların diğer insanlarla nasıl bir ilişkisi olduğunu kendisi beyan etmiştir. Bu o kadar önemli bir üstünlüktür ki İslamiyet'in düşmanları bile kabul etmek zorunda kalıyorlar.

Cemaatimizden ayrılan "*peyghami*" kısmıyla tartışmalarımız devam ederken ben önemli papazlara ve Sih liderlere ve Hindu Panditlere ve Yahudi âlimlere mektup yazıp semavi kitaplarında bir peygamberin nasıl tanımlandığını sordum. Bazıları tamamen susarken bazıları ise "doğrusu bizim kitaplarımızda bu

---

[75] Peygamber

konu çok net değil" dediler. Büyük bir papaz bile aynen bu şekilde mektubumu cevaplamıştı.

Aynı şekilde meleklerin varlığı; onların nasıl bir vücut olduğu; ne iş yaptığı; hangi görevleri üstlendiği eski kitaplarda hiç yazmaz. İslamiyet ise bir taraftan bazı ruhani varlıklar için bu kelimeyi kullanırken diğer taraftan enine boyuna tartışıp şüphe bırakmayacak seviyeye getirmiştir. Her açıdan ışık tutmuştur. Aynı şekilde Allah'ın zatı, İlahi sıfatları, dua, kaza ve kader konuları, kıyamet, cennet ve cehennem kavramları, cennet deki hayat vs. gibi konuların tanımından başlayıp öyle rahatlatıcı ve sükûn verici açıklamalar getirmiştir ki her insan bu derin konuları zihninde diğer dünyevi ilimler gibi yerleştirebilir ve böylece insan nesli bu çok önemli konular hakkındaki düşünceleri dağılmasından korunmuştur. [76]

Öğretinin her şeyi kapsaması

Kuran-ı-Kerimin dokuzuncu fazileti şudur ki her ne kadar Musevi dönemde de Siyaset ve Medeniyet ve Ruhaniyet aynı dinde toplanmış olsa dahi Peygamber Efendimizin (s.a.v.) döneminde bunun kapsamı genişletilmiştir. İbadetler ve ruhaniyetle ilgili ilave öğretilerin yanı sıra siyaset ve medeniyetle ilgili konularda ele alınmışlardır. Ahlak teorisi, iktisadiyat, eğitim, sosyal etkileşim ve kültürel konular dahi ele alınarak öğreti öyle kapsamlı hale getirilmiştir ki dışında kalan bir şeyi bulmak mümkün değildir.

Dinin temelinin müşahede olduğu vurgulanmıştır

Kuran-ı-Kerimin onuncu fazileti şudur ki Allah'ın söylediğiyle yaptığını karşı karşıya getirerek müşahede temelli bir kıyaslamayı mümkün kılmıştır. Böylece din anlaşılmadan uygulanması gereken bir kavram olmaktan çıkıp doğrudan müşahede ve

[76] Bu konularla ilgili aynı yazarın çeşitli eserleri vardır. Hasti bari Taala, Malaiketullah, Kader, Rüyaların gerçeği, İlahi irfan vs. gibi eserler herkes için faydalı olacaktır.

tecrübe edilebilir bir bilimsel platforma oturtulmuştur. Daha önce din kimsenin anlayamayacağı zor bir semavi konuydu. Sadece uygulanırdı. Ama artık Kuran-ı-Kerim “kâinat Allah’ın yaptığı bir şeydir; Kuran ise aynı zatın söylediği bir şeydir. Hal böyleyken ikisi arasında bir tezadın olmaması gerekir. Dolayısıyla nerede anlamakta bir zorluk çekerseniz bu ikisini yan yana getirip ilham almaya çalışın. Uyum içinde olan yorum doğru yorum olacaktır. İhtilaflı bir durum görürseniz araştırmaya devam edin çünkü daha gerçeği tam olarak anlayamamışsınız demektir” diyordu. Bu yepyeni rüzgârla artık dinle bilim arasında süregelen savaşa son verildi. Bilim Allah’ın yaptığı bir şey idi; Kuran ise O’nun söylediği bir şey ve aynı zatın yaptığı ile söylediği çelişmez. Çelişki gördüğümüz an ya kelamını anlayamamışızdır ya da fiilini anlamaya çalışırken sendelemişizdir. Bu eksiklik giderilir giderilmez yüzde yüz uyum ortaya çıkacaktır. Bu inanılmaz inkılâp yüzünden din felsefi bir konu olmaktan çıkıp doğrudan müşahede meydanında yerini buldu.

Çeşitli kavimlerin birliği ve beraberliği için temel atılması

Kuran-ı-Kerimin onbirinci olağanüstü fazileti şudur ki şu veya bu kavim veya millet için değil tüm insanlık için gönderilmiştir. Dolayısıyla Peygamber Efendimize (s.a.v.) hitap ederken Kuran-ı-Kerim şöyle buyurur;

وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ۞ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ قُلْ لَكُمْ
مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَاْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ۞ [77]

Yani Ey peygamber Biz seni tüm dünya için müjdeleyici ve korkutan bir peygamber olarak yolladık ve senin vasıtanla tüm dünyayı aynı nizam altında toplayacağız.

[77] Sebe (34) sûresi, ayet 29-31

Hele bir bakın; bu eşi benzeri görülmemiş inkılâp ne kadar da yücedir. Daha önce tüm peygamberler sadece kendi kavimleri için yollanırdı; öğretileri o kavim için olurdu. Bu yüzdendir ki Hindistan'da Hz. Krişna (a.s.) hükmederken İran'da Hz. Zerdüşt hükmediyordu. Çin'deyse Konfüçyüs'ün devri devam ediyordu. Başka bölgelerde birisi Musevi ümmetin bir parçasıyken diğeri İsevi ümmetin bir parçasıydı. Ama artık Allah tüm dünyayı tek bir sancak altında toplamak istiyordu. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de bu özelliğini şöyle vurgulamıştır.

كَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ اِلٰى قَوْمِهٖ خَاصَّةً وَ بُعِثْتُ اِلٰى النَّاسِ عَامَّةً.[78]

Daha önce peygamberler kendi kavimlerine yollanırdı. Ben ise tüm dünya için yollandım.

Bu yepyeni bir inkılâptı. Duyan herkes şaşkınlık içerisinde dinledi. Kâfirler tevhit öğretisine karşı nasıl şaşkına dönmüşlerse diğer dünyada bu tek millet kavramına karşı aynen öyle olmuştu. Bakınız; kâfirler tevhitle ilgili öğretiyi duyunca şöyle demişlerdi;

اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَاحِدًا اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۞[79]

Dünyada o kadar çok tanrı vardır. Bu şimdi hepsini toplayıp tek Tanrı mı yapmak istiyor? Ne kadar tuhaf bir şey! İranlıların Ahuraman veya Yezdan adlı Tanrısı vardır; Hıristiyanların GOD adlı Tanrısı vardır, Hinduların *Permeşver* veya *Om* adlı Tanrısı vardır, Yahudilerin *Yehovah* adlı Tanrısı vardır ama bu şimdi tek bir Tanrıya tapalım diyor. Nasıl olacak bu iş? Hepsini dövüp birleştirip tek bir Tanrı haline mi getireceğiz. Bu ne kadar da mantıksızdır.

Sözün özü kâfirler bu iddiaya karşı şaşırıp kaldılar ve hayretlerini dile getirdiler. Ama bakın İslam Yezdan ve God ve Om ve

[78] Sahih Buhari
[79] Sâd (38) sûresi, ayet 6

Yehovah, hepsini Allah (c.c) ismi altında nasıl topladı. Bugün tüm dünya tevhit kavramının doğruluğunu teslim etmek zorunda kalmıştır. İşte tevhit kavramına karşı hissedilen şaşkınlık *Ve ma erselnake illa kaffetel lin nasi beşirav ve nezirav* (*Biz seni tüm dünya için bir peygamber olarak yolladık*) iddiasına karşı da hissedildi. Bu sebeple ayet şöyle devam ediyor. *Ve lakinne ekseran nasi la ya'lemun*. Yani doğrusu insanların çoğu bu ince noktayı anlamıyorlar.

Bana göre bu fikir Âdem (a.s.) zamanında "bizim gibi bir insan bize hükmedecektir" fikri kadar devrimseldi. Mekke'deki kâfirler de hayretler içerisinde "Ne kadar ilginçtir; Mekke'de doğdu ama İran'ın peygamberi de benim diyor. Çin'in peygamberi de benim diyor. Batı için de ben gönderildim diyor; nitekim doğu için de". Bu konudaki şaşkınlıklarını ifade etmek için şöyle dediler. *Meta hazel va'dü in küntüm sadikiyn* (Eğer tüm dünyanın tek bir sancak altında toplanacağı iddiasında haklıysan; söyle bu kıyamet ne zaman kopacaktır?) Cevabı şu şekildeydi. *Kul leküm miadü yevm* (onlara de ki Secde suresinde anlatılan "yevm" kadar yakındır.) Ve o da şudur;

يُدَبِّرُ ا لْاَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ اِلَى ا لْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ
مِقْدَارُهُ اَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ۞ [80]

Yani *Allah önce İslamiyet'in emrinin kök salmasını sağlayacaktır. Sonra bu emir bin senelik bir zaman dilimi içerisinde yavaş yavaş göklere kaldırılacaktır.*

Bu ayet İslamiyet'in ilk dönemi ve ardından gelen bin senelik karanlık dönemden bahsetmektedir. Karanlık dönemin süresi bellidir (bin sene) ama emirlerinin kök saldığı aydın dönemin süresi belli değildir. Bu süre hakkındaysa Peygamber Efendimizin (s.a.v.) bir hadisinden bilgi alabiliriz; Şöyle buyurdu;

---

[80] Secde (32) sûresi, ayet 6

خَيْرُ الْقُرُون قَرْنِى ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الْفَيْجُ ا لْاَعْوَجُ.
[81]

En iyi yüzyıl benim yüzyılımdır. Sonra ondan sonraki ve sonra ondan sonraki. Ondan sonraysa karanlıktır.

Tedbir-i-Emr'in süresi

Bu hadis gösteriyor ki emrin anlatılması ve kök salması 300 senede gerçekleşecektir ama ardından bin senelik bir karanlık dönem başlayacaktır. Bu da bitince yine İslamiyet iddia ettiği gibi tüm dinleri mağlup edecektir. Dediğim gibi burada *Kul leküm miadü yevm* diyerek bu büyük günün bin senelik bir karanlığın ardından yaşanacağı söylenmiştir. O gün İslamiyet tüm kavimleri içine alacaktır çünkü o İslamiyet'in tanıtılmasının en önemli dönemi olacaktır. Bu nihai fetihle ilgili başka yerdeyse şöyle buyurur;

هُوَ الَّذِى اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ
[82]
...

O'dur dinini bütün dinlere üstün kılmak için peygamberini hidayet kanunu ve hak dini ile gönderen

Sözün özü *miadü yevm* den kastedilen Vâdedilen Mesih'in gönderilmesinden önceki bin senelik karanlıktır. İslamiyet'in yeniden ihya edilmesi işte bu "*yevm*" den sonra mukadderdi.

Hz. İsa'nın (a.s.) peygamberlik sınırları

Bazı Hıristiyanlar "bu İslamiyet'e has bir şey değildir. Bizim dinimiz de öğretiyi tüm dünyada yaymamızı emreder ve Hz. İsa (a.s.) da tüm dünya için gönderilmişti" derler.

---

[81] Sahih Buhari
[82] Saff (61) sûresi, ayet 10

Daha önceki bir makalemde bunun kendi kitapları olan İncil'e göre bile yanlış olduğunu ispatlamıştım. İncil'in kendi iddiasına göre Hz. İsa (a.s.) tüm dünya için değil, sadece belli bir kavim için yollanmıştı. Şöyle der;

Ben İsrail'in kayıp koyunlarından başkası için yollanmadım.[83]

Hz. İsa'nın (a.s.) havarileri de bu sınırları anlayıp buna göre hareket ederlerdi ama bugün başka bir açıdan bu iddialarını çürütmek istiyorum. Eğer Allah (c.c) gerçekten de Mesih'i tüm dünya için yollamış olsaydı ve böylece herkesi tek bir bayrak altında toplamak isteseydi bunun şimdiye kadar gerçekleşmesi gerekirdi çünkü Allah istediğini yapar. Devrim niteliğinde olan bu öğreti milliyetçiliği yok etmeliydi; dünyayı kardeşlik bağlarıyla birleştirmeliydi. Acaba Hıristiyanlık tarihinde bunun izini görebilir miyiz?

Hıristiyanların Avrupa'da ve Çin'de ve Japonya'da ve Hindistan'da; hatta Müslümanların bile ulaşamadığı yerlere yayıldığı doğrudur ama öğreti iddia ettiği amacına ulaşabildi mi? İddiası milliyetçilik ayrımlarını yok edip tüm dünyayı kardeşlik bayrağının altında toplamaktı. Allah Hz. İsa'ya "seninle birlikte milliyetçiliğin kökü kazınacaktır ve tüm dünya sevgi bağlarıyla birleşecektir" demiş olsaydı Hıristiyanlığın bunu başarması gerekirdi. Aynı şekilde eğer aynı sözler Muhammed'e (s.a.v.) söylenmişse bu inkılâp İslamiyet'in nasibinde olacaktır. Ama gelin görün ki Hıristiyanlıktan fazla milliyetçilik duyguları besleyen ümmet hiçbir zaman olmamıştır. Hatta dünyada "kardeşlik" temelini atan bir tek Hıristiyan ülke bile yoktur. Oysaki İslamiyet'in yayıldığı her ülkede bu global kardeşlik duygusu hakimdir. Bugün bir İngiliz bir Almanın düşmanıdır ve bir Alman bir İngiliz'in. İkisi de her an diğerini boğazlamaya amadedirler. Birbirlerini mahvetmek için uçaklar yaparlar, toplar icat ederler ve uzak menzilli gülleler yaparlar. Ama bütün bunlara

[83] Matta bölüm 15. ayet 24

rağmen bir İngiliz Hindistanlı bir Hıristiyan'la bir Alman ateistle kurduğu ilişkiyi bile kurmaz. Tüm dünya için gönderilmiş olsaydılar netice de iddiaya uygun olurdu. Bırakın başka şeyleri Avrupalı Hıristiyanlar Tanrı sandıkları insanın kardeşlerini bile boğazlayıp bitiriyorlar. Almanya ve diğer ülkelerde Yahudilere ne muamele yapıldığı ortadadır. Bunlar Hz. İsa'nın kardeşleri değil midir? Ama gelin görün ki bu kan kardeşleriyle bile kardeşlik bağları kurulmamaktadır.

Buna nazaran Peygamber Efendimiz (s.a.v.) kardeşlik duygularını o kadar körüklemiştir ki cahil, fakir hatta ahlaksız Arap bile dünyanın neresine giderse diğer Müslümanlar "Arap sahip Arap sahip" diye diye ağızlarını kuruturlar. Sanki bir büyüğü gelmiş diye sevinirler.

Sözün özü Allah'ın fiili, Hıristiyanların iddiasını çürütmektedir. Bu fiil bağıra bağıra kardeşlik inkılâbının Muhammed'e ait olduğunu söylemektedir. Doğru iddiacının Peygamber Efendimiz (s.a.v.) olduğunu göstermektedir. Eğer bu öğreti Hz. İsa'ya (a.s.) verilmiş olsaydı neticesini de görürdük.

Her büyük inkılâbın rüzgârları ilgili peygamber gelmeden esmeye başlar. Peygamberlerin peygamberi ve dünyanın lideri olan zatın yakında gönderileceği haberi Hz. İsa'ya verildiğinde Hıristiyanlar yanlışlıkla o peygamberin Hz. İsa olduğunu sanmaya başladılar. Ama başkasının elbisesi başkasına nasıl olsun! Allah muhatabın Peygamber Efendimiz (s.a.v.) olduğunu tarihi şehadetle ve fiiliyle gösterdi.

İslami İnkılâp

Velhasıl bu değişimler sayesinde İslamiyet dünyanın ilmini, fikrini, felsefesini, duygularını, mezhebini, siyasetini, ahlakını, medeniyetini, muaşeretini, iktisadiyatını ve kültürünü öyle bir değiştirdi ki Muhammed (s.a.v.) sayesinde dünya resmen yeni bir yeryüzü ve yeni bir gök kazandı.

Günümüzde İslamiyet ve diğer dinlerin birbirine benzemesinin asıl sebebi

Bugün dinler arasında görülen benzerlik ilk günden beri böyle olduğu için değildir. Asıl sebebi şudur ki İslamiyet'le yan yana gelince birçok unsurlarını kopyalamışlardır. Bırakın dini; Avrupalılar kitap üstüne kitap aynen çevirip kendilerine mal etmişlerdir. Bugün Avrupa'da birçok kitap geçmişte yapılan bu hırsızlıkların üstündeki örtüyü açmaktadır. Daha yeni İngiltere'den bir kitap sipariş ettim. Bu kitapta musikiyle ilgili ilim tartışılmıştır ve aslında Avrupalıların bunu İspanyadaki Müslümanlardan çaldığı iddia edilmektedir. Hatta yazarı "gerekirse kopyası çekilen orijinal kitapların adlarını dahi sayabilirim" demiştir. Sonra şöyle devam ediyor. "Bakar mısınız; Büyük İngiliz müzesinde bir kitap vardır ki bir Hıristiyan'ın bir papaza yazdığı mektubu içermektedir. Bu mektupta o Hıristiyan papaza 'beyim; gerçek şudur ki Müslümanların musikisi bizimkine göre çok üstündür. O kadar ki dinledikten sonra bizimki resmen kulağa kötü geliyor. Ben Avrupalıların faydalanmaları için bu kitapları çevirmek istiyorum ancak diğer taraftan da kopya çektim diye papazların bundan dolayı bana karşı fetva vermelerinden korkuyorum. Siz bu konuda ne diyorsunuz? Bu ilim kopyalansa kilise bundan büyük fayda görecektir.' Papaz da bu mektubu alınca şöyle cevaplıyor. 'Kopyala ama referans verme. Referans verirsen herkes bunun Araplardan alındığını öğrenecektir ve bu olursa büyüklerimiz dahi İslam'ın heybeti ve azametinden etkileneceklerdir. Dolayısıyla sen kopyala ama referans verme ki herkes senin yazdığını sansın.'"Yazara göre bu mektup hala İngiltere'nin bir müzesinde mevcuttur.

Aynı şekilde 1940'a kadar Paris'te İbn-i-Rüşd'ün felsefesi öğretilirdi. Adı azıcık farklı yazılırdı ki cahiller bir Müslüman olduğunu anlamasınlar. Bir seferinde Roma'da artık felsefenin çok ilerlediğine ve yeni kitaplara ihtiyaç duyulduğuna karar verdiler. Bunu duyan papazlar sanki İbn-i-Rüşd'ün kitabı din-

miş gibi küfür fetvaları verdiler. Üzerinden uzun müddetler geçtiği için bir Müslüman'ın kitabı olduğunu bile tamamen unutmuşlardı. Asıl yazarın bir Hıristiyan olduğunu sanmaya başlamışlardı ve değiştirilmesinin küfür olduğunu söylediler.

İnsanlarımız genellikle bu konulardaki cahillikleri yüzünden "bunu da batıdan aldık; şunu da batıdan aldık" derler. Oysaki bir millet olarak Müslümanlar Hıristiyanlardan hiçbir şey almadılar. Aksine Hıristiyan milleti her zaman Müslümanlardan çok şey öğrenmiştir. Ama gelin görün ki bugün Müslümanlar o ilimleri unuttular ve onlar unuturken Hıristiyanlar ezberlediler. Çağın değişmesiyle o ilimlerde yeni bir renk aldılar; şekil değiştirdiler ve artık asıl sahipleri onları tanımaz hale geldi. Günümüzdeyse gaflet o kadar had safhadadır ki Müslümanlarda ne din kalmıştır, ne ahlak; ne medeniyet bakidir ne de siyaset; ne uygarlık vardır ne de endüstri. Sadece batılılık vardır; onunla yatıp onunla kalkarlar. Oysaki daha önceki Müslümanları yükselten öğütler hala Kuran-ı-Kerimde mevcuttur. Ama gelin görün ki Müslümanlar Kuran-ı-Kerim'i rafa kaldırıp aynen bir kuş yavrusunun muhtaç ve çaresiz şekilde annesini beklediği gibi batıya göz dikip bekliyorlar.

Hikâyeye göre İran hükümdarı bir seferinde Hindistan mangosunun ne kadar güzel olduğuna dair haber almış ve bu haber kalbinde mango yeme arzusu uyandırmış. Sefirini Hindistan'a yollayıp mango getirmesini istemiş. Sefir Hindistan'a vardığında mango mevsimi bitmişti ama Hindistan'ın kralı o kadar yol kat edip gelen sefiri eli boş yollamak istememiş. Delhi şehri ve etrafına haber salmış ve büyük çabalar neticesinde son derece çürük ve ekşi bir mango bulabilmiş. Sefiri çağırmış ve "bakın; aşağı yukarı şekli böyle oluyor. Tadıysa son derece tatlı olur. Bu bulduğumuz mango o kadar iyi değil ama siz gidip İran'ın kralına anlatacaksınız diye biraz tatmanızı tavsiye ederim" dedi. Sefir tattı ama mango son derece tatsız; hatta kötüydü. Geri döndüğünde kral ona "anlat bakalım; nasıldı meşhur mangoları" deyince o da "doğrusu Hintlilerin aklından şüphe

etmeye başladım" dedi. "Neden" diye sorulunca "valla mangonun çok güzel olduğunu söylerler ama benim tattığım şeyin neye benzediğini şunu içerek anlayabilirsiniz" dedi ve krala o çürük mangonun daha da çürümüş suyundan verdi. İçince Kral son derece şaşırdı ve "bu kadar saçma bir tadı neden övüp dururlar; doğrusu anlayamadım" diyerek konuyu kapatmış.

İşte günümüzün Müslümanlarının durumu da aynen böyledir. Kurandan tamamen kopmuş olan Müslümanlar içerdiği ilimlerden de tamamen habersizdirler. Artık Kuran onlar için ölü bir kitap haline gelmiştir. Onlara anlatılan Kuran'la asıl Kuran arasında çürük ve gerçek mango arasındaki farktan çok daha fazla fark vardır. Oysaki her tür güzellik İslam'da vardır; her faydalı özellik yine İslam'dadır. Avrupa temel prensipler konusunda ne öğrendiyse Müslümanlardan öğrenmiştir ama bunu bilmeyen Müslümanlar kendi öğrencilerinin hayranı haline gelmişlerdir.

Batı'nın temel prensipleri

Sözün özü İslam'ın getirdiği öğreti bir bütün olarak hiçbir yerde uygulanmamaktadır. Kopuk kopuk ve parça parça uygulanmaktadır. Asıl öğreti tamamen unutulmuştur. Hatırladıkları bir şey varsa batılılıktır ve batılılığın da temel prensipleri şunlardır.

1) Maddiyatçılık
2) Kaçınılmaz neticesi olan Milliyetçilik
3) Her tür dini ve ahlaki meselelerini Milliyetçiliğin ışığı altında çözme isteği

Bunlar din, ahlak, gerçek fedakârlık ve dünya emniyetini tamamen mahvetmişlerdir. Bugün Avrupa bir şeye "din" diyorsa bu milli hükümetlerini güçlendiren bir şeyden başkası değildir. Hindistan bölgesinde yaşayan birisi buna şaşıracaktır; hiç anlam veremeyecektir ama gerçekten olaylar böyle gelişmektedir. Almanya'da başkaldırmalar ve isyanlar olur ve papazlar Hıris-

tiyanlığın öğretisinin çözüm getiremeyeceğini görüp hemen dini kitaplarını değiştirip ortamı sakinleştirmek için dinde olmayan yeni felsefeler sunarlar. Ardından büyükleri ve küçükleri tek bir dille "doğrudur; dinimiz aslında budur" deyip konuyu kapatırlar. Bir Müslüman buna hiç anlam veremez. Bunun misali yüz kadınla evlenmek isteyen birisinin Kuran-ı-Kerimin en fazla dörde kadar izin verdiğini okuyunca ilgili ayetten "dört" ifadesini çıkartıp yerine "yüz" yazması ve ardından "bakın; kitabımız da bunu onaylıyor" demesi gibidir. Böyle birisine herkes "bunu kendin yazdın. Bu senin isteğin olabilir ama Allah'ın izni diyemeyiz" diyecektir. Ama gelin görün ki Avrupalıların durumu aynen böyledir. Milli değerlerine ters düşen bir durum ortaya çıkar çıkmaz ilgili öğretiyi hemen değiştirirler ve son revizyona "din" demeye başlarlar. Dinden o kadar uzaklaşmışlardır ki artık milliyetçiliği din sanmaya başlamışlardır. "Ülke için iyi olan Allah'ın da isteğidir" demeye başlamışlardır. Bunun neticesinde yavaş yavaş ahlak elden gitti ve din de yok oldu. Hayallerindeki dinin temelleri milliyetçilik üzerine oturtulduğu için gerçek fedakârlık kavramı de zedelendi. Bugün bir Alman "insanlık faydalansın" diye fedakârlık yapmaz; Alman milleti faydalansın diye yapar. Aynı şekilde bir İngiliz'in fedakârlığının arkasında da milli menfaati yatar; tüm insanlığın değil.

Yedinci Devir: Muhammedî (s.a.v.) dinin ihyası

Sözün özü maddiyatçılık ve milliyetçilik ve dini ve ahlaki meselelerini milliyetçiliğin gözlüğüyle görmek dünyanın emniyetini mahvetmiştir. Bu sebeple Allah (c.c) İlahi medeniyet'in yedinci devrinin başında Vâdedilen Mesih'i gönderdi. Ondan istenen inkılâp *Ma nensah min ayetin ev nünsiha ne'ti bi hayrim minha ev misliha*[84] ayetinin son kısmında beyan edilen inkılâptı. Yani bazen şeriat hala geçerli ve uygulanabilir olur ama insanlar tarafından unutulduğu için Allah (c.c) yeniden ihyası için birini görevlendirir. Bu zat insanları yeniden asıl öğretiye doğru sürükler ve nizamı yeniden oluşturur. Bu görevine aşağıdaki ayet de işaret etmektedir;

هُوَ الَّذِى بَعَثَ فِى ا لْأُمِّيِّنَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِى ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝
وَاٰخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ [85]

Ümmilere kendilerine ayetlerini okuyan, onların nefsini temizleyen, kitap ve hikmetlerini öğreten Allah'tan başkası değildir. Hâlbuki ondan önce onlar apaçık bir sapıklık içindeydiler. Ve Muhammed'i tekrar dünyaya gönderecek olan da yine Allah'tan başkası değildir. Yeniden bir sahabelerin grubu oluşacak ve bu grupta nefsin temizliği, kitap ve hikmetleri konularında sahabeler gibi olacaktır. [86]

---

[84] Bakara (2) sûresi, ayet 107

[85] Cuma (62) sûresi, ayet 3-4

[86] Günümüzde ulemalar tarafından yapılan tefsirlerde bu ayet böyle açıklanmamıştır. *ahariyne minhum* kelimeleri başka türlü ve yanlış şekilde açıklamışlardır. Oysaki peygamber efendimizin kendi tefsiri Sahih Buhari'de mevcuttur ve aynen bu anlam çıkmaktadır. Maalesef günümüzün din adamları kendi dükkânları kapanmasın diye peygamber efendimizin bizzat yaptığı tefsirleri dahi halktan saklamaktalar.

Bu gösteriyor ki Vâdedilen Mesih'e verilen görev Peygamber Efendimize (s.a.v.) verilen görevle aynıydı.

Peygamber Efendimizin ikinci manevi gönderilişinin amacı

Saff suresinde de bu ikinci manevi gelişindeki görev açıklanmıştır. Şöyle buyurur;

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۞ [87]

Yani öyle bir gün gelecektir ki Allah (c.c) Resulünün başlattığı işi tüm dünyada yayacaktır; tüm diğer dinlere galip kılacaktır.

Düşünmeye değerdir ki aynı ayet Vâdedilen Mesih'e de vahiy edilmiştir ki bahsedilen günün artık geldiği anlaşılsın. Eski müfessirler de bu ayetin Vâdedilen Mesih'in dönemiyle ilgili olduğu konusunda hemfikirdirler.

İlk gönderilişin amacı dinin sağlam bir şekilde yerleştirilmesiydi. İkinci manevi gönderilişinin amacı ise diğer tüm dinlere galip kılmaktır. Yani

1) Sağlam delillerle diğer insanları İslamiyet'e çağırmak

2) Onların medeniyetlerini yok edip İslam'ın medeniyetini kurmak. Bu sebeple Allah (c.c) *liyuzhirehu 'aleddiyni kullihi* (ki İslam *tüm* dinlere galip gelsin) demektedir.

İslam nasıl galip gelecek?

İslam'ın tüm dinleri nasıl mağlup edip galip geleceği konusu düşünmeye değerdir. Sadece öğretinin üstünlüğünü ele alıp her dinden birkaç insanı Müslüman yapmak "galibiyet" değildir. Çünkü böyle bir durumda da diğer tüm dinler var olmaya devam edeceklerdir. Hiçbir galibiyet söz konusu olmayacaktır. Demek ayetteki "galip gelmek" bu değildir. "Galip gelme"'nin

---

[87] Saff (61) sûresi, ayet 10

asıl anlamı şudur ki nasıl ki bugün tüm dinler var olmalarına rağmen batılılık zihinlerini mağlup etmiştir; aynı şekilde görevimiz İslami medeniyete ve İslami örf ve adetlere o kadar revaç vermektir ki Yahudi ve Hıristiyan olan insanlar kalsa dahi İslamiyet'in rengiyle renklenmiş ve medeniyetini benimsemiş olarak kalsınlar. İşte Vâdedilen Mesih'in gönderilişinin arkasındaki gaye budur. İslami medeniyet zihinleri o kadar fethetsin ve o kadar revaçta olsun ki üç beş farklı din mensubu kalsa dahi İslamiyet onların da evine girmiş olsun. Farklı bir şeye inanmalarına rağmen fiilen seçmeye gelince İslamiyet'in tarzını seçsinler. Bugün nasıl herkes "batı medeniyeti daha üstündür" diyorsa aynı şekilde "İslami medeniyet daha üstündür" desinler.

Bu hakiki inkılâp hakkında Vâdedilen Mesih'e inen vahiy

Vâdedilen Mesih'e indirilen vahyi incelersek bu inkılâba dair ipuçları bulabiliriz. Bir *keşf*inde kendisi şöyle diyordu;

"Biz yeni bir nizam; yeni bir yeryüzü ve yeni bir gök istiyoruz"[88]

"*Çeşmeyi Mesihi*" adlı eserinde kendisi bunu şöyle yorumlamıştır;

Bu keşfin anlamı şudur ki Allah (c.c) benim elimle öyle bir değişim yaratacaktır ki sanki yeryüzü ve gökler değişmiş olacaklardır. Gerçek insanlar (yeniden) doğacaktır.

Başka bir vahyi şöyledir;

يُحْيِ الدِّينَ وَ يُقِيمُ الشَّرِيعَةَ.[89]

Yani Vâdedilen Mesih dini ihya edecektir; şeriatı yeniden uygulayacaktır.

[88] Tezkere 193. sayfa 4. baskı
[89] Tezkere 70. sayfa 4. baskı

Başka bir ilhamı ise şöyledir;

[90] وَاعْلَمُوآ اَنَّ اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا.

İyi bilin ki İslami açıdan dünya ölmüştür ve Vâdedilen Mesih (a.s.) onu ihya etmek için yollanmıştır.

Dördüncü ilhamı muhaliflerle ilgilidir.

91 "زندگی کے فیشن سے دور جا پڑے ہیں" "فَسَحِّقْهُمْ تَسْحِيقًا"

Bu ilham insanların bu çağda "moda" ve "tarz" gibi gelip geçici şeylerle meşgul olduğunu ve Allah'ın anlattığı esas hayat tarzından uzak düştüklerini[92] ve bu sebeple İlahi kaderin onları ezip bitireceğini söylüyor. Dünya bu sahtelikten kurtulsun diye ilhamın içinde bir duada öğretilmiştir. Ey Allah'ım Sen bunları Nuh'un zamanında muhalifleri mahvettiğin gibi mahvet ki batılılık yerine İslami medeniyet yerleşsin denmiştir.

Beşinci ilham şöyledir;

[93] مَا اَنَا اِلَّا كَالْقُرْاٰنِ وَ سَيَظْهَرُ عَلٰى يَدَىَّ مَا ظَهَرَ مِنَ الْفُرْقَانِ.

Ey Vâdedilen Mesih; dünyaya Kuran gibi olduğunu söyle. Kuran ilk dönemde nasıl inkılâp yaratmıştı; aynı şekilde senin döneminde de inkılâp yaratacaktır.

Altıncı ilham şöyledir;

آسمانی بادشاہت *94 Yani Allah'ın hükümdarlığı yeryüzünde de olacaktır.*

---

[90] Tezkere 78. sayfa 4. baskı

[91] Tezkere 509. Sayfa, 4. baskı

[92] Çok ilginçtir ki "moda" kelimesi Vâdedilen Mesih'in zamanında o kadar yaygın değildi ama 20. yüzyıl ilerledikçe bacak kadar çocukların her gün kullandığı bir terim haline geldi*

[93] Tezkere 674. sayfa 4. baskı

Bütün bunlar gösteriyor ki Vâdedilen Mesih'in geliş sebebi mevcut olan batı medeniyetini yok ederek yerine İslamiyet'in akideleri, şeriatı, medeniyeti, ilimleri, iktisadiyatı, siyaseti, muaşereti ve ahlakını yerleştirmektir.

Bu olağanüstü değişimin bir kısmı şahısların zatlarıyla sınırlıdır. Örneğin namaz kılmak, oruç tutmak vs. Bir kısmı vardır ki vaaz ve nasihatler gerektirir. Örneğin birileri tarafından insanlara "gelin namaz kılın, oruç tutun, hacca gidin, sadaka verin, hayrat yapın" denmesi ve bu nasihatlerden faydalanan insanların amellerini değiştirmesi. Ama bir kısmı vardır ki ancak hükümet tarafından yapılabilir ve bu kısım çok ciddi bir nizam'ın varlığını gerektirir. Örneğin biz namaz kılsak dahi başkalarını zorlayamayız. Başkası kılmıyorsa bizim namazımız bize yetecektir. Ama bazı emirler bir nizam ister ve başkalarının katılımı sağlanmadıkça yerine getirilemezler. Örneğin namaz bağımsız da kılınabilir ama Cemaatle birlikte kılınması gereken namazlar bağımsız kılınamaz. Bir başkasına ihtiyaç duyarız. Bu artık bir nizam gerektirir. Bir İmam gerektirir ve arkasında duran en az bir kişi daha gerektirir. Bunun gibi onlarca emir daha vardır ki organize olmuş bir nizam gerektirirler. Aynen devlet nizamları gibi kaçması mümkün olmayan nizamlar.

Akideler dünyasında Ahmediye Cemaatinin fethi

Bugün apaçık bir şekilde cemaatimiz akideler dünyasında diğer tüm ideolojileri fethetmiştir. Düşmanlarımız dahi bunu inkâr edemiyorlar. Bakınız; Vâdedilen Mesih (a.s.) "Hz. İsa (a.s.) vefat etmiştir" deyince her taraftan küfür fetvaları yağmaya başladı. "İsa Mesih'in değerini düşürüyorsun; onunla alay ediyorsun" dendi. Ama bugün dünyanın neresine giderseniz gidin; okumuş etmiş entelektüellerin hepsi Hz. İsa'nın (a.s.) vefat ettiğini kabul etmişlerdir. En azından "ister ölmüş olsun, ister hayatta; bundan bize ne. Bu önemli bir konu değildir" deyip

---

[94] Tezkere 679. Sayfa, 4.baskı

işin içinden çıkıyorlar. Bu değişim düşmanlarımızın delillerimize karşı yenildiğinin apaçık göstergesidir.

Sonra Vâdedilen Mesih (a.s.) için çıkartılan küfür fetvalarının arkasındaki sebeplerden birisi Kuran-ı-Kerimde "nesih ve mensuh[95]"'un hiç olmadığına inanmasıydı. Eski âlimlerden bazıları neredeyse binyüz ayetin iptal olduğuna inanırlardı; bazılarıysa altıyüz ve bazıları daha az. Hatta nesih ve mensuh'un son derece tehlikeli bir kavram olduğunu düşünen âlimler dahi en az üç ayetin muhakkak iptal edildiğine inanırdı. Ama Vâdedilen Mesih "bunlar hep abes ve beyhude düşüncelerdir. Tüm Kuran geçerlidir." dedi ve ardından itiraza maruz kalan ayetleri öyle inanılmaz bir şekilde çözdü ki bırakın iptal olmayı; Kur'ân-ı Kerîm'in en önemli ayetleri gibi durmaya başladı. Öyle değerli bir hazineyi kazıp çıkardı ki dünya şaşkına döndü. "Bu kadar değerli anlamlar şimdiye kadar nasıl gözümüzden kaçtı" dendi. Ama "Kuran-ı-Kerim'in her virgülü dahi geçerlidir" dediğinde küfür fetvaları yağmıştı ve halk Vâdedilen Mesih'e karşı kışkırtılmıştı. Oysaki bu o kadar büyük bir mucizeydi ki aklı başında bir millete sunulsaydı mutluluktan dilleri tutulurdu. Ama bugün artık bunların hepsi geride kaldı. Bugün Müslümanların ulemalarından yüzde doksan dokuzu *nesih ve mensuh* kavramını reddetmektedir. "Hiçbir ayet iptal edilmemiştir" derler ve "peki bunun anlamı ne o zaman" diye sorduğumuzda aynen Vâdedilen Mesih'in yaptığı tefsirleri okumaya başlarlar.

Ahmediyetin galip gelmesi ve amel meydanı

Sözün özü akideler meydanından düşman tamamen çekilmiştir. Ama şu da bir gerçektir ki akideler meydanını fethetmiş olsak dahi amel meydanı için aynı şey söz konusu değildir. En azından daha dünyaya hiç itiraz gelmeden "bakınız; amel dünya-

---

[95] Bazı ayetlerin diğer ayetler tarafından iptal edilmiş olma inancı. Vâdedilen Mesih (as) bu akidenin tamamen temelsiz olduğunu anlatmıştır.*

sında da meydan bizimdir" diyemeyiz. "Mevcut nizamları yok edip İslami nizamı yerleştirdik" diyemeyiz.

Kamil bir nizam ve ameller

Dediğim gibi kâmil ve işleyen bir nizam olmadan amellerin tam manasıyla inkılâp göstermesi mümkün değildir. Bugüne kadar cemaatimiz akidelerini düzeltip, kişisel çabalarıyla kendilerini ruhani olarak geliştirmeye çalışmıştır. Ayrıca da mali fedakârlık nizamıyla *çandalar* toplayabilmiştir. Ama gerçek şudur ki kişisel çabalarla dünyaya hükmeden nizamlar kurulmaz. Bunun sebebleri şunlardır;

1. İnsanların çoğu şeriatın detaylarından habersiz olurlar. Dolayısıyla kişisel çabaları da noksan ve yetersiz kalır. Onlar dünyada şeriatı bir nizam olarak yerleştiremezler çünkü kendileri bile bilmezler. Netice olarak yüz meseleden onunu çözerler ama doksanından haberleri bile olmaz.

2. Şeriatın inceliklerine vakıf olan kimseler arasında bir kısmı hep tembel olur ve bu kısım nizamın yaratacağı baskıya muhtaç olur. Motive edilmeye muhtaç olur. Böylelerine nizam "ya kalkın bizimle birlikte yürüyün; ya da bizden ayrılın" demek zorunda kalır.

3. Bu ilk iki grubun (yani bilmeyen veya bilip de tembel olanların) diğer insanlar üzerinde çok negatif bir etkisi olur. Diğer insanlar bunları görünce "belki de din budur" demeye başlarlar. Örneğin başarılı bir iş adamı bir dini konuda tembelleşirse görenler "bu kadar büyük bir adam yanlış yapar mı hiç" derler ve onun sergilediği yanlış davranışı din sanırlar. Oysaki büyük bir iş adamının dini açıdan tamamen sefil ve beş parasız olması son derece mümkündür. Aynı şekilde beş parasız birisinin şeriatın incelikleri konusunda ondan çok daha bilgili olması da mümkündür. Velhasıl böyleleri diğerlerini çok kötü bir şekilde etkilerler ve

birçok zaman dini yanlış lanse ettikleri için dinin yanlış anlaşılmasına sebep olurlar. Yine bazen birisi amel konusunda zayıf düşerse diğerleri “o yapmıyorsa biz neden yapalım” derler ve böylece sözde büyük adamların taklidi onları da dinden eder.

4. Dördüncü olarak şeriata vâkıf ve uygulamak isteyenler dahi tam bir nizam olmayınca bazen uygulayamazlar çünkü bazı emirler birden fazla kişinin iş birliği ve muavenetini gerektirir. Birisi geri çekilirse diğeri de geri çekilmek zorunda kalır. Dediğim gibi cemaatle birlikte kılınması gereken namazlar bunun bir örneğidir. Tek bir kişi cemaatle birlikte namaz kılmak istese dahi başka birisine muhtaçtır. Ya da örneğin paraya ihtiyaç duyan birisi arkadaşından borç almaya kalkarsa ancak her ikisi faizin haram olduğuna inanırlarsa faizsiz borç alabilir. Yoksa mecburen günaha karışıp diğerinin önerdiği faiz şartlarını kabullenerek borcu alacaktır. Miras konularında da sorun çıkar. Baba “ben mallarımı şeriata uygun çocuklarıma dağıtmak istiyorum” diyecektir ama oğlan hemen kalkıp “olmaz” der ya da adamın kendi karısı karşı çıkar. “Ben buna izin veremem” der; “toplumda nasıl yapılıyorsa bizde öyle yapalım” der. İşte böyle bir duruma düşen baba istemediği halde yanlış yapmak zorunda kalacaktır çünkü kanun karısı ve oğlunun tarafında olacaktır. Aynı şekilde birçok siyasi emirler bir nizam isterler ve nizam olmadan amele dönüşmeleri de imkânsızdır. Örneğin şeriat eşyaların fiyatlandırmasında yol göstermektedir ama nizam tarafından destek görmeyen bağımsız birey bunu nasıl yapsın. Dolayısıyla her iki tarafı zorlayan nizam olmadıkça bireyler bilgilerine rağmen şeriatın bazı emirlerini uygulayamazlar.

5. Sonra yeni Ahmedi’ler sahabelerin döneminde dahi bir şeyin olmadığını görünce zayıf düşerler. “Onlar

yapamadıysa biz nasıl yapalım" derler.

6. Altıncı sebep şudur ki bizim kendi nizamımız yerleşmedikçe eski nizamın kökü de kazınmaz. Biz üstün bir nizamı dünyaya sunmadıkça dünya neden eldekini bıraksın? Biz daha çok meyve veren nizamı uygulayıp göstermezsek onlar alışmış oldukları nizamı terk etmezler. Daha da kötüsü bazen kendi arkadaşlarımız dahi nizamımızdaki eksiklikleri görüp bizden kopuyorlar ve bu devam ettikçe hakiki inkılâp gerçekleşemez.

Hakiki inkılâbın gerçekleştirilmesinde bizim görevimiz

Velhasıl eğer Vâdedilen Mesih (a.s.) eski nizamı yok edip yerine resmen yeni bir yeryüzü ve yeni bir gök sayılabilecek gerçek İslami nizamı kurmak için gelmişse sormamız gereken soru şudur ki "bunda bizim görevimiz nedir?" Bırakın şimdi muhaliflerimizin itirazlarını. **Gelin biz Ahmediler kafa kafaya verip şunu düşünelim ki eğer birisi başka ülkeden Hindistan'a gelirse ve varsayalım ki Ahmedi ve gayrı-Ahmedi'nin ne olduğunu da bilmese ve sağır olduğu için kimseden duyamasa ve dilsiz olduğu için kimseye soramasa ama görmek için gözleri olsa ve düşünmek için bir beyni olsa acaba bizi görüp "bunların yeryüzü ve göğü bambaşkadır" diyebilir mi?** Ya da tam tersine "Ahmedi'lerden de namaz kılanlar ve kılmayanlar vardır; Ahmedi olmayanlardan da aynı şekilde; Ahmedilerden de ameli zayıf olanlar vardır; Ahmedi olmayanlardan da böyleleri mevcuttur" mu diyecektir? Bir düşünün; eğer böyle düşünecekse yeni bir yeryüzü ve yeni bir göğü nerede görecektir? Bunu iyice anlayın; biz şimdiye kadar neyi başardık? Birkaç dini meseleyi anladık; biraz mali fedakârlıklar yaptık ve biraz kişisel ıslahımıza önem verdik. Diğer insanlarla bir farkımız varsa sadece şudur ki onlarda daha çok yalan söyleyenler vardır; bizdeyse nispeten az; onlarda genellikle namaz kılanlar yoktur; bizdeyse genellikle kılarlar; ama bizde de kılmayanlar vardır. Onlar tebliğ yapmazlar; biz ise tebliğ yaparız.

Onlar genellikle Kuran-ı-Kerimi çok az anlarlar ama biz onlara göre Kuran-ı-Kerimi daha çok anlarız. Ama sonuçta bu "az ve çok" meselesidir. Şekil aynıdır; tarz aynıdır; olay aynıdır. Yeryüzü nasıl yenilendi? Yeni gökler nasıl var oldu? Gerçek şudur ki daha eski nizamdan biz bile tam olarak kurtulamamışız; onu nefretle terk edememişiz. Hala bazı gençlerimiz batıya hayranlıkla bakarlar. Batıyı taklit etmek için o kadar hevesliler ki İslam kültürünü unutmuşlardır. Düşmanın nizamını param parça edip kökünü kazıyacağımıza biz daha düşmanın bizden çaldığı gençleri geri kazanmakla meşgulüz! Ama birini geri getirene kadar düşman on kişi daha götürmüş oluyor ve biz yine kaybettiğimiz arkadaşları yeniden kazanmakla meşgul oluyoruz. Bırakın karşı tarafın nizamını yok etmeyi; biz kendi adamlarımızı korumaktan kurtulamıyoruz. Bu sebeple yeniden konsantre olup bu sorunu yeni bir enerjiyle ele almanın zamanı gelmiştir çünkü görevimiz mevcut nizamın yerine İslami nizamı dünyanın her köşesine yerleştirmektir.

Hakiki inkılâbın gerçekleştirilmesinde Vâdedilen Mesih'in payı

Birisi diyebilir ki siz bazı ilhamları saydınız; Kurandan referanslar gösterdiniz ama Vâdedilen Mesih'ten daha mı iyi biliyorsunuz? O neden bunu başlatmadı?

Bunun cevabı şudur ki Vâdedilen Mesih'in ilhamlarında bunun açıklamaları vardır ve kendisi de defalarca buna dikkat çekmiştir. Kendisi Allah (c.c) tarafından yeryüzünü ve gökleri değiştirecek ve gerçekten yepyeni insanları doğuracak değişimlerin yaratılacağını vurgulamıştır. Dediğim gibi birçok ilhamı bunu göstermektedir ama misyonun başlatılmış olması hemen bitmesi anlamına gelmez. Hatta kendisine de vahiy edilen bir ayete göre kendisi bu işi belli bir tertip ve düzen içinde başlatmıştı ama vefatından sonra bizler o sıralamayı azıcık kaybettik veya belki de bunda bile Allah'ın gizli hikmetleri vardı. Vâdedilen Mesih'e gönderilen vahiy şöyleydi;

... كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهٗ فَاٰزَرَهٗ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوْقِهٖ
يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ۞ [96]

Yani Vâdedilen Mesih'in devri dört aşamalı olacaktır. İlk devir *ahrace şat'ehu* yani ana prensiplerin beyan edildiği devir olacaktır. Bu tohumun azıcık zeminden çıkıp baş göstermesi gibidir ve İslamiyet'in ilk döneminin gelişimiyle alakası yoktur. O ilk dönemle ilgili ise Allah *Eta emrullahi* (Allah'ın emri gelecektir)[97] ve *fe etellahü bünyanehüm* (Yani Allah'ın azabı temellerini vurarak onları alt üst etti)[98] şeklinde buyurmuştur ama burada belli bir sıralama ve aşama aşama gelişim söz konusudur. Önce iman tohumu kalplerinde ekilecektir. Sonra bu tohum yavaş yavaş büyüyecektir ve yüzeysel bir yeşerme gibi kendisini gösterecektir. Ardından *azerahu* kelimesiyle anlatılan ikinci aşama gelecektir ve bitki güçlenip şeriatı icra etme kabiliyetini kazanacaktır. Ardından *festağleza* kelimesinde anlatılan üçüncü aşama gelecektir ve her ne kadar bir gövde sahibi olsa dahi hala zayıf olan bitki sağlam bir ağaç şeklini alacaktır. Daha önce zayıf ve kırılgan gibi duran hareket tüm dünyada yayılıp güç kazanacaktır ve insanlar bu harekete katıldıkça öğretisi de kabul görmeye başlayacaktır. Yani *festağleza* dünyada yayılacağına dair gaybıhaberdir. Bunun da ardından *festeva ala sukihi* dönemi gelecek ve artık İslami hükümetler oluşup az sayıda olup ama sadece hükümetler tarafından icra edilebilen emirleri de icra edeceklerdir. İşte o zaman tüm dünya aynı kültür ve aynı medeniyete sahip olacaktır. Bu *festeva ala sukihi* kelimeleri Kuranın Allah (c.c) hakkında "arşta istiva yaptı" demesi gibidir. Ayetin devamında ise *yu'cibüz zürraa* vardır.

---

[96] Fetih (48) sûresi, ayet 30
[97] Nahl (16) sûresi, ayet 2
[98] Nahl (16) sûresi, ayet 27

Yani İslamiyet'in bu kadar kök salması ve güzel bir medeniyet haline gelmesi görenleri öyle şaşırtacaktır ki mecburen "bu ne kadar da iyi bir ekindir" diyeceklerdir. Bu hisleri Kuran-ı-Kerimin başka bir yerinde şöyle anlatılmaktadır;

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ۞ [99]

Yani Peygamber Efendimiz (s.a.v.) İslamiyet'in öğretisini iyice yayınca kâfirler bile kendi aralarında "her ne kadar yalancı olsa da öğretisi pek de güzeldir" dediler ve keşke kendileri de Müslüman olsaydı düşüncesi zihinlerinde oluştu.

İşte aynı şekilde Ahmedi (ki gerçek İslam'dır) öğretisi dünyanın kalbini fethedince ve İslami hükümetler dünyayı fikren ve fiilen mağlup edince diğer mezheplerin mensupları *yu'cibüz zürraa* deyip "artık bunun önüne çıkılamaz" diyeceklerdir. Şiddetli düşmanlarıysa bu terakkiyi görünce resmen hasetten öleceklerdir ve *li yeğiyza bihimül küffar* yani "artık bir şey yapamayız" diyeceklerdir. Bahsi geçen ilk grup vicdanı ölmemiş gruptur ki "ne kadar da güzel; keşke bizde bunun parçası olsak" diyecektir ama şiddetli muhalifler ise dayanamayıp kendi ellerini keseceklerdir; "bir şey yapamıyoruz" diyeceklerdir. Vâdedilen Mesih'in zamanı bu devrin ilk aşamasını temsil ediyordu. Ortalık yavaş yavaş yeşermeye başlıyordu. Ama bugün ikinci aşamanın başlatılma zamanıdır ve nübüvvetin nurundan pay alan kimseler aramızda mevcut olduğu zaman içerisinde bunu başarmamız gerek. Onların varlığında bunu başaramazsak; sonra imkânsız hale gelir.

[99] Hicr (15) sûresi, ayet 3

Tahrik-i-Cedid’in amacı

Tahrik-i-Cedid’in başlangıcında ben bu yöne adım atmıştım ama sonra bazı konuları arka plana attım. Neden akide konusunda dünyayı fethedip amel konusunda daha tam başaramadığınızı iyice düşünmenizi istedim ve umuyorum ki hepiniz düşünmüşsünüzdür. Bunu sizlere söylerken niyetim Calsa Salana toplantımızda büyük bir kitle önümdeyken herkese “artık amel için hazır mısınız?” diye sormaktı.

Bu sebeple bugün Peygamber Efendimizin (s.a.v.) bu hadisini önünüze koymak istiyorum.

اَلْاِيمَانُ بِضْعٌ وَ سَبْعُونَ شُعْبَةً اَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَ اَدْنَاهَا اِمَاطَةُ ا لْاَذٰى عَنِ الطَّرِيقِ.[100]

Yani Ey Müslümanlar; siz bazen “*La İlaha İllallah*” deyip “Elhamdülillah Müslüman olduk” diyorsunuz. Oysaki bu tamamen yanlıştır. Bir kere sadece *La İlaha İllallah* demek hiç bir şey değildir ama olsa dahi unutmayın ki imanın yetmiş bölümü vardır ve her bölümle ilgili amelleri yerine getirmek şarttır. Buradaki “yetmiş” Arapça kurallarına göre “çok sayıda” anlamındadır. Bizde birisine bir şeyi çok söylersek “yüz defa söyledik” deriz. Kastedilen tam yüz adet değildir; sadece çokluğun göstergesidir. Aynı şekilde Peygamber Efendimizde imanın birçok bölümü olduğunu hatırlatmaktadır. Şüphesiz bunların arasındaki en önemlisi *La İlaha İllallah* ‘ı ikrar etmektir ama ardından bitmek tükenmek bilmez uzun bir silsile daha vardır. Hatta yerde duran bir taşı oradan almak veya insanlara zarar verebilen şeyleri ortadan kaldırmak bile imanın edna bölümlerinden birisidir.

Yani insanların “tüm iman” diye sevindiği “La ilaha illallah” yüzlerce binlerce şeylerin arasından bir şeydir. Her şeyi yerine

---

[100] Sahih Müslim

getirmeden imanın binası kemale erişmez. Bu amellerin en ednası ve en basiti yolları zarar veren şeylerden temizlemektir.

Sözün özü Peygamber Efendimiz (s.a.v.) imanın veya İslam'ın tek bir şeyden ibaret olmadığını söylemiştir. Allah'ın tekliğine inanmak, kaza ve kadere inanmak, peygamberlere inanmak, ahirete inanmak, cennete inanmak, cehenneme inanmak, duaların duyulduğu ve kabul edildiğine inanmak, Allah'ın tüm sıfatlarına inanmak, namaz kılmak, oruç tutmak, hacca gitmek, zekât vermek, sadaka vermek, hayrat yapmak, ilimler öğrenmek ve öğretmek, anne babalara bakmak, insanlığın faydası için çalışmak, bazı konulara karşı hassasiyet göstermek; gurur ve namus meselesi olarak değerlendirmek, şükretmek, zarar görmedikçe gereksiz yere kuşkulanmayıp herkes hakkında iyi düşünmek, cesur olmak, gayretli olmak, sabretmek, yumuşak kalpli olmak, insana yakışan ağırbaşlılığını korumaya çalışmak, yılmadan çalışmak, sade bir hayat yaşamak, hep orta yolu seçmek, adaletli olmak, ihsan etmek, cömert olmak, vefalı olmak, fedakar olmak, affetmek, başkalarına karşı saygılı olmak, insanlara karşı iyi ahlaklar sergilemek, amirlere itaat etmek, herkesin terbiyesi için çabalamak, milli düşmanlardan sakınmak, İlahi sevgiyi beslemek, tevekkül sahibi olmak, tebliğ etmek, yalan söylememek, dedikodu yapmamak, küfretmemek, dolandırmamak, hıyanet yapmamak, zülüm etmemek, fesat yaratmamak, hırsızlık yapmamak, iftira atmamak, küçük düşürücü şeyleri söylememek, alay etmemek, boş oturmamak, tembellik göstermemek, aklı kullanarak çabalamak ve bunlar gibi binlerce şey imanın birer parçasıdır. Hatta yoldan geçerken duran bir dikeni bile alıp bir tarafa atmak imandır. Bu sebeple sanmayın ki sadece La İlaha İllallah veya Muhammed (s.a.v.) Allah'ın (c.c) resulüdür veya Vâdedilen Mesih'e iman ettik diyerek veya birkaç namaz kılarak veya birkaç oruç tutarak imanınız kemale eriyor. İman İslamiyet'in akidelerini ve meselelerini ve ibadetlerini ve medeniyetini ve iktisadiyatını ve siyasetini ve kaza ve kaderini ve muaşeretini hem kendi nefsimizde hem

dünyada icra etmenin adıdır. La ilaha İllallah bunun temelidir ve yolda duran bir dikeni bir tarafa atmak bunun en basit emri. İşte bunun için çalışmayan ne tam manasıyla mümin sayılır ne de İslamiyet'i yaymak için bir çaba göstermiştir.

Bakınız Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur;

اَلْاِمَامُ جُنَّةٌ يُقَاتَلُ مِنْ وَرَائِهِ .[101]

Yani ***imam kalkan gibidir; onun arkasında savaşın. Bu sebeple tarafımdan ilan edilmedikçe insanlar biraz serbest sayılabilirdi ama bu ilanımdan sonra ancak benim arkamda durup bu savaşta benimle savaşan cemaatin ferdi sayılabilir.***

Cemaat'in sorumlulukları

Bu sebeple artık cemaatimiz için sorumluluğunu anlayıp şeriatın ihyası için çalışmaya başlama zamanı gelmiştir diyorum. Bunu sizlere emretmediğim sürece bir günahınız yoktu ama İmamdan böyle bir istek geldikten sonra geri kalmak caiz değildir. Bugün tembelleşirsek hiçbir zaman başaramayız. Bugün az da olsa aramızda sahabeler vardır ve unutmayın ki bu iş ancak onların mevcudiyetinde gerçekleşebilir; sonra imkânsız olur.

Medeniyetle ilgili İslamî öğreti

1) İyi Ahlaklar

Bakınız Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur;

اَلْخُلُقُ وِعَاءُ الدِّينِ .[102]

Ahlaklar dinin kabıdır. Şimdi siz söyleyin; kap olmadan süt kalır mı? Süt yoksa da kap var olabilir ama kap yoksa sütün kalması mümkün değildir. Aynı şekilde iyi ahlaklar dinin kabı-

[101] Sahih Buhari
[102] Kenz-ül Ümmal

dırlar. Bu kap olmayan birisi “bende imanın sütü var” diyorsa yalan söylüyordur. Yine başka yerde Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur;

اِنَّمَا بُعِثْتُ لِاُتَمِّمَ مَكَارِمَ ا لْاَخْلَاقِ .[103]

Ben Ahlakların mükemmelleşmesi için gönderildim.

2) Muamelat

Sonra muamelat hakkında şöyle buyurmuştur;

اَشْرِفُ ا لْاِيمَانِ اَنْ يَأْمَنَكَ النَّاسُ وَ اَشْرَفُ ا لْاِسْلَامِ اَنْ يَسْلَمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِكَ وَ يَدِكَ .[104]

Yani en değerli iman seviyelerinden birisi budur ki insanlar senin elinden emniyet içinde olsunlar ve kimse senden en ufak bir zarar görmesin ve en değerli İslam şudur ki sen insanlara ne elinle bir zarar ver ne de dilinle.

3) Milli hizmet

Milli hizmet hakkında şöyle buyurmuştur;

اِنَّ صَبر اَحَدِكُمْ سَاعَةً فِى بَعْضِ مَوَاطِنِ ا لْاِسْلَامِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ اَنْ يَعْبُدَ اللّٰهَ اَرْبَعِينَ يَوْمًا .

Eğer aranızdan birisi kendisine kişisel fayda vermeyen İslami bir hizmet için bir saat çalışıyorsa kırk günlük bir ibadetten fazla sevap alacaktır.

4) Helal rızk

Helal rızk hakkında şöyle buyurmuştur;

---

[103] Kenz-ül Ümmal
[104] El-Cami-üs Sağir el-seveti

اَلْعِبَادَةُ عَشَرَةُ اَجْزَاءٍ تِسْعَةٌ مِنْهَا فِى طَلَبِ الْحَلَالِ

Yani Allah'ın ibadeti on parçadan ibarettir. Birincisi namaz, oruç, hac, zekât vs. iken kalan dokuz parça helal rızk elde etmektir. Yani istediğiniz kadar namaz kılın, oruç tutun, hacca gidin, zekât verin ama eğer ticaretlerinizde dürüst değilseniz bir parça sütün içine dokuz parça pislik karıştıranlardan olursunuz. Tüm ibadetlerinizi heba edenlerden olursunuz. Birine bir *paisa*'lık[105] bir mal verirken azıcık dikkatsizlik veya kurnazlıkla terazinin bir tarafının ağır basmasını sağlıyorsanız helal rızkınızın içine dokuz hisse pislik karıştırıyorsunuz. Tüm ibadetlerinizi resmen değersiz hale getiriyorsunuz; zayi ediyorsunuz çünkü namaz ve oruç vs. sadece onda birini temsil ederler. Kalanı helal rızktır.

5) Gayret ve çeviklik

Çeviklik ve büyük gayretle çalışmak hakkında şöyle buyurmuştur;

اِعْمَلْ عَمَلَ امْرِئٍ يَظُنُّ اَنْ لَنْ يَمُوتَ اَبَدًا وَاحْذَرْ حَذَرَ امْرِئٍ يَخْشٰى اَنْ يَمُوتَ غَدًا .

Yani çalışırken sanki hiç ölmeyecekmiş gibi çevik ve gayretli olun. Sakın "nasılsa ölüp gideceğiz; neden çaba gösterelim ki; nasılsa her şey bir gün yok olacak, boş verelim" demeyin. Kesinlikle hayır; dünyada çalışırken sanki hiç ölmeyecekmiş gibi çalışın. Dini konulara gelince tam tersine, öyle korkun ki sanki ölüm kapıdaymış ve yarın ölecekmişsiniz gibi gayret edin. Bu her iki bakışı kazanmalısınız. Bir taraftan hiç ölmeyecek gibi çevik, atak ve gayretli olurken diğer taraftan ölüm meleği başınızda bekliyormuşcasına huşu göstermelisiniz.

---

[105] Rupi para biriminin kuruşu (100'de biri)

6) İnsanlığın faydasını düşünmek

Bu konuda şöyle buyurmuştur;

عَلٰى كُلِّ مُسْلِمٍ صَدَقَةٌ فَاِنْ لَمْ يَجِدْ فَلْيَعْمَلْ بِيَدِهِ فَيَنْفَعُ نَفْسَهُ .[106]

Yani her Müslüman için sadaka vermek vaciptir ve birisi eğer "ben nereden vereyim; beş parasızım" derse (ki bazen arkadaşlardan çanda isteyince bazıları "esas bize para verilmeli; biz çok fakiriz" derler) böyle birisi milli işlerde bedava çalışarak bu görevini yerine getirsin çünkü elim kolum da yok diyemez. En fazla "param yok" diyebilir ama hadis "öyleyse elinle çalış" demektedir. Yani Peygamber Efendimiz sadakayı sadece zenginlere farz kılmamıştır; fakirleri de dahil etmiştir. "Sadaka vermek herkes için farzdır; malı olan mal versin; olmayan eliyle çalışsın" demiştir. Bu sebeple ben Tahrik-i-Cedid'in şartlarında herkese "elinizle de çalışın" dedim. Bunu bile yapamayan sadece dua etsin. Onun duası sadaka yerine geçecektir.

7) Temizlik

Temizlik hakkında şöyle buyurmuştur;

اَلنظافة مِنَ ا لْاِيمَانِ

Yani temizlik imanın bir parçasıdır. Sonra şöyle buyurmuştur;

اَخْرِجُوا مِنْدِيلَ الْغَمَرِ مِنْ بُيُوتِكُمْ فَاِنَّهُ مَبِيتُ الْخَبِيثِ وَ مَجْلِسُهُ .
[107]

Yani yağlanmış olan masa örtüsünü evinizden atın çünkü o habis ve pis bir şeydir. Üzerine sinekler konar, karıncalar gelir ve çeşitli hastalıklara sebep olurlar. Ne yazıktır ki günümüzde

[106] El-Cami-üs Sağir el-seveti
[107] El-Cami-üs Sağir el-seveti

bazıları pislikten yırtılana kadar yıkamamayı marifet sanırlar; iyilik olduğunu düşünürler.

8) Sadakat

Sadakat hakkında şöyle buyurmuştur;

اِيَّاكُمْ وَ الْكَذِبِ فَاِنَّ الْكَذِبَ لَا يَصْلُحُ فِى الْجِدِّ وَلَا بِالْهَزْلِ وَ لَا يَعِدِ الرَّجُلُ صَبِيَّهُ ثُمَّ لَا يَفِى لَهُ .[108]

Ey insanlar; yalandan sakının ve iyi biliniz ki yalan ne şaka olarak caizdir ne de ciddi konularda. Bazı insanlar "biz şaka yapıyorduk canım; yalan söylemedik" derler ama Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bunu bile yalan sınıfına koyuyor. Hatta daha da dikkatli davranıp "çocuklarınıza dahi yalan söylemeyin; boş yere söz vermeyin" demiştir. Bazen insanlar ağlayan çocuklarına "bekle biraz; şimdi sana şeker alacağım" derler ama çocuk susunca şeker filan gelmez. İşte Peygamber Efendimiz (s.a.v.) "bunu bile yapmayın. Bu da yalandır ve yalan hiçbir durumda caiz değildir" demiştir.

9) Kesp ve çaba

Çalışarak hayatını kazanmak da İslam'ın bir parçasıdır. Bir seferinde sahabeler Peygamber Efendimize (s.a.v.) gelip "Ya Resulallah, birisi gece gündüz ibadetlerle meşgulse o diğerlerinden daha üstün olmaz mı" diye sormuşlar. Peygamberlerin cevapları ne kadar da latif olur; hemen "gece gündüz ibadet ediyorsa nereden yiyor" dedi. Sahabeler de "başka insanlar ona yemek veriyorlar" deyince o da "öyleyse ona yemek verenler ondan üstündürler" dedi.

Aynı şekilde bir seferinde Peygamber Efendimiz (s.a.v.) sahabelerle otururken uzun boylu ve cüsseli bir genç alelacele bir işe koşuyormuş gibi yanından geçti. Gören sahabeler "yazıklar olsun; gençliği din için harcansaydı ne iyi olurdu" deyince

[108] İbn-i Mace

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hemen "yazık olsun da ne demek? Karısı için koşturan da Allah'ın (c.c) ibadetini yapmaktadır ve çocuklarına yedirmek için sağa sola koşan da Allah (c.c) için çalışmaktadır. İnsanlar övsünler diye sağa sola koşturanın şeytani bir iş yaptığı doğrudur ama helal rızk için koşturan Allah'ın yolundadır" dedi.

10) Mal varlıklarını koruma emri

Aynı şekilde İslamiyet mal varlıklarını korumaya dair özel emirler vermiştir. Peygamber Efendimiz "malını mülkünü satıp yiyen hiçbir işe yaramaz insandır. Allah (c.c) tarafından bereketlendirilmeye layık değildir" demiştir.

Size İslamiyet'in emirlerinden sadece bir kaçını sundum. Yoksa gerçek şudur ki bunlar gibi yüzlerce emri vardır ve hepsini icra etmenin adı siyasettir. İşte bu siyaset İslam'ın önemli bir cüzüdür.

İslam Medeniyetinin yerleştirilmesi için yöntem

Bu emirleri yerine getirmek için aşağıdaki yöntemin takibi şarttır.

1) Düşüncelerin değişmesi

Her şeyden önce cemaatimizin düşüncelerini değiştirmeliyiz ve herkese "bakınız; mümin olmanın veya Ahmedi olmanın anlamı sadece *La ilaha İllallah* demek değildir. Aynı şekilde Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ve Vâdedilen Mesih'e inanmak da değildir. İman'ın kemale ermesi için yüzlerce şey gerekmektedir ve bunlar temeddün[109] ve muaşeret[110] ve iktisat ve siyasetle alakalıdırlar. Tüm bunlar sağlam bir sistem haline gelmedikçe hiçbir mümin gerçek anlamda mümin sayılmaz. İşte bu ulemanın işidir. Ulemalarımız arkadaşlarımızı oturtup daha ne kadar uzun bir işimizin kaldığını iyice anlatmalılar. Ama gelin görün

[109] Medeniyet

[110] Toplumun birbiriyle yaptığı muameleler; genel kültür; toplumsal alışkanlıklar vs.

ki ulemalarımız bir yere gittiklerinde sadece Hz. İsa'nın (a.s.) vefat ettiğini veya "hatm-i-nübüvvet" kavramını anlatır; geri dönerler. "Biz vazifemizi yerine getirdik" sanırlar. Bunların misali bir saray yapmak için evinden çıkıp ilk tuğlasını yerleştirip geri dönen birisi gibidir. Yine söylüyorum; insanlarımızın içinde bu bilinci yaratmak ve sünnet ve dinin ihyası için onları ölüme hazırlamak ulemalarımızın işidir. Arkadaşlarımız da ondan sonra bu savaş için hazırlanmalılar.

2) Kamil itaat

Sonra cemaatimizin her ferdinin kalbinde "ne pahasına olursa olsun; ne kadar zarar görürsek görelim; biz tam anlamıyla itaat edeceğiz" düşüncesini yerleştirmek gerekir. Sebebi de şudur ki itaat olmadan nizam icra edilemez ve bir kişi bile nizamdan çıkınca birçok şey alt üst oluverir. Örneğin şeriatımız ancak belli kalitede olan malı satmamızı emreder; kalitesiz veya bozuk malı satmaktan meneder. Şimdi bu emri tüm dükkân sahiplerine verip ardından emri takmayanlar için cemaate "bunlardan alışveriş yapmayın" denilirse birisi kalkıp "ama siz ekmeğimizle oynuyorsunuz" diyebilir. Böyle diyenlere karşı yaptırımsız kalırsak İslamiyet'in sunduğu medeniyet hiçbir zaman gerçekleşmez. Böyle itiraz edenler çıktıkça tek tek tüm emirlerden de vazgeçmeye başlarsak durumumuz hep anlattığım aslanın resmini koluna dövme yaptırmak isteyen kişi gibi olacaktır. Hikâyeye göre birisi koluna dövme yaptırmak için bir yere gitmiş. Dövme yapan kişi işine başlayınca canı acımış ve "aslanın nesini yapıyorsun" diye sordu. "Sağ kulağı" cevabını alınca o da "sağ kulak olmadan aslan yine aslan kalmaz mı?" dedi. Dükkân sahibi "kalır" deyince o "öyleyse sağ kulağını boş ver; kalanını yap" dedi. Sol kulağına sıra gelince aralarında yine aynı konuşmalar geçti ve her uzuv için aynen böyle devam etti. Hep "onsuz olmaz mı dendi" ve "olur" cevabı gelince söz konusu uzuv bırakıldı. Eninde sonunda dükkân sahibi bıkıp iğneyi bıraktı. Adam "neden durdun" diye sorunca o da "artık aslandan bir şey kalmamış ki devam edeyim" dedi. Aynı şekil-

de bizde insanların belli konulara karşı çekingen olduklarını gördükçe geri adım atarsak İslam ve cemaatin hiçbir özelliği kalmaz. Dolayısıyla nasihatlerimize kulak asanları nasihatle düzeltmek durumundayız ama nasihatlerimize kulak asmayanlara "lütfen varlığınızla cemaatimizi lekelemeyin; ya terk edin ya da tövbe edip bir parçası olun" demek zorundayız. Bu konuda cemaatin her bireyi iş birliği içerisinde olmalı ve nizama itaat etmeye hazır olmalı. Gerekirse bunun için babasını ve karısını veya çocuğunu veya kardeşini dahi terk etmeye hazır olmalı.

3) Kitaplar

Bu yüce amacı elde etmek için üçüncü şart temel prensipleri ve temel prensiplerinden netice çıkartıp detayları açıklayan kitapların basılmasıdır.

4) Caiz zorlama

Dördüncü yöntem şudur ki bu işlerde başarmak için caiz olan zorlamadan faydalanılsın. Bunu yaparken birisinin sendeleyeceğinden korkulmasın. Siyaset'in gerçek anlamı budur zaten. Yani şeriatın yerleştirilmesi için yine şeriatın izin verdiği kadar zorun kullanılması. İslami ulemalar bu konu hakkında birçok kitaplar yazmışlardır ve zorlama ile dinleyeni zorla yürütmenin siyaset olduğunu ispatlamışlardır. Bu bizim için de gereklidir. Bize gelen herkes sonuçta biat ediyor ve böylece kendisini bize havale ediyor. Bu durumda gaflet veya tembellik gösterdiği durumlarda onu İslami medeniyet kurallarına uysun diye zorlayabilmek bizim hakkımız ve görevimiz oluverir, çünkü o artık bizim bir parçamızdır ve onun davranışları bizi de lekelemektedirler. Ayrıca onun zayıflığı bizim diğer arkadaşlarımızı da zayıf düşürmektedir. Bu zorlama kesinlikle sakıncalı değildir; caizdir çünkü bize katılarak bu hakkı kendisi bize vermiştir. Yatılı okula giren öğrenciler hocalara bazı zor kullanma hakları tanırlar ve kimse kalkıp da itiraz etmez. Ama tabi bunun mantığını anlamayan için ayrılma kapısı her zaman açıktır.

Şeriatın ihyasının iki bölümü

Şimdi çok önemli bir şeyi anlatacağım. Nasihatlerimi amele dönüştürmeden önce şeriatın ihyasının iki bölümü olduğunu unutmayın. Birinci bölümü hükümetle ilgilidir; ikinciyse nizamla. Hükümetle ilgili olan kısmın örneği hırsızın elinin kesilmesi gibidir. Veya birisini öldürenin cezasının ille de ölüm olmayıp esas kararın öldürülen kişinin ailesi tarafından verilmesidir. Onlar isterlerse affedebilirler. Ama bu emir hükümet gerektirdiği için biz şu aşamada bunu uygulayamayız. İslamiyet'e göre katil katlettiği kişinin ailesine teslim edilmeli. Onlar hükümet temsilcilerinin önünde isterlerse kendileri katili öldürebilirler. Ama günümüzde hükümetler böyle bir şey yapmadan kendileri katili asarlar. Bunun neticesinde öldürülen kişinin ailesinin kalbindeki kin ve nefret yok olmaz ve bazen çok sonradan katilin ailesinden intikam almaya çalışırlar. Oysaki İslami bir hükümet söz konusu olursa hükümet temsilcilerinin önünde intikam alma hakkı öncelikle asıl zarar görenlere verilir. Ama tabi ki فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ [111] dikkate alınmalıdır. Yani intikam alabilirler ama zalimler gibi değil. Belli kurallara göre ve hükümetin tayin ettiği yöntemle katletsinler. Kalbi zayıf olup başkasını öldüremeyen kimse elbette ki hükümete "ben yapamam; siz öldürün" diyebilir. Bu, hükümetin insaflı kararlara rağmen kalplerin içinde gizli kalan kin ve nefreti yok etmesi için çok önemlidir. Bu kin sonradan birçok fitnelere sebep olmaktadır. Sonra birçok durumda katili affetmek doğru davranıştır ve bu zarar görenin ailesinin kararı olmalı. Ama sonuç olarak bu gibi konular ancak bir hükümet vasıtasıyla sonuçlandırılabilir; tamamen insanların eline bırakılamaz.

Ama şeriatın birçok konusu vardır ki devletler karışmak istemezler. Örneğin Kadiyan'daki kaza mahkemesinin işlerine hükümet hiç karışmaz. Zaten hükümetin kendisi buna izin

[111] Ben-i İsrail (17) sûresi, ayet 34

vermiştir. "Polis gerektirmeyen sorunlarınızı kendi kurallarınıza göre kendiniz çözebilirsiniz" demiştir. Velhasıl İslami şeriatla ilgili hükümetin karışmak istemediği kısımlarda onları cemaatimizde yerleştirmek bizim görevimizdir. Hükümet tarafından izin verildiği halde yapmıyorsak şeriatın hürmetini hiçe sayanlardan oluruz. Artık bu son derece önemli konuda adım atmak zorundayız. Allah (c.c) tamamen yasal konularda önümüzü açmıştır; bize düşen ise sendeleyenleri düşünmeden uygulamaktır.

1) Islahın ilk adımı: Kadınlara miras haklarını vermek

İlk yapmamız gereken şey apaçık olan eksikliklerimizi gidermektir. Bugün bunlardan birisini önünüze sunmak istiyorum. Kimse bunun için belli engeller olduğunu iddia edemez. Bir engel varsa dini umursamazlık, tembellik ve cehalettir. Bazılarımız için tembellik engel haline gelmiştir, bazılarımız için ise cehalet ve yine bazılarımız için dini umursamazlık söz konusudur. Yoksa tüm cemaatimizin "yarından itibaren ben bunu yapmayacağım" demesi herhangi bir engele tabî değildir; tamamen mümkündür. Bahsettiğim konu aslında milli bir günahtır ve ülkemizde genellikle uygulanmayan İslami miras dağıtımıyla ilgilidir. Bugün cemaatimizin kurulması üzerinden elli yıl geçmiştir ama hala kızlarımız Allah (c.c) ve Peygamber'in (s.a.v.) tayin ettiği miras hakkını alamamaktadırlar. Hiç alamıyorlar demek istemiyorum. Örneğin biz kendi ailemizde bunu yapıyoruz ve tersini iddia eden yalancıdır ama hala birçok insanın bu emri hiçe saydığı da bir gerçektir. Bunlar kızlarına, kız kardeşlerine, karılarına ve annelerine şeriatın tayin ettiği şekilde mirastan pay vermezler. Soruyorum; bu emri uygulamak yolunda bugün ne engel vardır? "Adetlerimize ters düşer" den başka cevabınız var mı? Geçmişte tüm Müslümanlar buna uymadılar mı? Bugün *UttarPardeş* bölgesinden gelen bir gayrı Ahmedi'nin bunu yapabiliyor olması veya *Serhad* bölgesinde bunun için özel kanun çıkartıp uygulayanların mevcut olması ama yeryüzünü ve göklerini yeniden inşa etme iddiası olan bir

Ahmedi'nin kızlarına ve annelerine ve karılarına İslamiyet'in emrettiği şekilde miras dağıtmıyor olması utanç kaynağı değil midir? Belki de çiftçilerimiz "böyle yaparsak malımız mülkümüz başka ailelerin eline geçecek" diye düşünüyorlar. Oysaki tüm cemaat bunu uygularsa bu sorun da kalmaz çünkü başka bir aile onların malından alacaksa onlarda başka ailelerin mallarından alacaklardır. Sözün özü bu meseleyi uygulamak için herhangi bir engel yoktur. Artık her ihlâs sahibi Ahmedi'nin bunu ciddiye alıp "bir daha yapmayacağım; şeriat kızlarıma eşime anneme ne hak vermişse vereceğim" demesinin zamanı gelmiştir. Eğer bunu yapmaya hazır değillerse cemaatimizden ayrılsınlar. Dolayısıyla bundan böyle tüm cemaatte bu emir dikkate alınsın ve uygulamayanlara nasıl bir ceza verilsin gibi konular hakkında düşünülsün. Önerdiğimiz cezayı kabul etmeyen bizi terk etsin ki bundan sonra kimse "sizde şeriat uygulanmıyor" demesin.

Sünnet ve şeriatın ihyasının ve yeni bir yeryüzü ve yeni göğün inşasının ancak böyle olacağını ispatladıktan sonra şimdi de daha önce hiç söylemediğim şeyi söyleyeceğim. Tüm cemaate bundan böyle bunun için hazır olup var güçleriyle çalışıp çalışmayacaklarını sormak istiyorum. "Çalışacağım" diyenlerin ayağa kalkmalarını istiyorum. (Huzur bunu deyince tüm insanlar hazırız ya emir-ül-müminin deyip ayağa kalktılar). Bakınız; bugün hepiniz zorlukları ve musibetleri umursamadan tamamen kendi iradenizle ve sadece Allah (c.c) ve peygamber'in sevgisi yüzünden, herhangi bir zorlama olmaksızın mal varlıklarınızı Allah'ın emrettiği gibi kızlarınıza ve eşlerinize ve annelerinize vermek için hazır olduğunuzu kabul ediyorsunuz. Bir cemaat olarak kabul ettiğiniz için bundan böyle bu emri hiçe sayan ya cemaatten çıkartılacaktır ya da başka bir yaptırım uygulanacaktır. Verdiğimiz cezayı çekemeyene cemaatten ayrılsın denecektir.

2) Kadın hakları

İkinci söylemek istediğim şey o kadar yaygın olmasa da şeriatın emri olduğu için dile getirmek zorundayım. Kadınların haklarına hep dikkat edin; duygularını zedelemeyin. Değerlerini bilin. Özellikle birden fazla eşiniz varsa bu emirler daha da önem kazanmaktadırlar. Şeriat tüm eşlerinize eşit ve iyi şekilde davranmanızı istemektedir. Ama bu emrin birçok yerde hiçe sayıldığını görüyorum ve şeriatın uygulanmadığına tanık oluyorum. Erkekler kadının sinesinde kalp değil bir taş parçası olduğunu sanırlar. Bazen hiçbir şer'i gerekçe olmaksızın erkekler kadınları kendi ailelerini görmekten men ediyorlar. Böyle kocalar kadının bir köpek gibi hizmet etmesi gerektiğine inanırlar. Allah'ın (c.c) kadını da kendisi gibi insan olarak yarattığını ve duygular ve hisler verdiğini bilmezler. Acaba eğer kendisi anne babasına hizmet etmekten men edilirse nasıl hisseder? Eğer cevapları "hayır" ise o zaman neden kadınları zorluyorlar.

Ayrıca ne yazık ki birden fazla eşi olanlar genellikle eşlerle eşit muamele yapmazlar ve hatta dediğim gibi bazıları bu zulmü o kadar abartırlar ki eşlerinin kendi anne babalarına hizmet etmesini dahi yasaklarlar. Bu son derece utanç verici bir şeydir ve bugün tüm cemaatimiz bundan böyle kadınların haklarını çiğnemeyeceğine karar vermelidir. Muhakkak ki şeriat erkeğe de belli haklar vermiştir; ama bunun anlamı zulüm ve insafsızlık yapılması demek değildir. Dolayısıyla hepimiz ya bundan böyle ikinci eş almayacağımıza, ya da alırsak tam manasıyla adaletli ve eşit muamele yapacağımıza karar vermeliyiz. İnsaf yapamıyorsa ilk eşini boşamalıdır. Bu emri yerine getiremiyorsa cemaat onu zorlama iznine sahip olacaktır. Eğer hiçbir şekilde seçeneklerden birisini kabul etmiyorsa cemaatimizden ayrılacaktır.

3) Emanet

Yine aksayan konulardan birisi "emanet" konusudur. Bu konuda da her Ahmedi bundan böyle tam anlamıyla emanet sahibi

ve emanete hıyanet yapmayan birisi olacağına dair karar vermelidir. Gördüğüm kadarıyla bazı kişilere emaneten bir para verilince zor durumda oldukları için o paradan biraz harcarlar. Sonra emanet sahibi parasını talep edince "birkaç gün bekler misiniz? Sizin paranızı harcadım ama falanca yerden para bekliyorum. Gelir gelmez ödeyeceğim" demek zorunda kalırlar. Böylece her ne kadar iyi niyetle parayı iade etme düşüncesine sahip olsalar da aslında hıyanet yaparlar. Emanetin esası aynen korumaktır; istenildiği zaman hemen verilmesidir. Delhi'de hekim *Mahmud Khan* beyin ailesi çok emin olarak tanınıyordu. Savaş çıktığında etraftaki herkes mallarını bohçalara koyup evine attı. Sebebi de şuydu ki *Hekim Bey* Maharaja'nın doktoruydu ve Maharaja onun evini korumak için özel güvenlik ekibi yollamıştı. Ayrıca da İngilizlerden onun evine dokunmasınlar diye rica etmişti. Bu sebeple zaten emanet konusunda tanınmış bu zatın evi herkes tarafından kullanılıyordu. İnsanlar gelip gelip mücevher ve değerli kumaşlarını atarlardı ve kimse "acaba bunlara bir şey olur mu" diye merak etmezdi. Bu insanlardan bazıları resmen on sene sonra gelip aynen eşyalarını nasıl verdiyse aynı şekilde geri aldılar. Bu cemaatimizin her ferdi için bir örnektir. Her Ahmedi emanet konusunda o kadar tanınmış olmalı ki millet yüzbinlerce rupiyi bile tedirgin olmadan kendisine bırakabilsin. Birisinin Ahmedi olduğunu duyar duymaz milletin tüm kaygıları yok olmalı.

4) Allah'ın kullarına hizmet etmek

Özellikle vurgulamak istediğim dördüncü konu Allah'ın tüm kullarına hizmet etmektir. Herkes kendi elleriyle çalışmalı; kendi elleriyle köyünü temiz tutmalı. Hindistan'ın sokakları genellikle pis olur. Cemaatimiz bunları temizlemek konusunda adım atmalı; bunun bir farz olduğunu anlamalı. Peygamber Efendimizin temizlik konusunda verdiği nasihatler ancak herkes katkıda bulunursa yerine getirilebilir. Ancak küçüklerimizin ve büyüklerimizin hiç utanmadan kendi elleriyle çalışmasıyla mümkün olur. Hatta çoğunluk Ahmedi Müslümanlardan

oluşan köyler öyle farklı durmalı ki gören "Al işte; Ahmedi'lerin köyü böyle olur" demeli.

5) Ahmedi'lerin kendi mahkemeleri

Beşinci olarak bunu vurgulamak istiyorum ki yasal olarak devletin mahkemelerine sevk edilme mecburiyeti olmayan tüm davalar kendi mahkemelerimizde çözülmeli. Bu davalarımız şeriatın kanununa göre sonuçlandırılmalı. Bu emri hiçe sayan cezalandırılmalı ve cezayı kabul etmiyorsa cemaatle ilişkisi kesilmeli. Bugüne kadar bu sadece Kadiyan'da uygulanıyordu ama artık her cemaatin bunu uygulamasını istiyorum. Her cemaat kendi mahkemelerini kurmalı ve sorunlarını orada çözmeli. Yani bundan sonra her Ahmedi devletin zorlamadığı tüm davalarını Ahmedi mahkemelerine götürecek diye karar vermeli. Şeriatın üstünlüğünü kabul etmeli ve çıkan sonuca razı olmalı. Eğer bu emri uygulamak cemaatin belli bir kısmının cemaati bırakacağı korkusunu doğuruyorsa bundan korkulmamalı.

Bakın; Peygamber Efendimize (s.a.v.) bu vahiy indiğinde;

اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى وَرَضِيتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِينًا [112]

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir atın üstünde oturup bu İlahi mesajı herkese ulaştırdı. "Bakın; size ulaştırmış olduğum Allah'ın son emanetiydi" dedi ve ardından "söyleyin; Allah'ın (c.c) mesajını size ulaştırdım mı?" diye devam etti. Herkes tek dille "Ya Resulallah ulaştırdınız" dedi. Peygamber Efendimiz ise "o zaman bu emaneti ulaştırmış oldum ve bu yük üstümden kalktı" dedi. Aynı şekilde bugün ben de elimde olan emaneti size ulaştırarak yükümü hafiflettim. Sizlere şeriatın sadece *La İlaha İllallah* dan ibaret olmadığını açık açık anlattım. Tam

[112] Maide (5) sûresi, ayet 4

tersine o din, iktisat, siyaset, muaşeret, ahlak ve medeniyet hepsini kapsamaktadır. Artık Kuran ve hadisten bunun detaylarını çıkartıp herkesin önüne koymak ulemaların işidir. İstiyorum ki her ilim konusunda kitaplar yazılsın ve çabuk yazılsın ki insanlar faydalanabilsinler. Eski Pencab ulemalarının yazdığı gibi bazı kitaplar soru cevap şeklinde de hazırlanmalı. Cemaatin görevi ise bunları anlayıp uygulamaktır.

Bugün hükümet ve hükümdarlık gerektiren şeyleri yapamayız ama elimizde olan şeylerde tereddüt etmemeliyiz. Sonra yakın gelecekte inşallah şeriatın tüm emirleri kitaplar şeklinde açıklanınca her emir amele dönüştürülmelidir. Cemaat da tüm bu emirleri git gide ezberlemelidir ki sadece çanda verip "işimiz bitti" sanmasınlar. İslamiyet'in tüm emirlerini uygulamak bizim gıdamız haline gelmelidir; sünnet ve şeriatın ihyası ise hobimiz olmalı. Ta ki dünya kabul etmek zorunda kalsın ki Allah'ın İngilizlerin eline verdiği hükümet konuları dışında bu cemaat gerçekten de yeni bir yeryüzü ve yeni bir göğü inşa etmiştir. Bir Ahmedi dünyanın neresinde olursa olsun, onu görenler "bu da batıyı taklit edenlerden birisidir" demesinler. Tam tersine onu gören herkesin gözünün önünde Peygamber Efendimizin dönemindeki Medine'nin sokakları canlansın. Arkadaşlarımız; Ben Allah'ın emrini sizlere ulaştırdım. Sakın unutmayın; dünya gözünde Muhammed'in (s.a.v.) saygınlığı meselesi es geçilecek bir mesele değildir. Hepiniz tüm zorluklara ve musibetlere rağmen İslamiyet'in emirlerine uyacağınızı ve sunduğu medeniyeti kuracağınızı kabul ettiniz. Ümit ediyorum ki hepiniz verdiğiniz bu sözü tutup elinizde olan şeyleri uygulamaya hemen başlayacaksınız. Peygamber Efendimizi küçük düşürdüğümüzü iddia eden düşmanlarımız amellerimizi görünce susacaktır. Biz de o zaman "gelin amellerimizi inceleyin; hangimiz gerçekten küçük düşürmektedir" diyebileceğiz ve herkes Peygamber Efendimizin (s.a.v.) örneğinin sadece Ahmedi'lerde olduğunu itiraf etmek zorunda kalacaktır.

İslami medeniyet'in kurulmasındaki zorluklar

Artık bu konuşmamı bitireceğim. Birçok konuya sadece değindim; detaylarına giremedim. Allah (c.c) izin verirse başka bir kitapta detaylı olarak anlatmaya çalışacağım ve ulemalarımızı da bu konuda teşvik edeceğim. Ama sizlere yine söylüyorum; ikrar etmek kolaydır, amele dönüştürmek ise zor. Birçoğunuz burada kızlarına mirastan pay vereceğine karar vermiştir ama evlerine dönünce oğulları "babamız malımızı heba ediyor" diyeceklerdir. Bunun gibi birçok engel önünüze çıkacaktır. O yüzden buradan azimle kalkın ve iyi bilin ki sadece konuşmak çok kolaydır; asıl zor olan uygulamaktır. Amel etmek o kadar kolay olsaydı şimdiye kadar başlamış olurdunuz çünkü söylediklerimin içinde bilmediğiniz bir şey zaten yoktu. Ama ilminize rağmen uygulayamıyordunuz. Yine söylüyorum; her taraftan sloganlar atılırken duygulara kapılıp büyük konuşmak kolaydır. Birçok zayıf insan da duygulanıp o anda akımın bir parçası oluveriyor ama iş uygulamaya gelince binbir bahaneyle geri adım atıyorlar. Hatta onları zorlamak için tayin edilen cemaat mensuplarını kötülemeye başlıyorlar. İşte bu yüzden bu emrimin neticesinde çeşitli fesatların da oluşacağını biliyorum; cemaat çalışanlarına çamur atılacağını da biliyorum; onlara "şerli ve fasit" deneceğinin de farkındayım. Kadiyan'da da bazen birisine ceza verilirse bazıları tantana ederler. Ama şeriata yapılan haksızlığı dile getirmez; tersine "o adam bana takmıştı zaten. Bu yüzden cezalandırıldım" derler. İşte benzer olaylar tüm cemaatlerde de yaşanacaktır.

Arkadaşlara nasihat

Bu yüzden tüm arkadaşlardan duaya yönelmelerini isteyeceğim. Allah'a "Ey Allah'ım sen bizim omuzlarımıza Peygamber Efendimize (s.a.v.) verdiğin yükü koydun. Biz zayıflıklarımızı ikrar ediyoruz; hatalarımızı itiraf ediyoruz. Doğrusu hiçbir gücümüz yoktur. Senden gelen yardıma muhtacız. Hem de çok muhtacız. Ey Allah'ım (c.c) tüm kudretler sendedir. Kendi lütfunla bu zayıf omuzlarımızı güçlendir. Dillerimiz sadece

hakkı söylesin ve kalplerimiz imanla dolu olsun. Zihinlerimizi aydınlat ve fazlınla bize gayret ve himmet bağışla. Tembelliklerimizi ve gafletlerimizi bizden uzaklaştır ve bize can pahasına bile emrinden zerre kadar şaşmama gücünü bağışla. Senin şeriatını dünyada yayma ve yerleştirme fırsatlarını bağışla ki dininin bereketleri herkesi sihirlesin ve böylece onlara da İslamiyet'e katılmayı nasip etsin" diye dua edin.

Dünyada insan bir dersi iyice anlayınca öğretmen ona yeni konuları öğretir. Ümit ediyorum ki sizler bu temel dersleri iyice öğrenince Allah (c.c) dünyanın hükümetlerini ve hükümdarlıklarını ayağınıza getirecektir. "Siz hükümet gerektirmeyen tüm emirlerini icra ediyorsunuz; gelin ve hükümet gerektiren az sayıdaki emirler de dünyada yerleşsin diye bu hükümetlerin yularlarına sahip çıkın ki İslam medeniyetinin binası her açıdan mükemmelleşsin" diyecektir. Sözün özü benim dediklerime kulak asarsanız Allah (c.c) hükümetlerinin yularlarını sizin elinize tutuşturacaktır; buna karşı çıkan hükümetler param parça edilecektir. Allah meleklerine "gidin bu hükümetleri yok edin ve yularlarını Benim dinimi dünyada yaymak için canlarını feda edenlerin eline verin" diyecektir. Elinizden ne geliyorsa yapın ve kalanının Allah (c.c) tarafından yapılacağını bilin. İşte o zaman siz de Muhammed'in (s.a.v.) tanık olduğu kudretlere tanık olacaksınız. Ama bu iş çok zordur; biz ise zayıf ve güçsüz. Bu sebeple gelin yine Allah'a yönelip şöyle diyelim. "Allah'ım Sen bizi dürüst yap; her tür yalandan koru; bizi korkaklıktan koru; bizi gafletten koru; bizi itaatsizlikten koru; lütfunla Kuranı uygulama fırsatı ver. Küçüklerimize ve büyüklerimize; erkeklerimize ve kadınlarımıza, çocuklarımıza ve yaşlılarımıza kâmil olarak itaat etme gücünü bağışla; doğru yoldan saptıran her tür günah ve sendelemeden kurtar. Ey Rabbimiz kalbimizi kendi sevginle doldur. Ey Yüce Rabbimiz; öğretinin, siyasetinin, iktisadının, muaşeretinin ve mezhebinin sevgisini kalbimizde yerleştir; azametlerini zihnimizde oluştur. Ta ki hiçbir şeyi Muhammed'e (s.a.v.) verdiğin bu öğretiden fazla sevmez

hale gelelim. Sana mensup olan bizim de canımız olsun ve Senden uzak olandan bizi de uzaklaştır. Ama aynı anda tüm dünyanın iyiliğini düşünenlerden olalım ve Vâdedilen Mesih’i göndererek başlattığın bu hakiki inkılâbını gerçekleştirmek bize nasip olsun. Âmin.”

وَاَخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Yazar:
Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed Hazretleri
(Vâdedilen Mesih'in İkinci Halifesi)